

Veřejné rozpočty v České republice

Ing. Petr Pavelek, Ph.D.
náměstek ministra financí

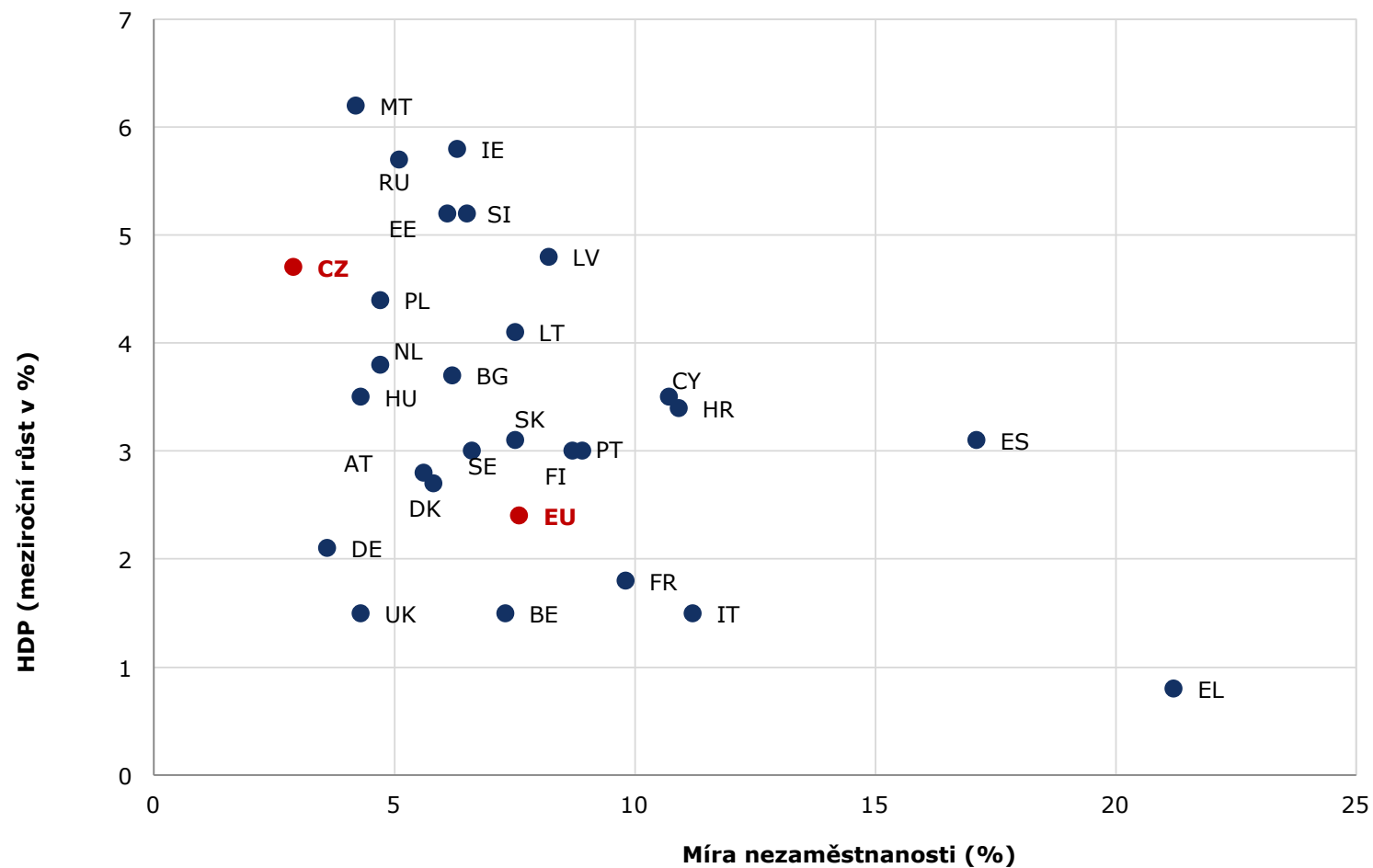
sekce Veřejné rozpočty
Ministerstvo financí

Vysoká škola ekonomická v Praze
Národohospodářská fakulta
Praha, 21. listopad 2017

Rozpočtová strategie veřejných institucí

Makroekonomický vývoj v mezinárodním srovnání (2. čtvrtletí 2017)

Zdroj: MF ČR, Eurostat

Rozpočtová strategie veřejných institucí

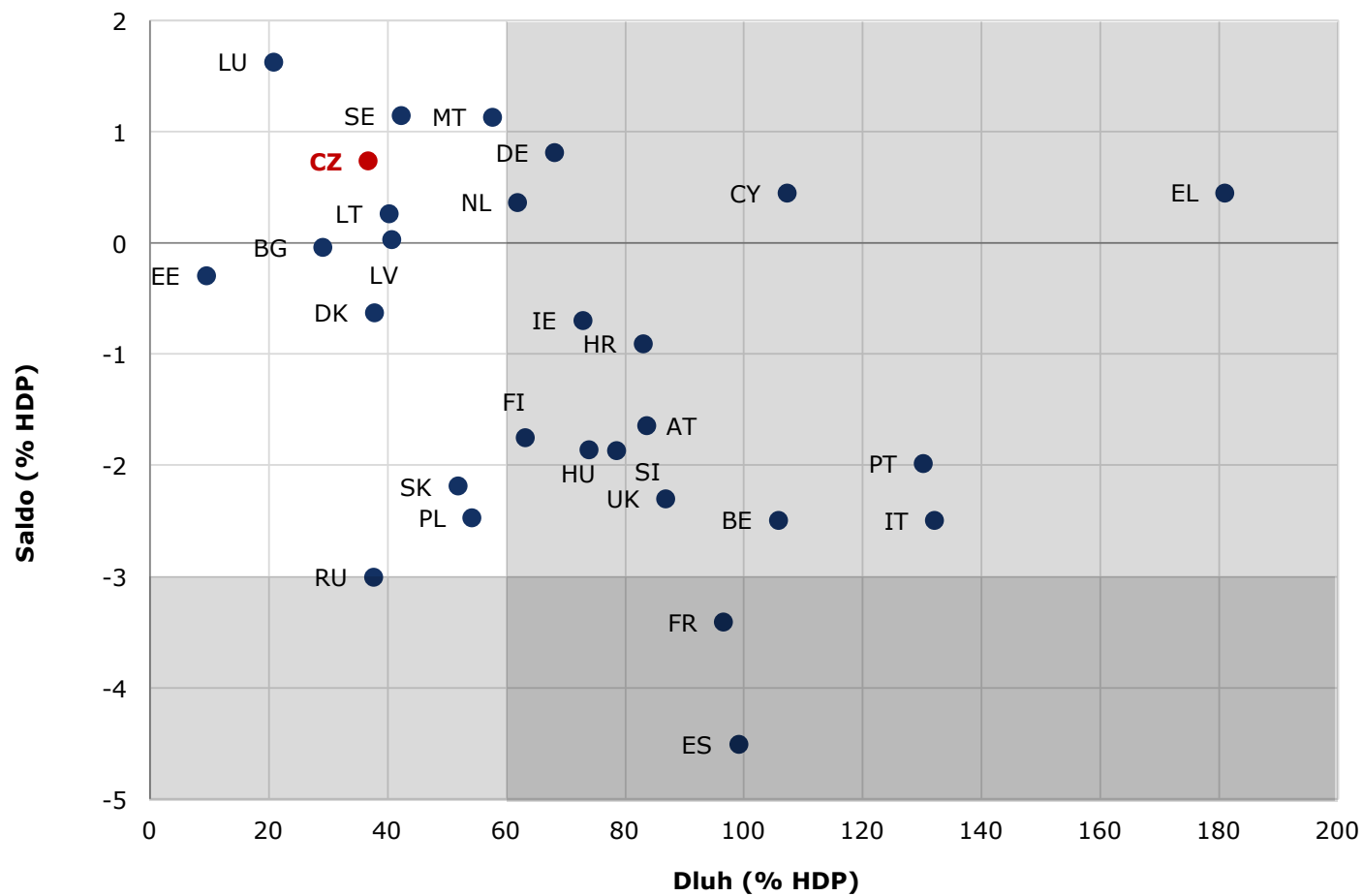
Makroekonomická predikce (listopad 2017)

		2016	2017	2018	2019	2020
Hrubý domácí produkt	<i>mld. Kč, b.c.</i>	4 773	5 024	5 299	5 547	5 790
	<i>růst v %, s.c.</i>	2,6	4,1	3,3	2,6	2,4
Spotřeba domácností	<i>růst v %, s.c.</i>	3,6	3,9	3,5	2,6	2,2
Spotřeba vládních institucí	<i>růst v %, s.c.</i>	2,0	1,9	1,7	1,4	1,4
Tvorba hrubého fixního kapitálu	<i>růst v %, s.c.</i>	-2,3	6,2	4,1	3,4	3,0
Příspěvek zahr. obchodu k růstu HDP	<i>p.b., s.c.</i>	1,2	0,9	0,3	0,3	0,3
Deflátor HDP	<i>růst v %</i>	1,2	1,1	2,1	2,0	2,0
Průměrná míra inflace	<i>%</i>	0,6	2,4	2,4	2,0	1,6
Zaměstnanost	<i>růst v %</i>	1,9	1,4	0,4	0,3	0,3
Míra nezaměstnanosti	<i>průměr v %</i>	4,0	3,0	2,8	2,7	2,7
Objem mezd a platů dom. koncept	<i>růst v %, b.c.</i>	5,8	7,4	7,6	4,9	4,5
Saldo běžného účtu	<i>% HDP</i>	1,1	0,6	0,5	0,7	1,0
Předpoklady:						
Měnový kurz CZK/EUR		27,0	26,4	25,5	25,1	24,7
Dlouhodobé úrokové sazby 10 let	<i>% p.a.</i>	0,4	0,9	1,5	2,0	2,3
Ropa Brent	<i>USD/barel</i>	43,6	52,9	55,2	54,4	54,3
HDP eurozóny EA12	<i>růst v %, s.c.</i>	1,8	2,1	2,0	1,8	1,8

Rozpočtová strategie veřejných institucí

Hospodaření vládního sektoru v mezinárodním srovnání (2016)

Zdroj: MF ČR, Eurostat

Rozpočtová strategie veřejných institucí

Střednědobý fiskální výhled České republiky 2018 až 2020

		2016	2017	2018	2019	2020
Saldo sektoru vládních institucí	% HDP	0,7	1,1	1,3	1,6	1,7
Strukturální saldo	% HDP	0,8	0,5	0,4	0,7	0,8
Dluh sektoru vládních institucí	% HDP	36,8	34,7	33,1	32,1	30,9
Ústřední vládní instituce	% HDP	35,9	34,1	32,7	31,7	30,7
Místní vládní instituce	% HDP	1,9	1,6	1,4	1,2	1,1
Fondy sociálního zabezpečení	% HDP	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Zdroj: ČSÚ, MF ČR (2017).

Rozpočtová strategie veřejných institucí

Sektor vládních institucí v národním účetnictví

Sektor vládních institucí			
1311 Ústřední vládní instituce		1313 Místní vládní instituce	
organizační složky státu	278	obce	6257
státní fondy	6	kraje a hl. m. Praha	14
příspěvkové organizace	209	dobrovolné svazky obcí	739
veřejné vysoké školy	26	regionální rady regionů soudržnosti	7
veřejné výzkumné instituce	70	příspěvkové organizace	10275
Česká exportní banka, a.s.		společnosti s ručením omezeným	6
Česká televize		nemocnice jako společnosti s ručením omezeným	10
Českomoravská záruční a rozvojová banka, a.s.		akciové společnosti	3
Český rozhlas		nemocnice jako akciové společnosti	34
Exportní garanční a pojišťovací společnost, a.s.		obecně prospěšné společnosti	21
Garanční systém finančního trhu		nemocnice jako obecně prospěšné společnosti	3
Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, a.s.		školské právnické osoby	3
Správa železniční dopravní cesty, státní organizace		zájmová sdružení právnických osob	17
BALMED Praha, státní podnik		veřejné výzkumné instituce	1
ČPP Transgas, s.p.		ústavy	4
GALILEO REAL, k.s.			
Garanční fond obchodníků s cennými papíry			
IMOB a.s.			
MUFIS a.s.			
OTE, a.s.			
Prisko a.s.			
Rada pro veřejný dohled nad auditem			
Vinařský fond			
školské právnické osoby	5		
1314 Fondy sociálního zabezpečení			
zdravotní pojišťovny	7		
Svaz zdravotních pojišťoven ČR			
Otevřený svaz zdravotních pojišťoven			
Asociace zdravotních pojišťoven			
Kancelář zdravotního pojištění			
		Legenda:	
		počet jednotek	14

Rozpočtová strategie veřejných institucí

Nový legislativní rámec rozpočtové odpovědnosti

- Transpozice **směrnice Rady EU 2011/85/EU** do souboru tří zákonů (platnost od února 2017)
 - **Zákon č. 23/2017 Sb., o pravidlech rozpočtové odpovědnosti**
 - Zákon č. 24/2017 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím právní úpravy rozpočtové odpovědnosti
 - Zákon č. 25/2017 Sb., o sběru vybraných údajů pro účely monitorování a řízení veřejných financí

- Vazba na **Pakt o stabilitě a růstu** (pravidlo dluhu sektoru vládních institucí, strukturální saldo na úrovni MTO) a na Smlouvu o stabilitě, koordinaci a vládnutí v Hospodářské a měnové unii (Fiskální kompakt)

Rozpočtová strategie veřejných institucí

Nové rozpočtové instituce a pravidla

- **Národní rozpočtová rada** – 3 členové (předseda + 2 členové)
- **Výbor pro rozpočtové prognózy** – min. 7 členů (předseda, místopředseda + min. 5 členů)
- Posílení transparentnosti – všechny jednotky sektoru vládních institucí jsou povinny sestavovat návrh rozpočtu, konečný rozpočet a závěrečný účet
- **Rozpočtová strategie sektoru veřejných institucí** – výchozí bod, kterým nově začíná rozpočtový proces v ČR
- **Numerická fiskální pravidla**
 - Pravidlo výše dluhu sektoru vládních institucí – 55 % HDP¹
 - Pravidlo výdajů státního rozpočtu a státních fondů²
 - Pravidlo minimálních splátek dluhu územních samospráv. celků³

Rozpočtová strategie veřejných institucí

Nové institucionální nastavení

■ Národní rozpočtová rada

- Nezávislý odborný orgán v oblasti fiskální a rozpočtové politiky
- Hodnotí plnění numerických fiskálních pravidel
- Sleduje vývoj hospodaření sektoru vládních institucí
- Zpracovává **Zprávu o dlouhodobé udržitelnosti veřejných financí** a předkládá jí Poslanecké sněmovně PČR
- Vypracovává stanovisko k výpočtu hodnoty nápravné složky
- Vydává stanovisko ke stanovení výdajového rámce; pokud MF se stanoviskem nesouhlasí, zveřejní odůvodnění tohoto nesouhlasu

■ Výbor pro rozpočtové prognózy

- Posuzuje makroekonomické a fiskální prognózy sektoru vládních institucí zpracované MF pro účely přípravy státního rozpočtu, rozpočtu státních fondů a zdravotních pojišťoven a jejich střednědobých výhledů
- MF výsledek tohoto posouzení zveřejní a zohlední při tvorbě prognóz

Rozpočtová strategie veřejných institucí

Rozpočtová strategie sektoru veřejných institucí České republiky

- Vládní dokument – výchozí bod rozpočtového procesu pro přípravu státního rozpočtu, státních fondů a jejich střednědobých výhledů, projednán a schválen vládou **do 30. dubna**
- Zahrnuje:
 - Konvergenční program ČR
 - Výdajové rámce státního rozpočtu a státních fondů
 - Prognózy hlavních položek příjmů a výdajů sektoru vládních institucí při nezměněných hospodářských politikách
 - Hodnocení udržitelnosti veřejných financí
 - Finanční vztahy mezi jednotlivými úrovněmi sektoru vládních institucí (zejména státní rozpočet, územní samosprávné celky a systém veřejného zdravotního pojištění)

Rozpočtová strategie veřejných institucí

Nový výdajový rámec státního rozpočtu a státních fondů

- Nové výdajové pravidlo pro odvození výdajových rámců
- Poprvé využito v zákoně o státním rozpočtu pro rok 2018 a pro výdajové rámce v letech 2019–2020
- **Strukturální deficit** sektoru vládních institucí by nemělo být vyšší než je stanovený střednědobý rozpočtový cíl (*Medium-term budgetary objective*, MTO)
- Nejvyšší možné výdaje sektoru vládních institucí jsou odvozeny od cyklicky očištěných příjmů sektoru vládních institucí v aktuálním vyjádření, od nich jsou očištěny jednorázová a přechodná opatření; výdaje mohou dále narůst až do výše MTO (1 % HDP) a dále mohou být zvýšeny o zákonem definované únikové klauzule a jsou očištěny o chyby predikce
- **Odvozený výdajový rámec státního rozpočtu a státních fondů je počátečním bodem pro rozpočtový proces**

Rozpočtová strategie veřejných institucí

Nové výdajové pravidlo

Výdajový rámec státního rozpočtu a státních fondů je odvozen po zohlednění hospodaření ostatních jednotek sektoru vládních institucí (místní vládní instituce, zdravotní pojišťovny atd.) a provedení úprav souvisejících s přechodem z metodiky ESA 2010 (akruální princip) do národní rozpočtové metodiky (peněžní princip)

Rozpočtová strategie veřejných institucí

Odvození výdajového rámce státního rozpočtu a státních fondů

- Celkové výdaje sektoru vládních institucí

$$\bar{G}_{t+1} = CAR_{t+1} - M_{t+1} - k_{t+1} + U_{t+1} + H_{t+1}$$

- Strukturální saldo státního rozpočtu a státních fondů

$$SB_{t+1}^{SR,SF} = -H_{t+1} - TP_{2018} - SB_{t+1}^{OVI}$$

- Saldo státního rozpočtu a státních fondů (ESA 2010)

$$B_{t+1}^{SR,SF} = SB_{t+1}^{SR,SF} + CB_{t+1}^{SR,SF} + M_{t+1}^{SR,SF}$$

- Hotovostní saldo a výdajový rámec státního rozpočtu a státních fondů

$$EF_{t+1}^{SR,SF} = HR_{t+1}^{SR,SF} - (B_{t+1}^{SR,SF} + DeA_{t+1}^{SR,SF})$$

Rozpočtová strategie veřejných institucí

Povolené úpravy výdajových rámců a skutečnost v roce 2017

		2018	2019	2020
Konsolidovaný výdajový rámec dle usnesení vlády ČR č. 314/2017		1 394	1 426	1 455
Změna hotovostních příjmů státního rozpočtu a státních fondů (bez EU a FM)	+	48,5	49,8	54,8
Cyklická složka změny hotovostních příjmů státního rozpočtu a státních fondů	-	1,9	2,0	1,9
Změna odhadu příjmů z fondů Evropské unie a finančních mechanismů	+	0,2	0,0	0,0
Upravený konsolidovaný výdajový rámec státního rozpočtu a státních fondů (po zaok.)		1 441	1 474	1 508

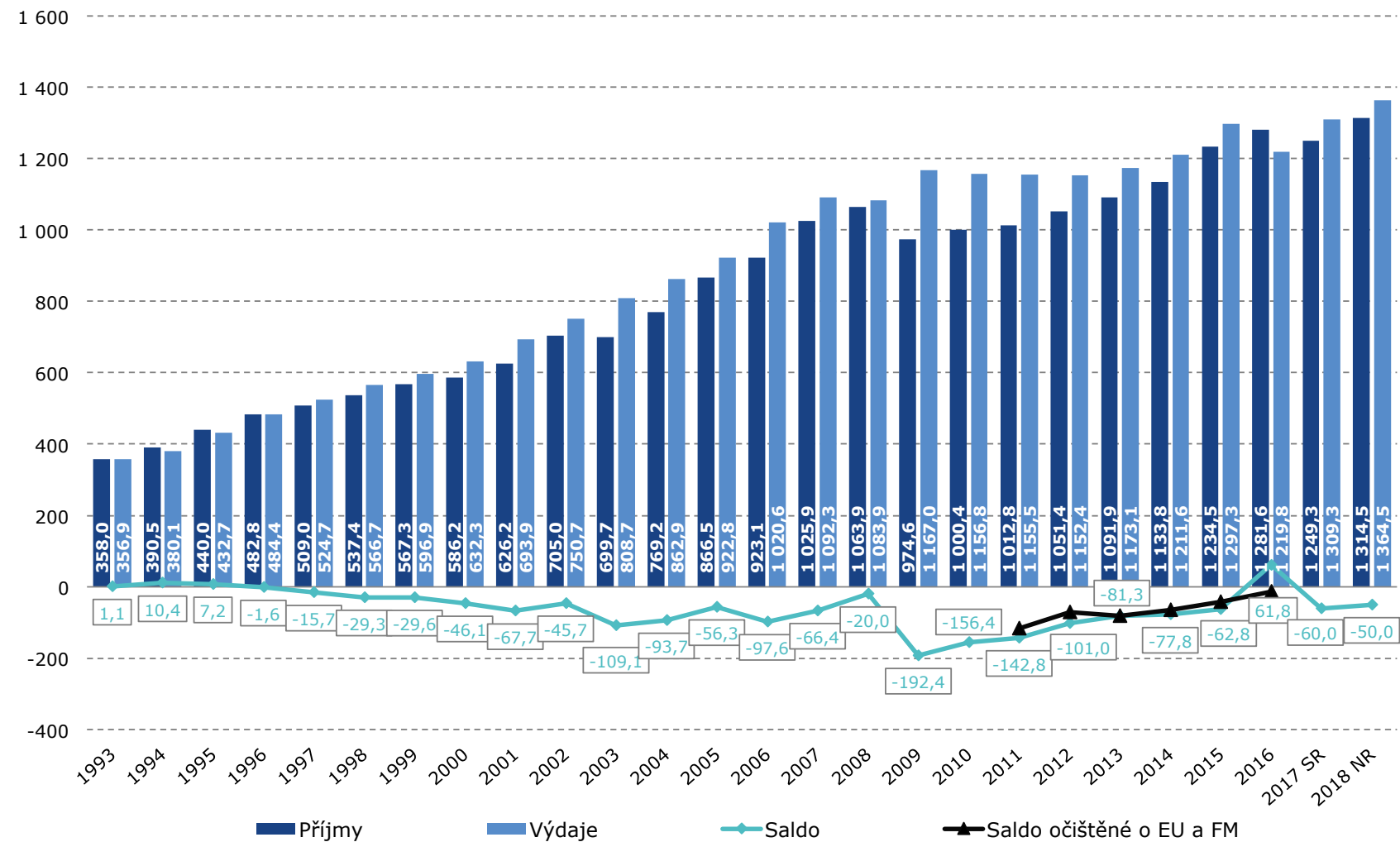
- Rozdílná makroekonomická predikce mezi dubnem a zářím vedla k vyšším prognózovaným příjmům pro státní rozpočet a státní fondy (silné překvapení v Q2/2017). Změna vynesla v daňových příjmech kolem 50 mld. Kč navíc.
- Část těchto příjmů jde na vrub pozici ekonomiky v rámci hospodářského cyklu, tyto příjmy je nutné odečíst v důsledku **proti-cyklického působení pravidla**. Změna predikce vedla k rozdílné produkční mezeře oproti predikci z dubna. Úprava z tohoto titulu činí kolem 2 mld. Kč ve všech letech výhledu.
- Zpřesnění toků z fondů EU a finančních mechanismů je nutné promítnout do nových rámců. Zde došlo k drobné změně ve výši 0,2 mld. Kč v roce 2018.

Státní rozpočet

Hospodaření státního rozpočtu v historii České republiky

mld. Kč

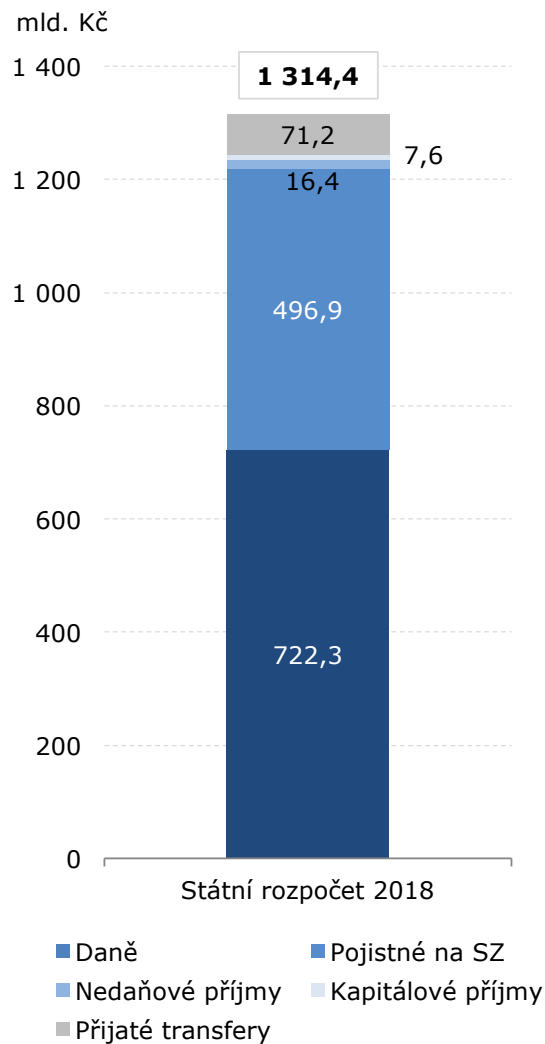

Zdroj: MF

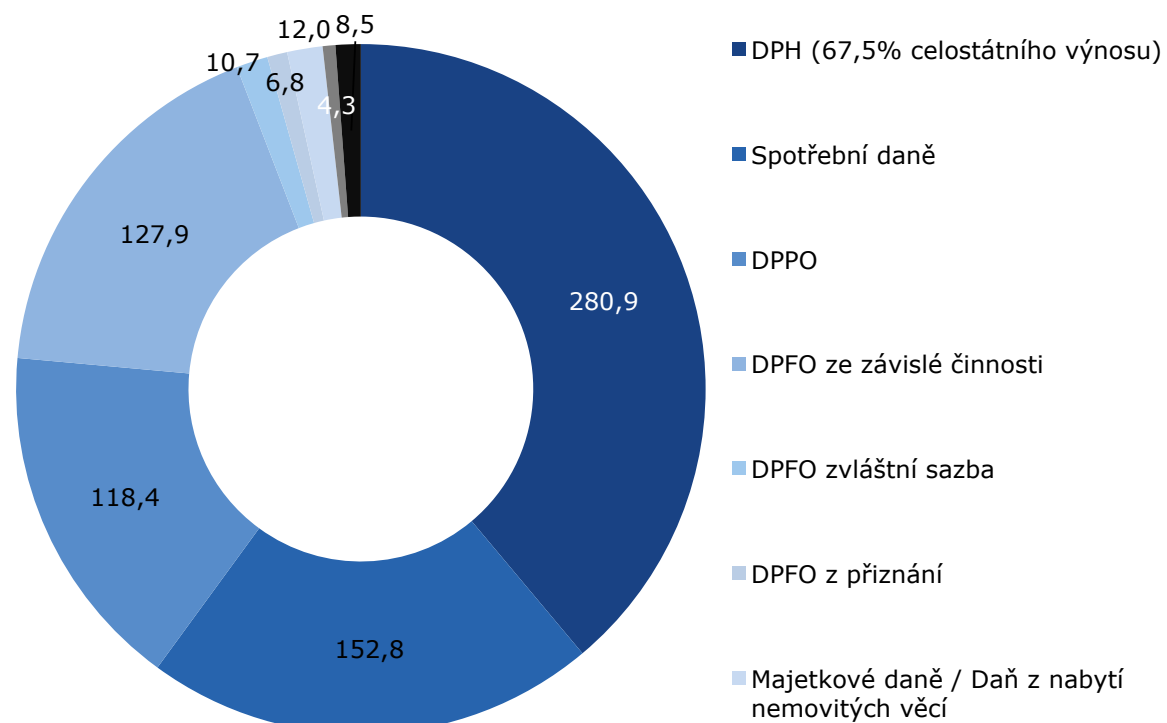
Státní rozpočet

Příjmy státního rozpočtu v roce 2018

Zdroj: MF

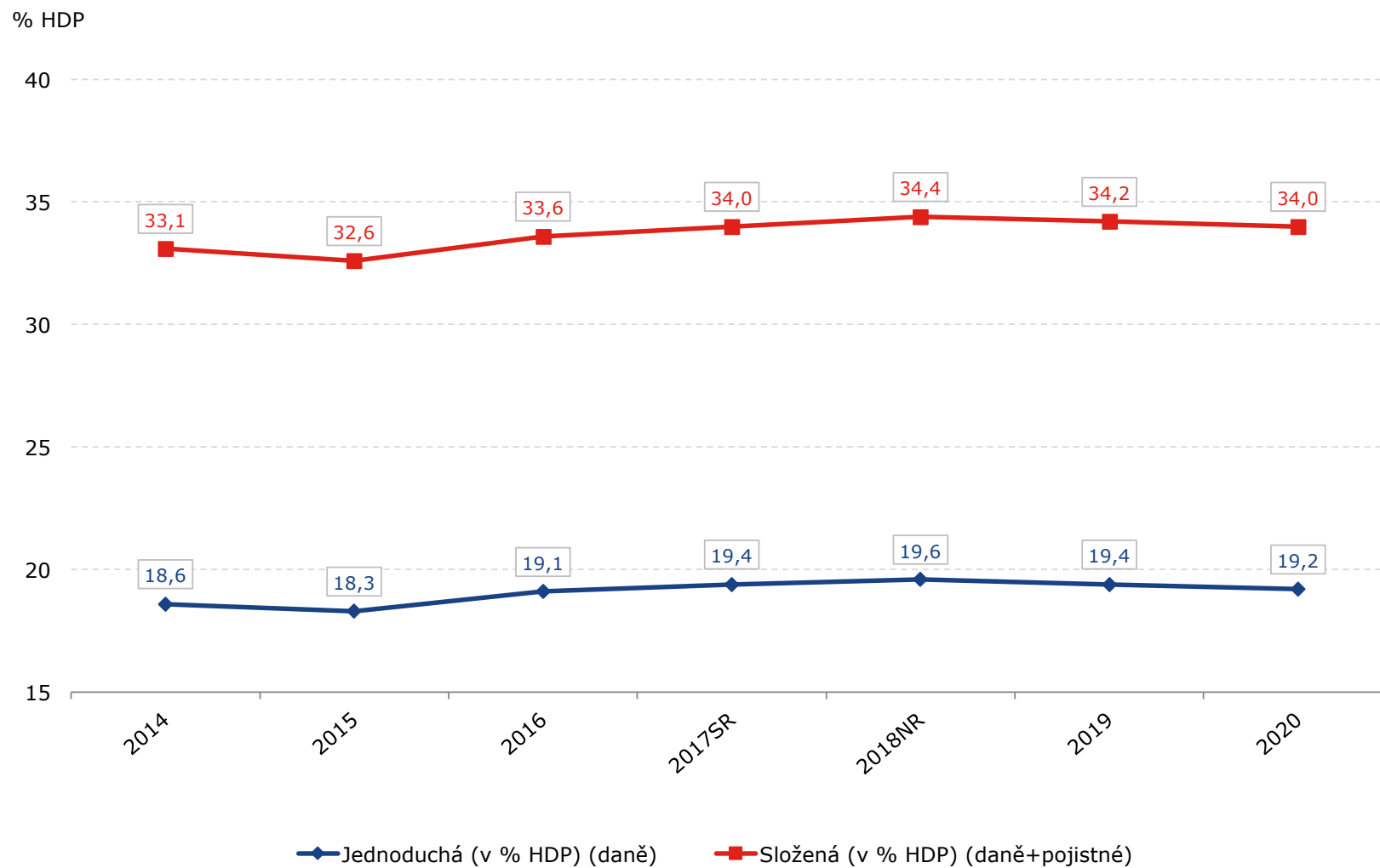
Daňové příjmy (mld. Kč)

Státní rozpočet

Daňová kvóta v národní metodice dle rozpočtové skladby

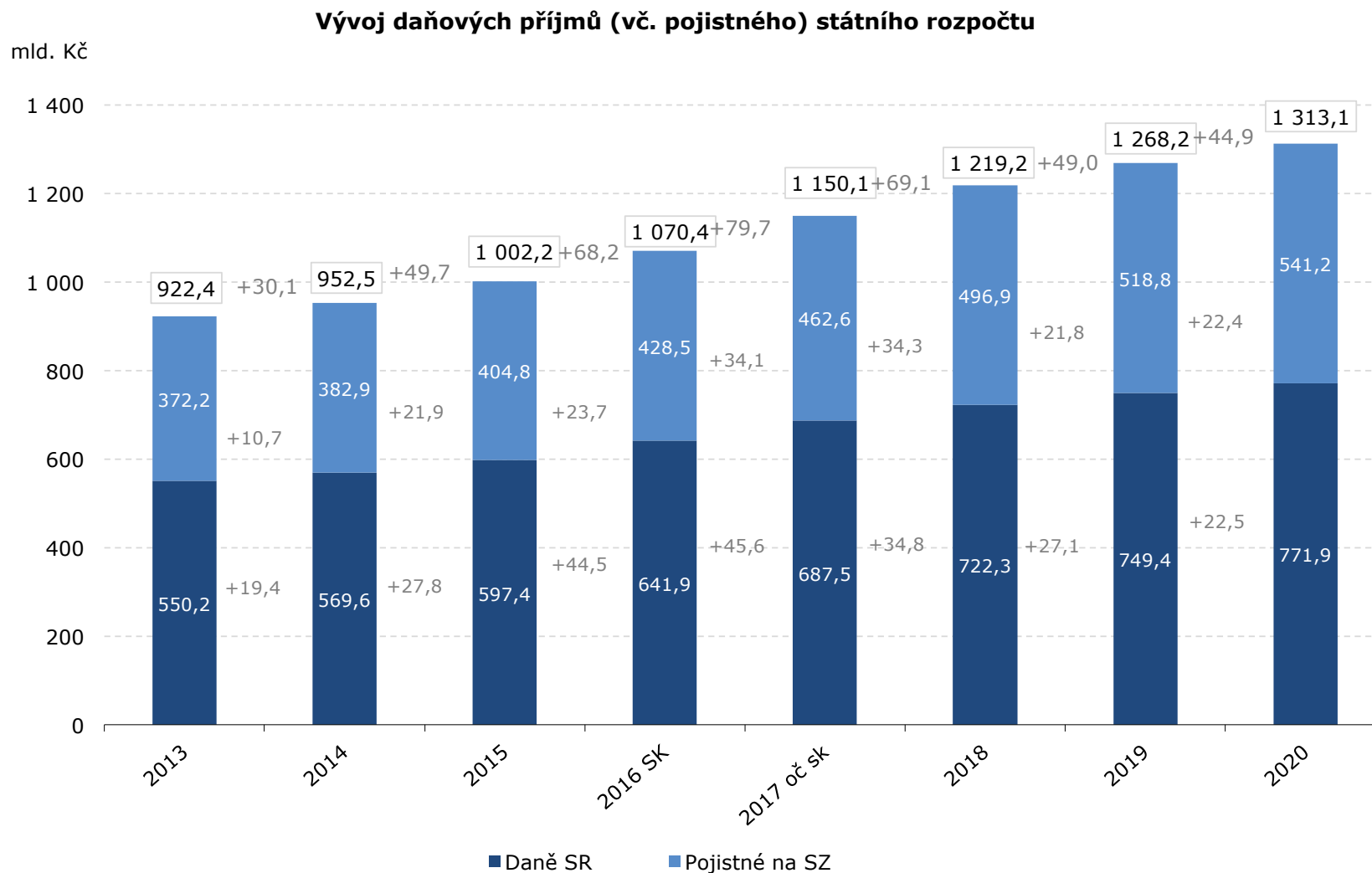

Zdroj: MF

Státní rozpočet

Vývoj pojistného na sociální zabezpečení a daňových příjmů st. rozpočtu

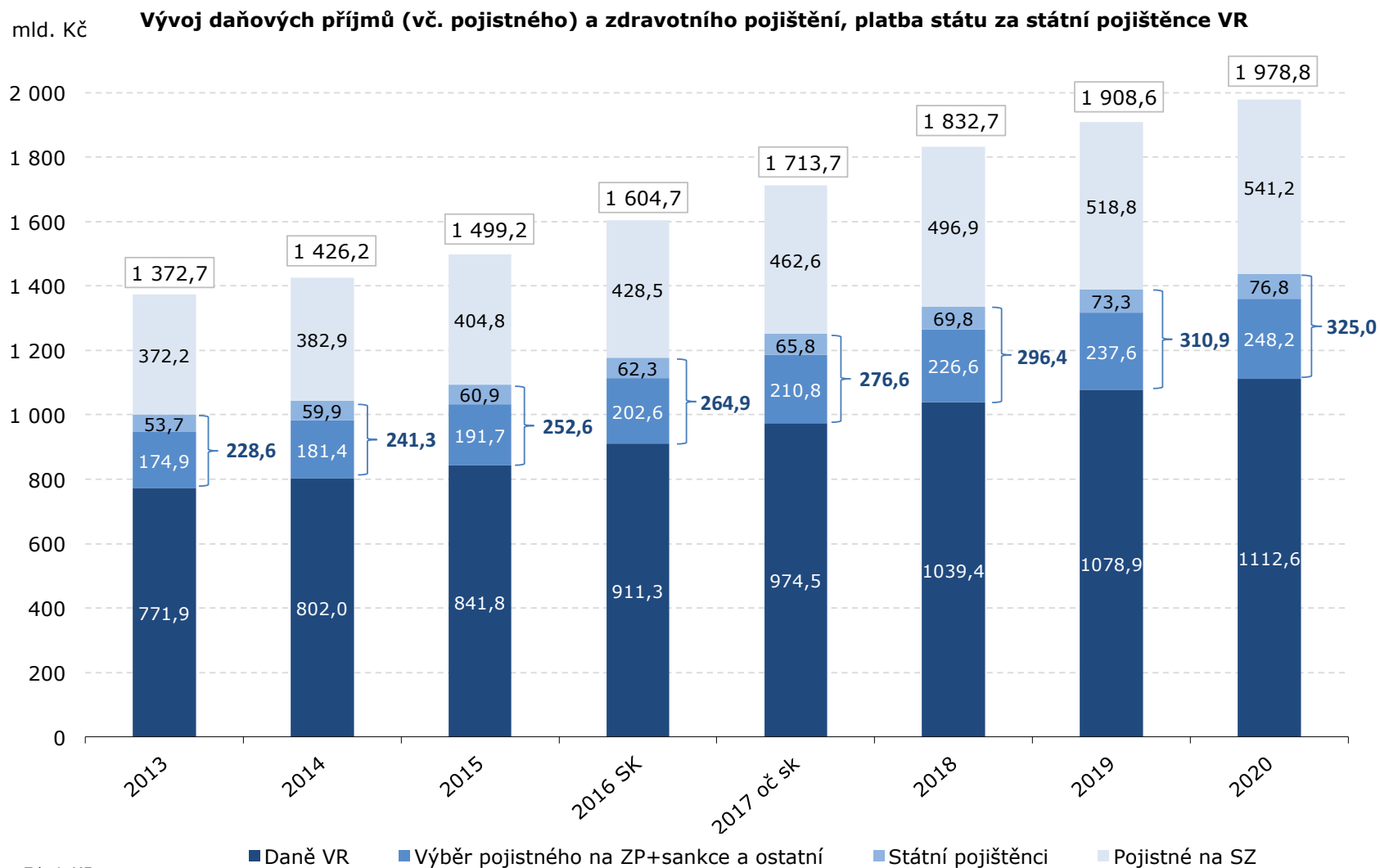

Zdroj: MF

Státní rozpočet

Daňové příjmy VR, pojistné na SZ a ZP a platba státu (státní pojištěnci)

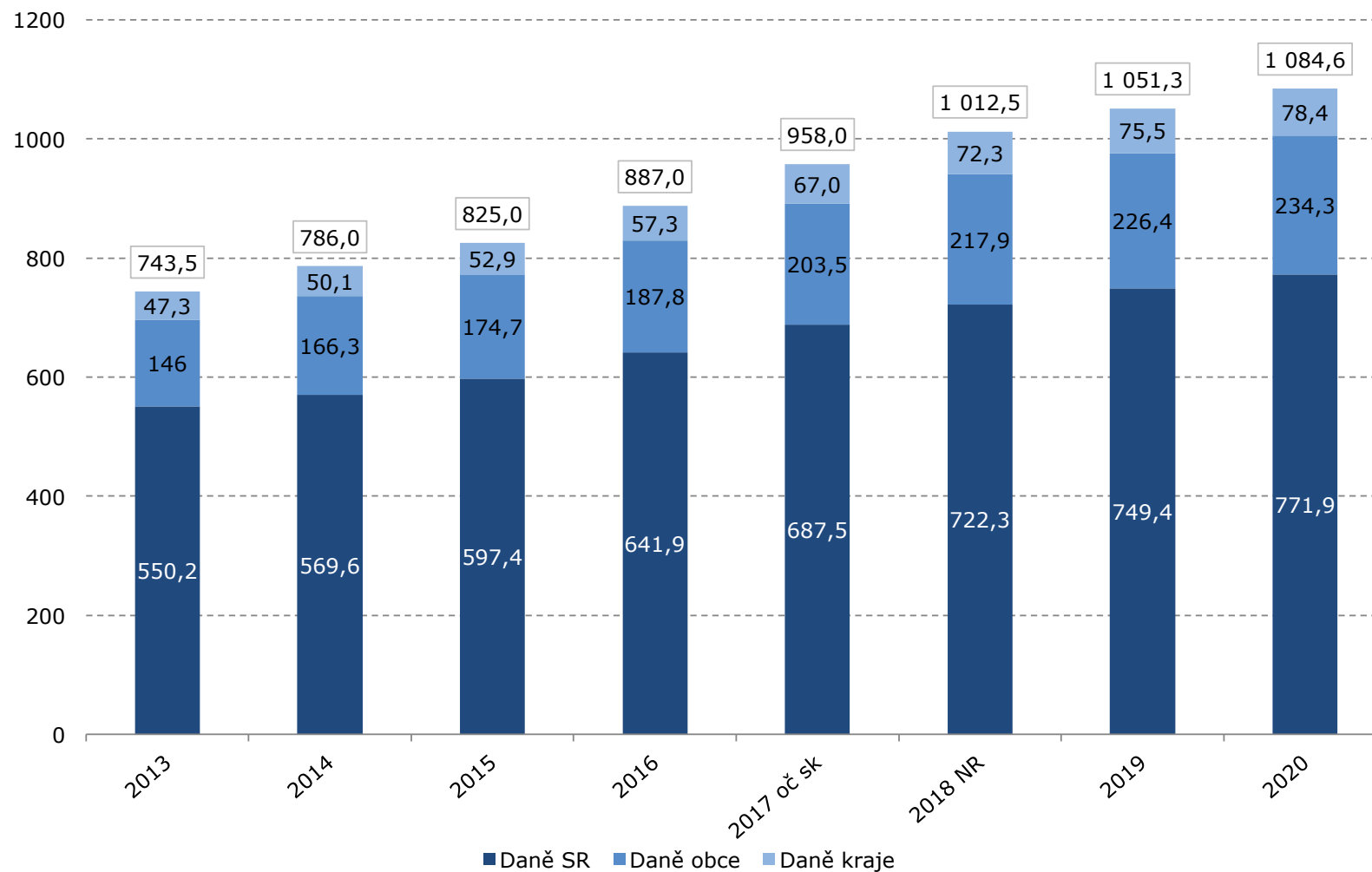
Zdroj: MF

Státní rozpočet

Vývoj daňových příjmů obcí, krajů a státního rozpočtu

mld. Kč

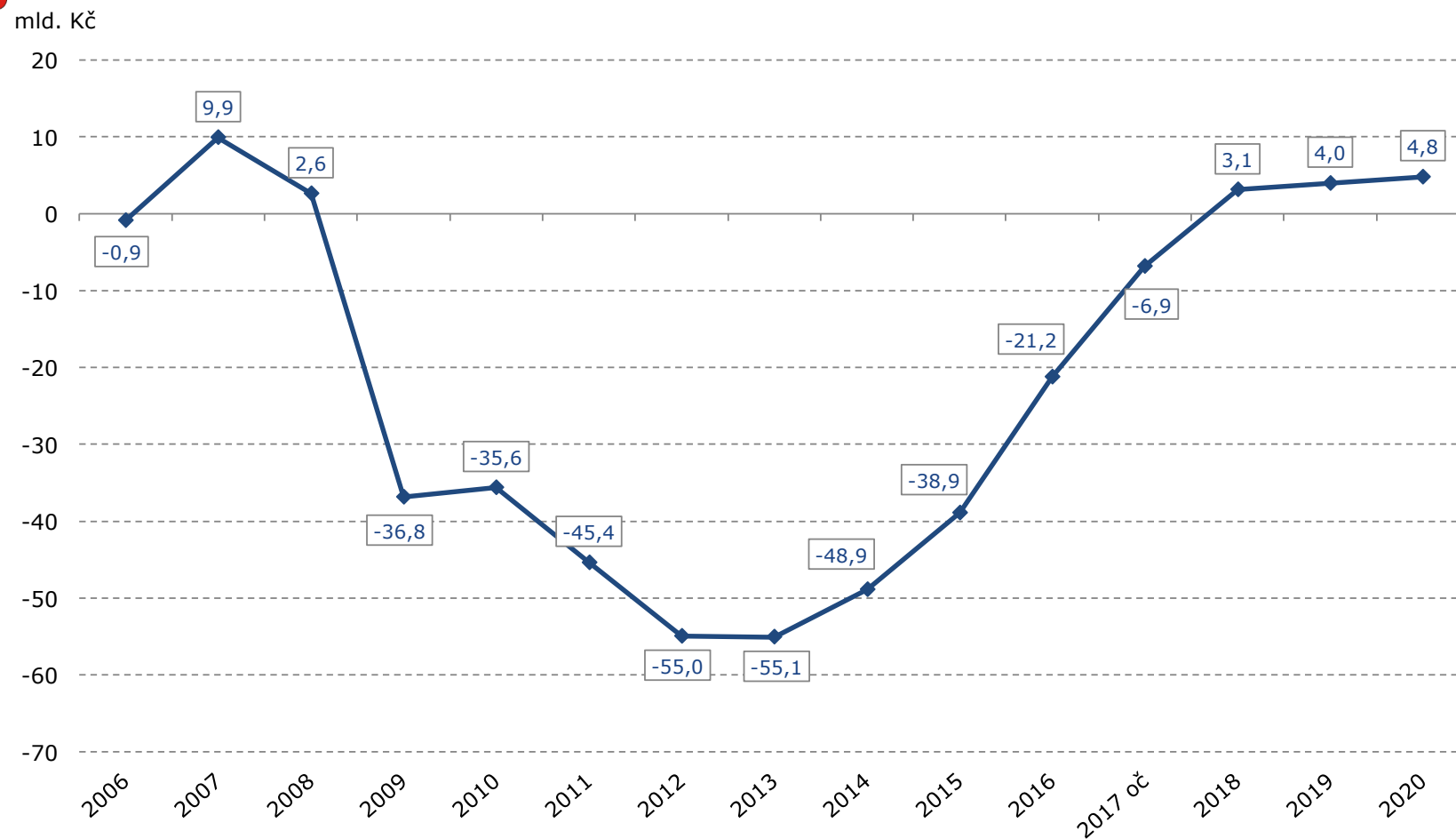

Zdroj: MF

Státní rozpočet

Vývoj salda „důchodového“ účtu

Pozn.: Saldo důchodového systému od roku 2006 – bez započtení příjmů z DPH a privatizačních prostředků

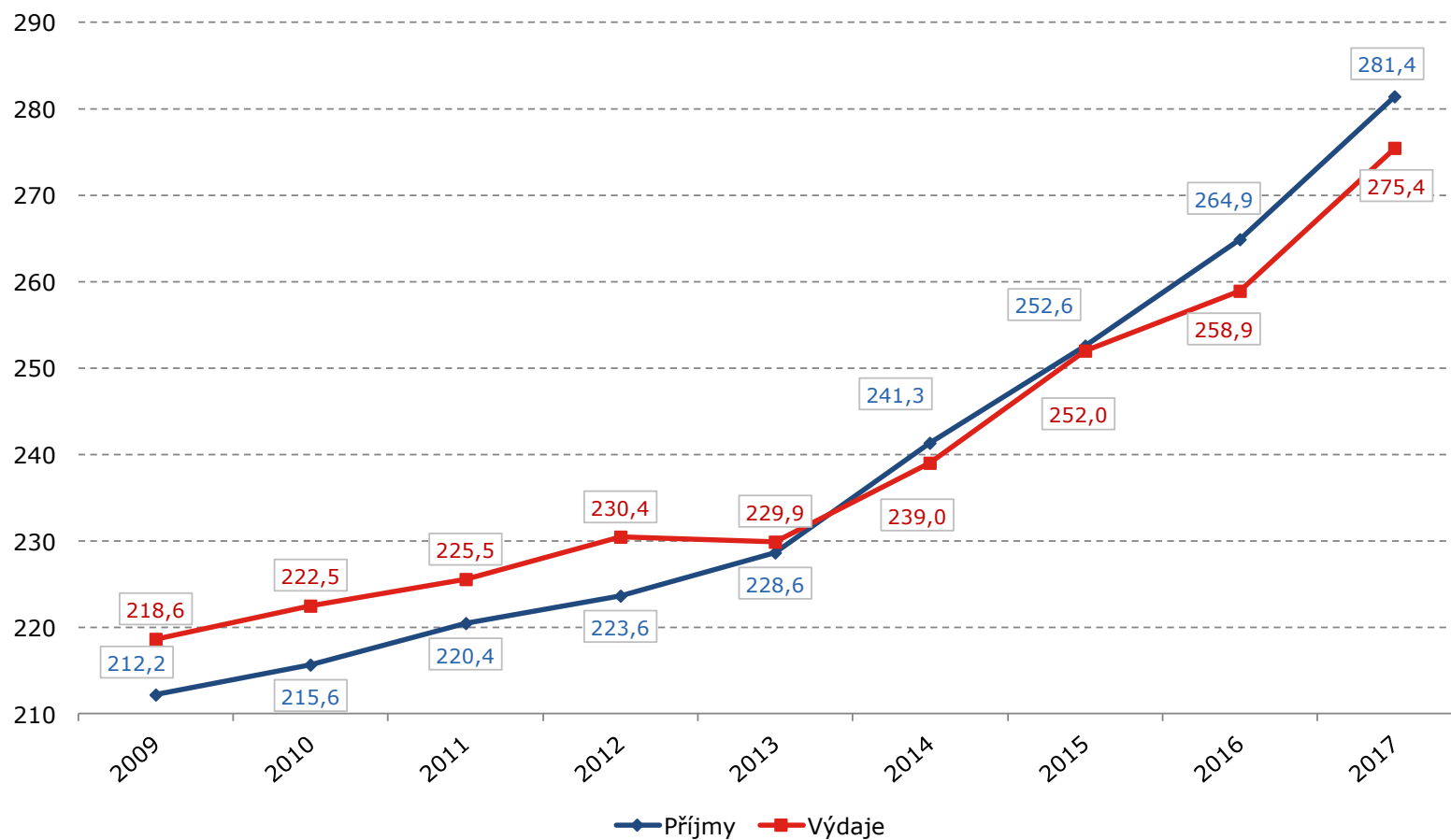
Zdroj: MF

Státní rozpočet

Vývoj příjmů a výdajů systému veřejného zdravotního pojištění

mld. Kč

Zdroj: MF

Státní rozpočet

Výdaje státního rozpočtu v roce 2018

mld. Kč
1 600

1 400

1 200

1 000

800

600

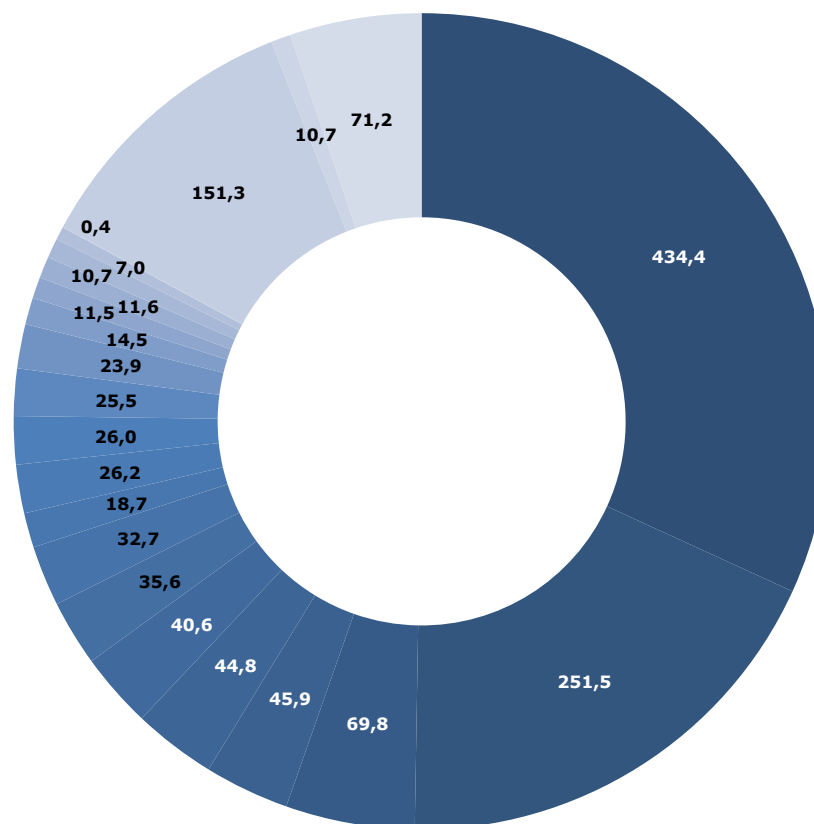
400

200

0

Výdaje státního rozpočtu 2018

- Kapitálové výdaje ČR
- Kapitálové výdaje EU FM
- Běžné výdaje ČR
- Běžné výdaje EU FM

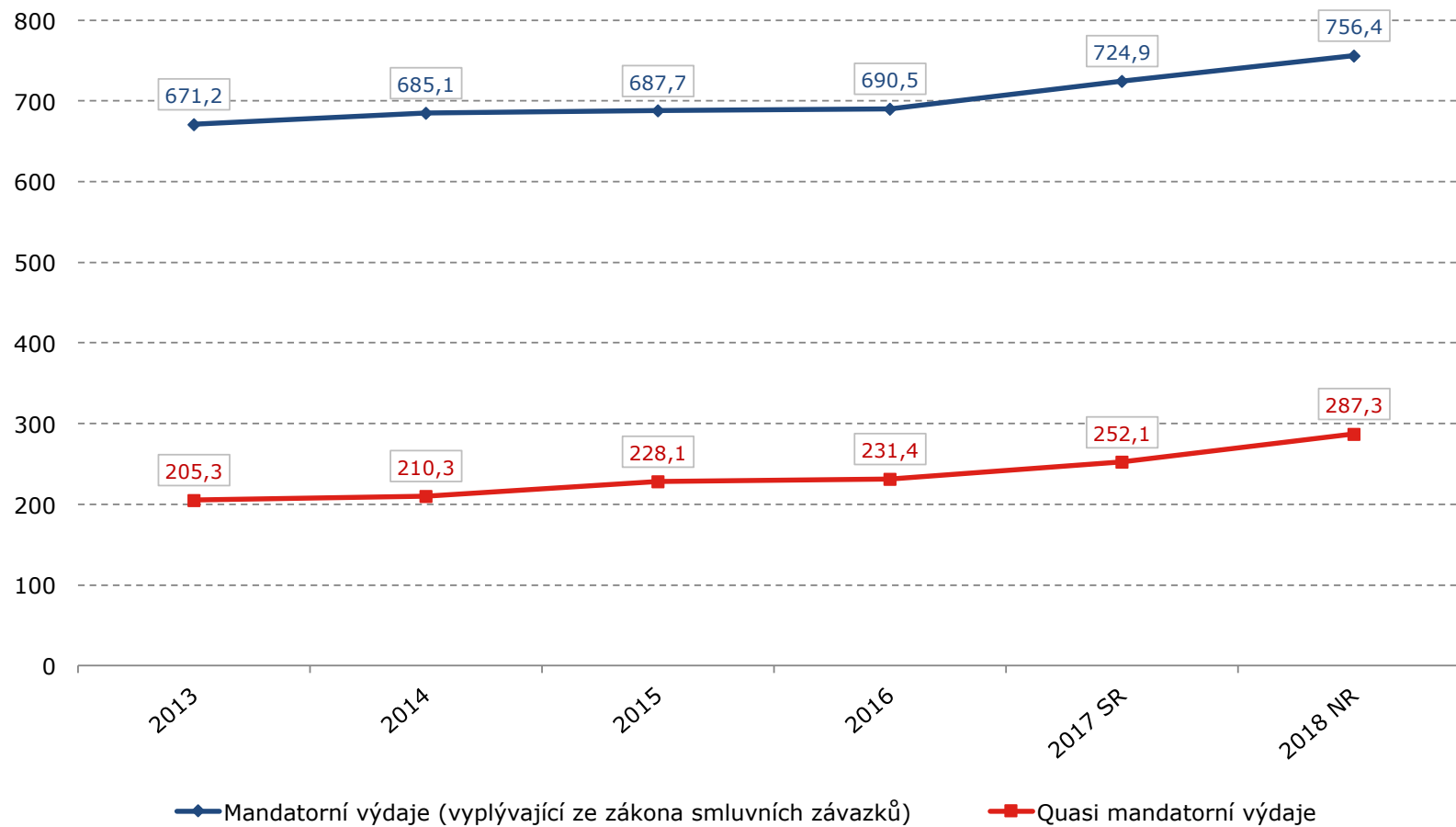
- Důchody (434,4)
- Platy vč. příslušenství bez EU a FM (251,5)
- Pojistné zdravotního pojištění - platba státu (69,8)
- Obsluha státního dluhu (45,9)
- Dávky státní sociální podpory a dávky pěst. péče (44,8)
- Odvody do EU (40,6)
- VVI bez EU (35,6)
- Dávky nemocenského pojištění (32,7)
- Zbytek VPS (VRR, volby, pol. strany, záruky, export, ostatní VPS) (18,7)
- Dotace na obnovitelné zdroje (26,2)
- Příspěvek na péči podle zákona o soc. službách (26)
- VŠ, soukromé školy, církevní školy (v podstatě na platy) (25,5)
- Dotace SFDI (23,9)
- Ostatní dávky (14,5)
- Dávky pomoci v hmotné nouzi a dávky zdravotně postiženým (11,5)
- Penzijní a stavební produkty (11,6)
- Dotace obce, kraje zákonně (10,7)
- Státní politika zaměstnanosti - pasivní (7)
- Státní politika zaměstnanosti - aktivní - bez EU (0,4)
- Ostatní (151,3)
- Český podíl spolufinancování (10,7)
- EU a FM (71,2)

Státní rozpočet

Vývoj mandatorních a „kvazi“ mandatorních výdajů

mld. Kč

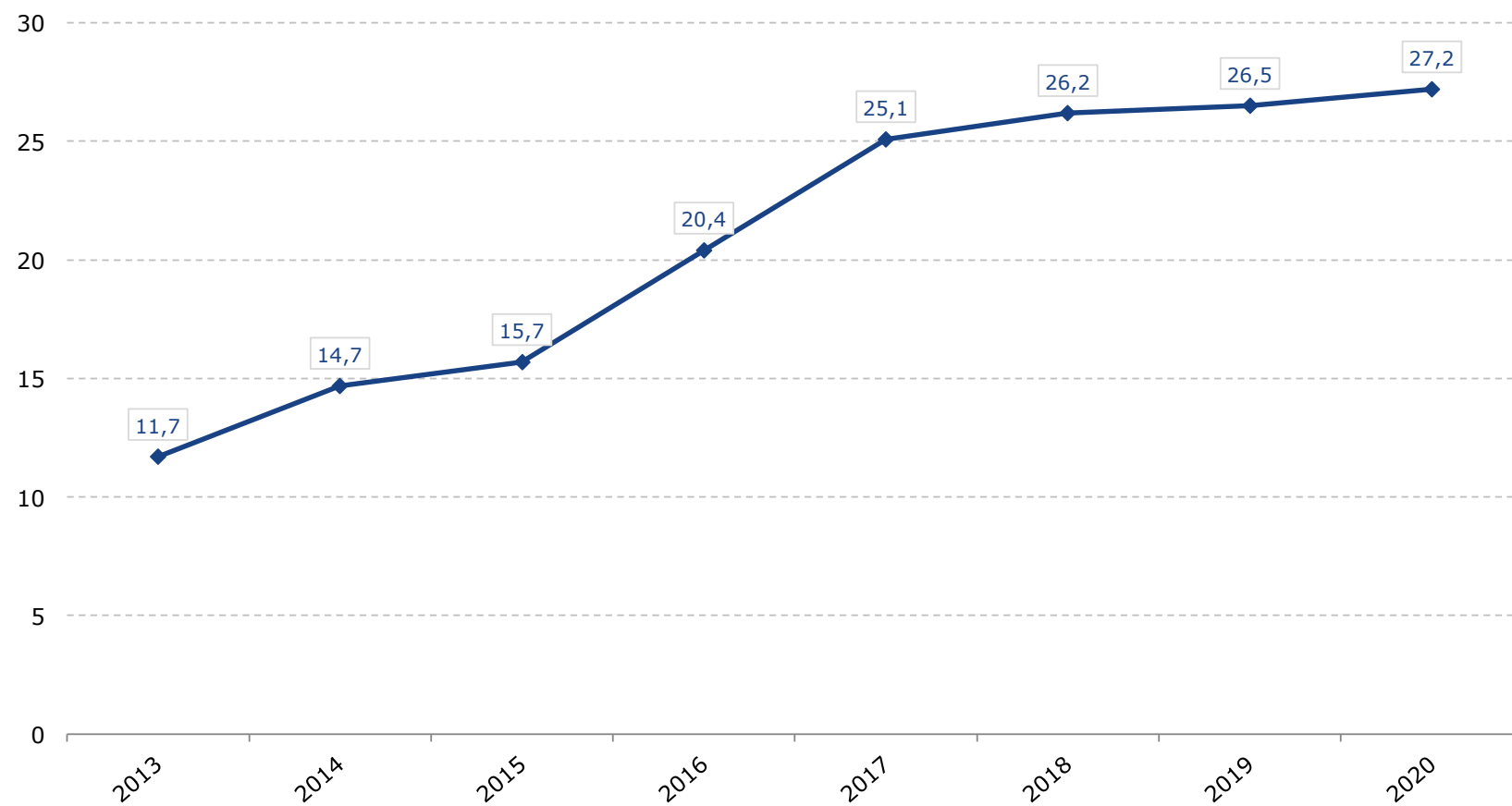
Zdroj: MF

Státní rozpočet

Dotace na obnovitelné zdroje energie

mld. Kč

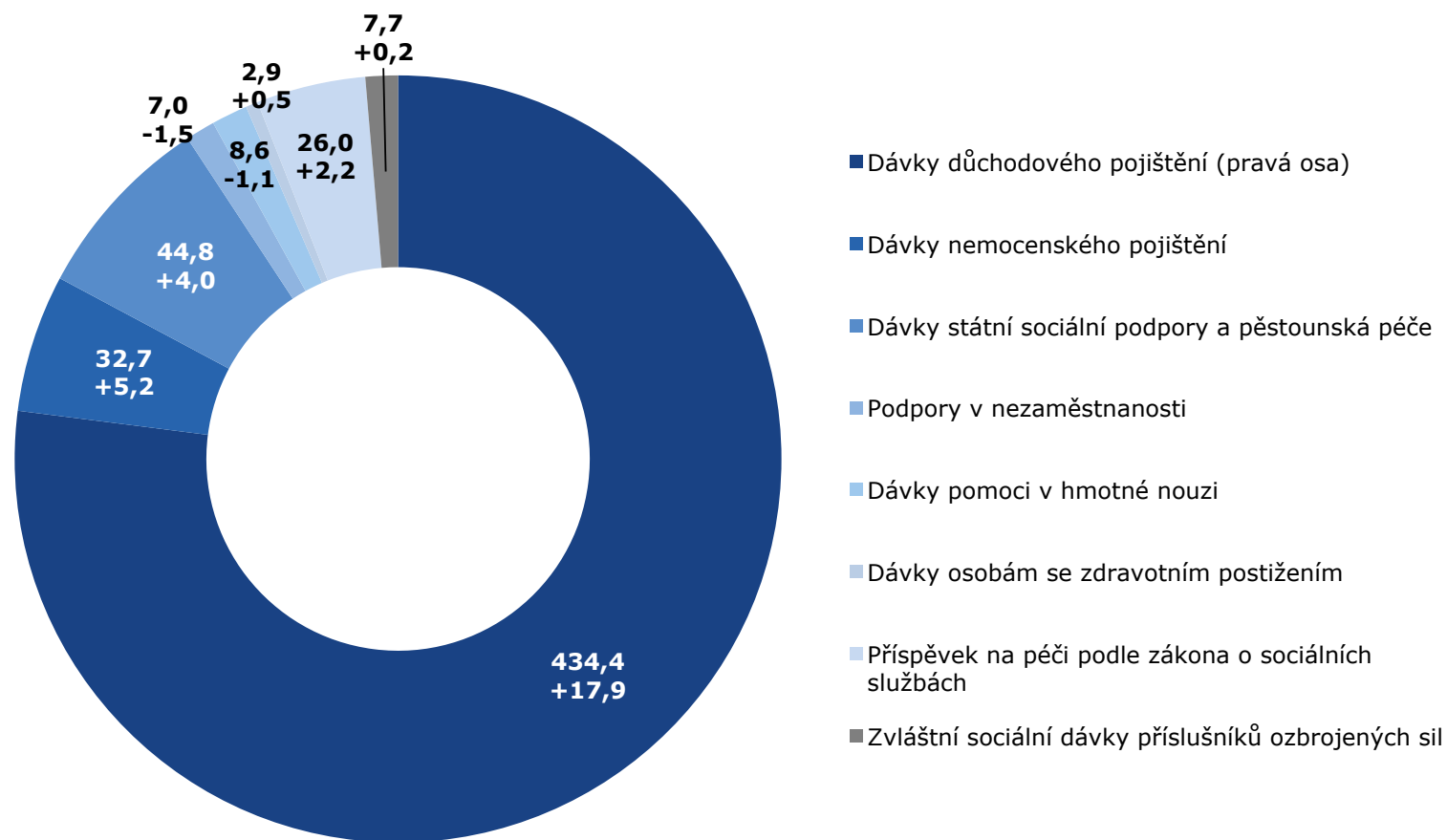

Zdroj: MF

Státní rozpočet

Vybrané sociální výdaje státního rozpočtu v roce 2018

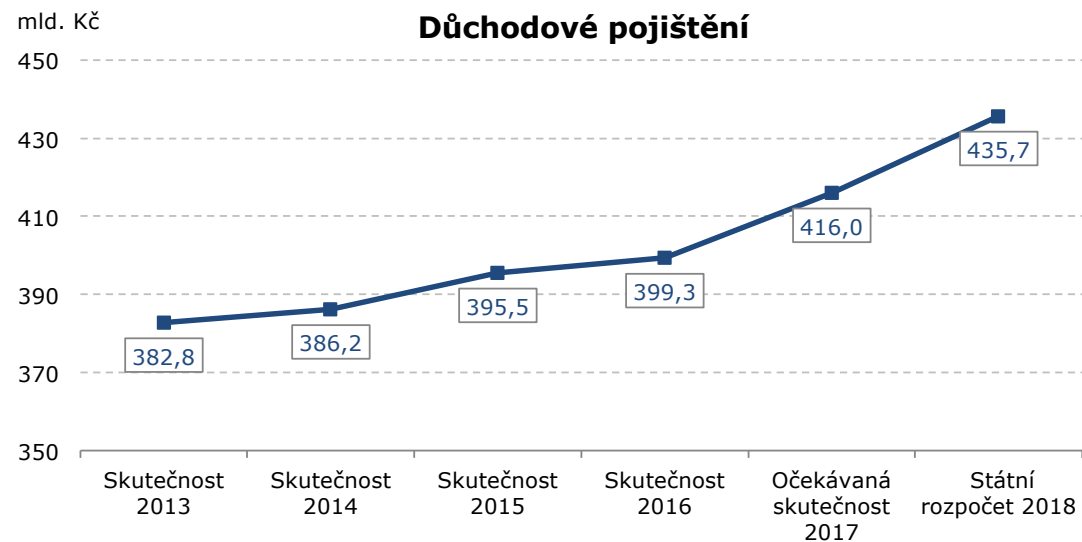
Celkem 564,1 mld. Kč (+27,4)

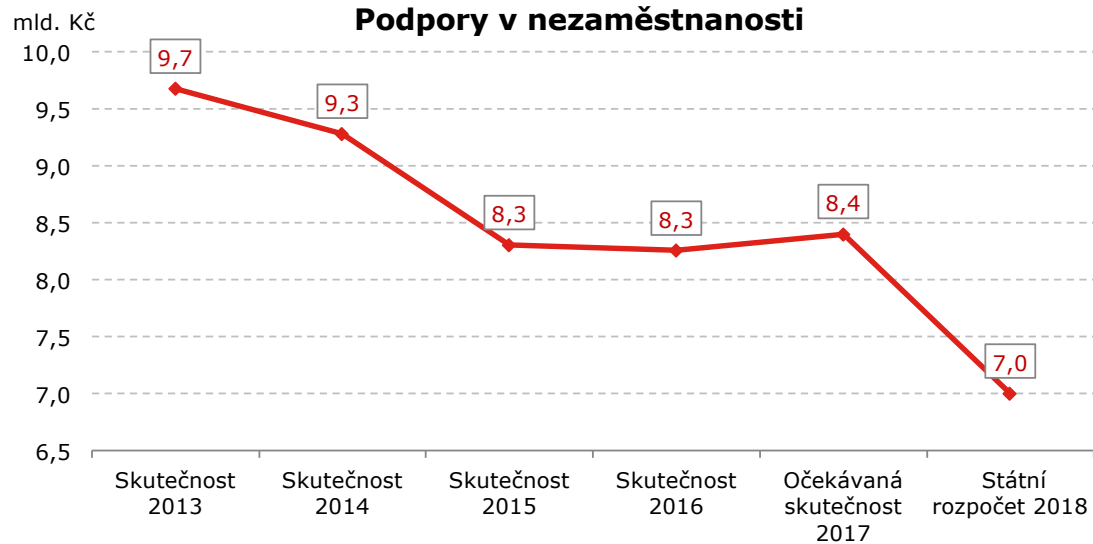
Státní rozpočet

Vybrané sociální výdaje

Důchodové pojištění

Podpory v nezaměstnanosti

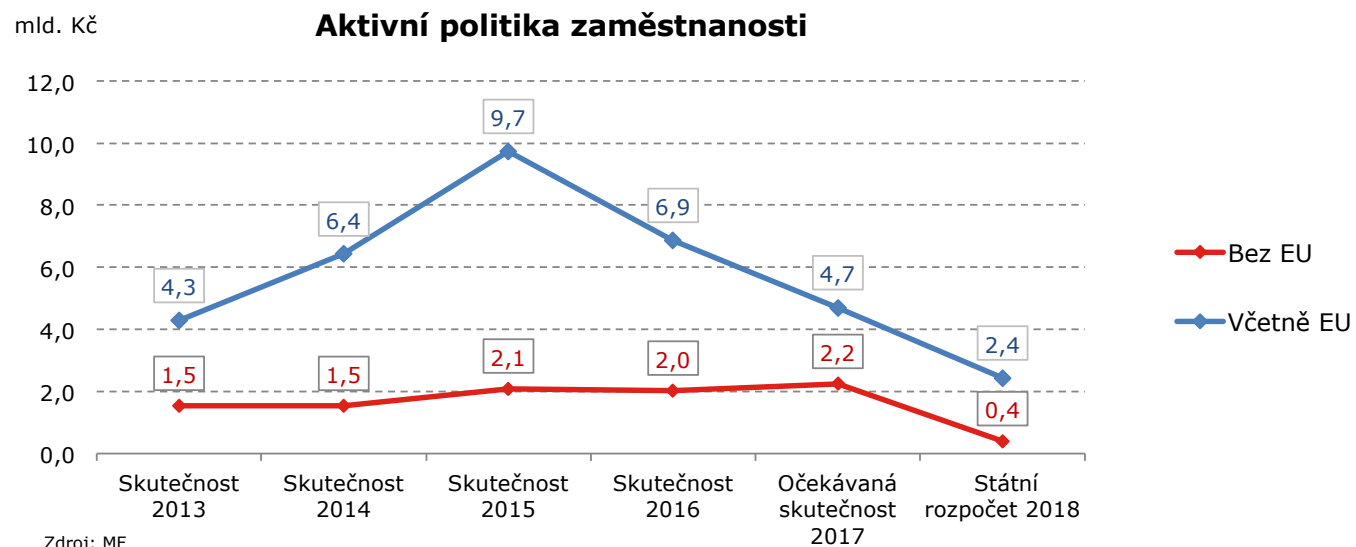
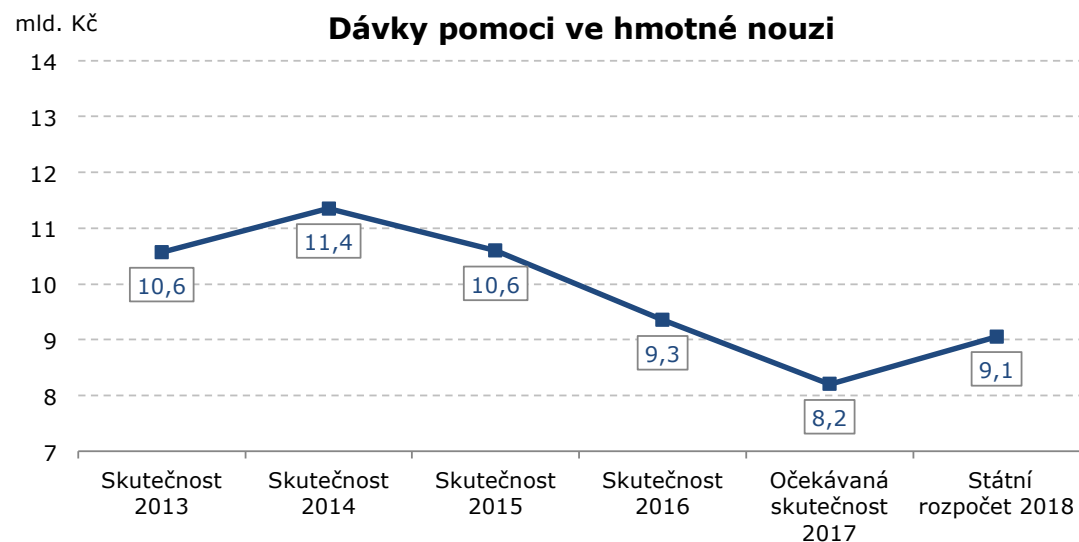

Zdroj: MF

Státní rozpočet

Vybrané sociální výdaje

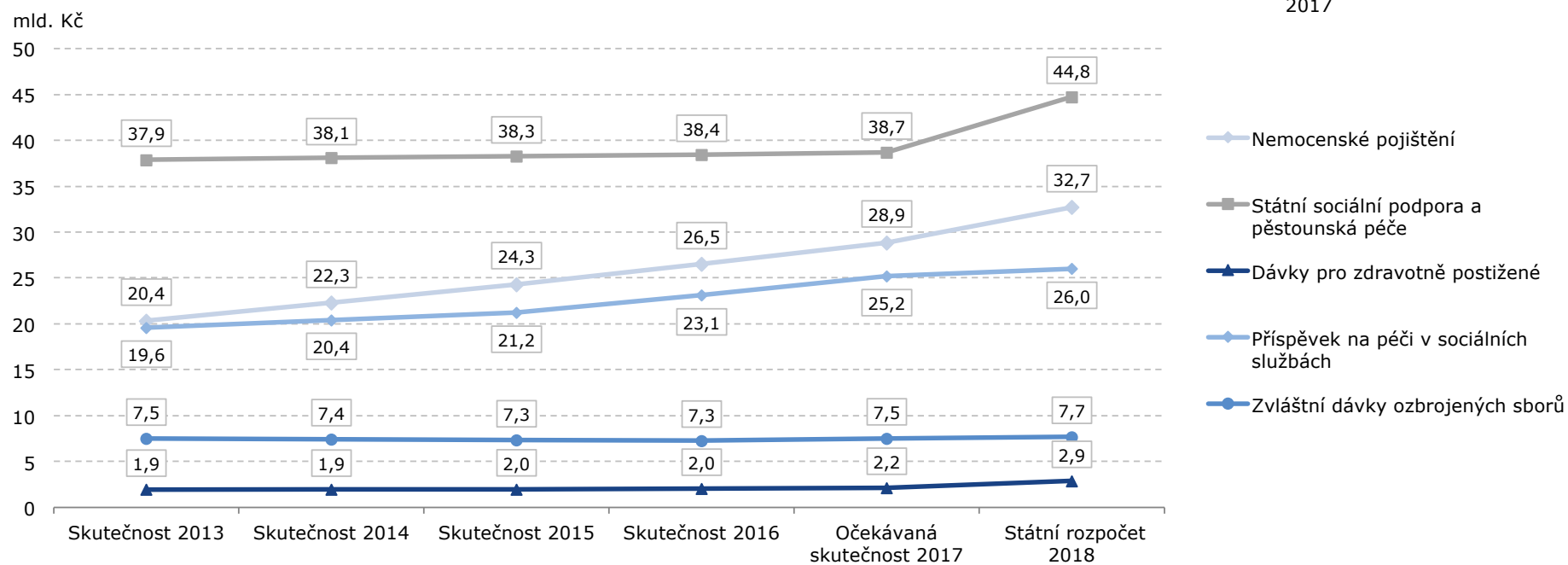
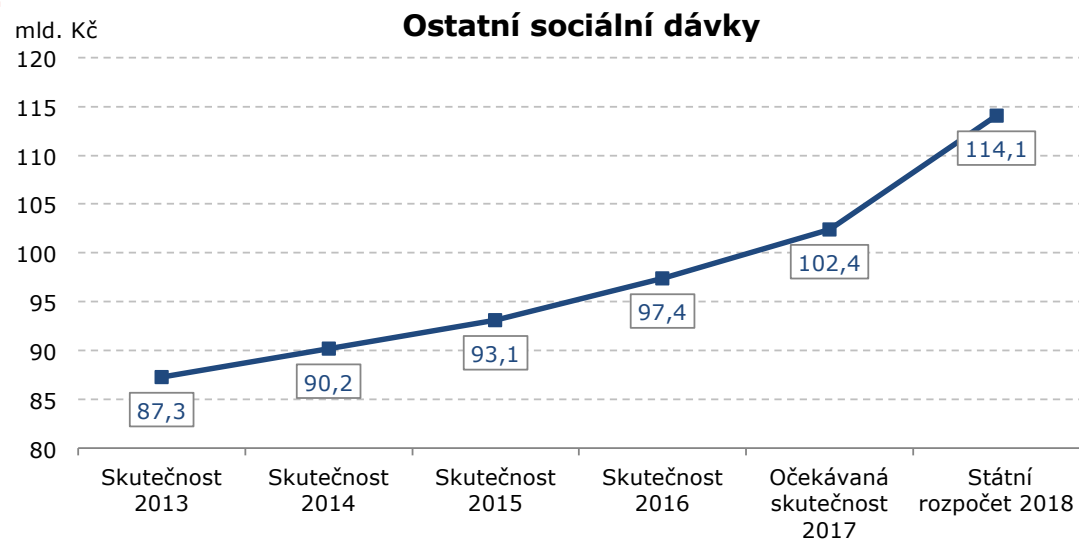

Zdroj: MF

Státní rozpočet

Vybrané sociální výdaje

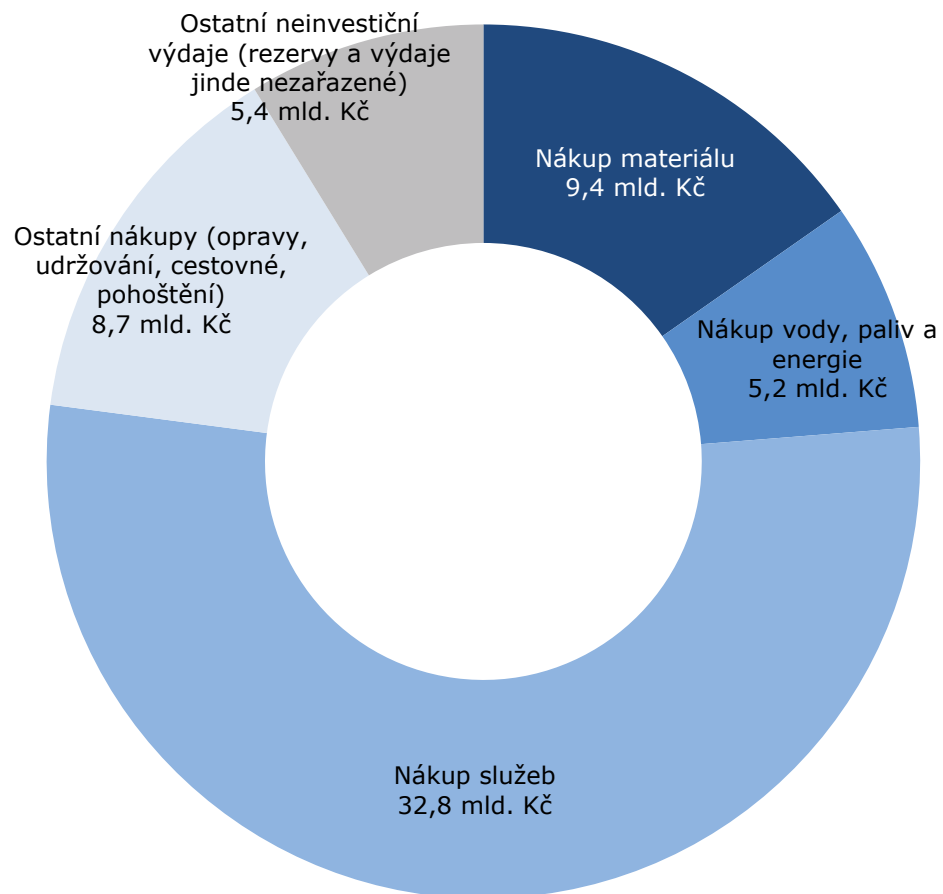

Státní rozpočet

Užší běžné výdaje organizačních složek státu vč. EU a FM v roce 2018

Celkem 61,6 mld. Kč

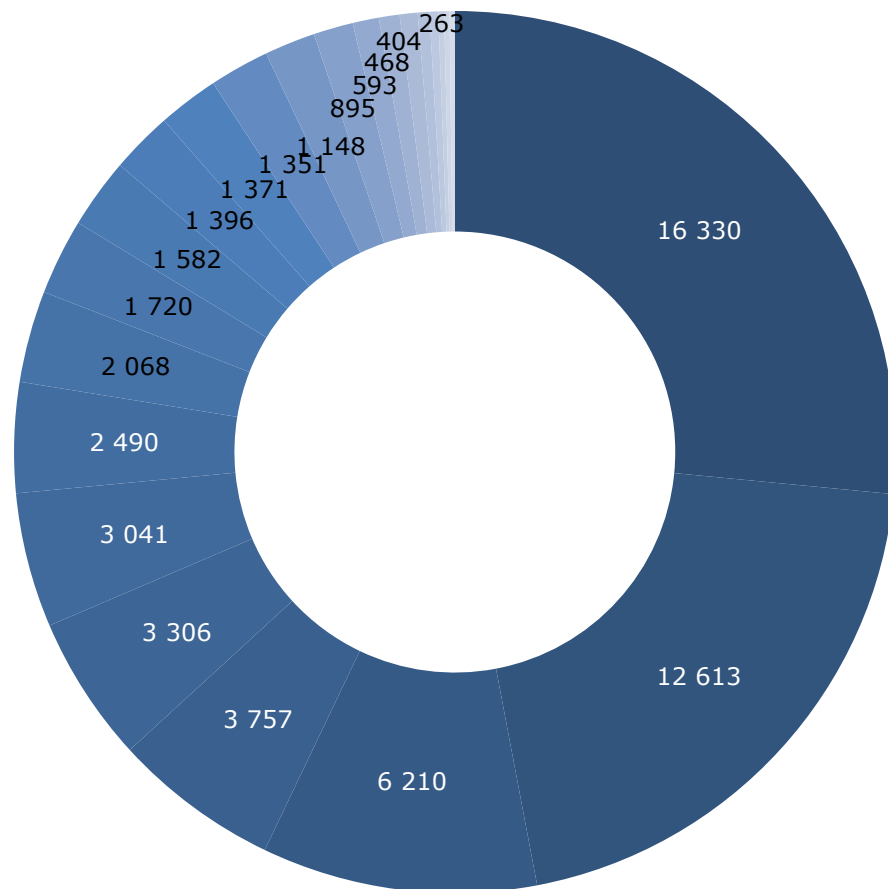
Zdroj: MF

Státní rozpočet

Užší běžné výdaje organizačních složek státu vč. EU a FM podle kapitol 2018

61 571 mil. Kč

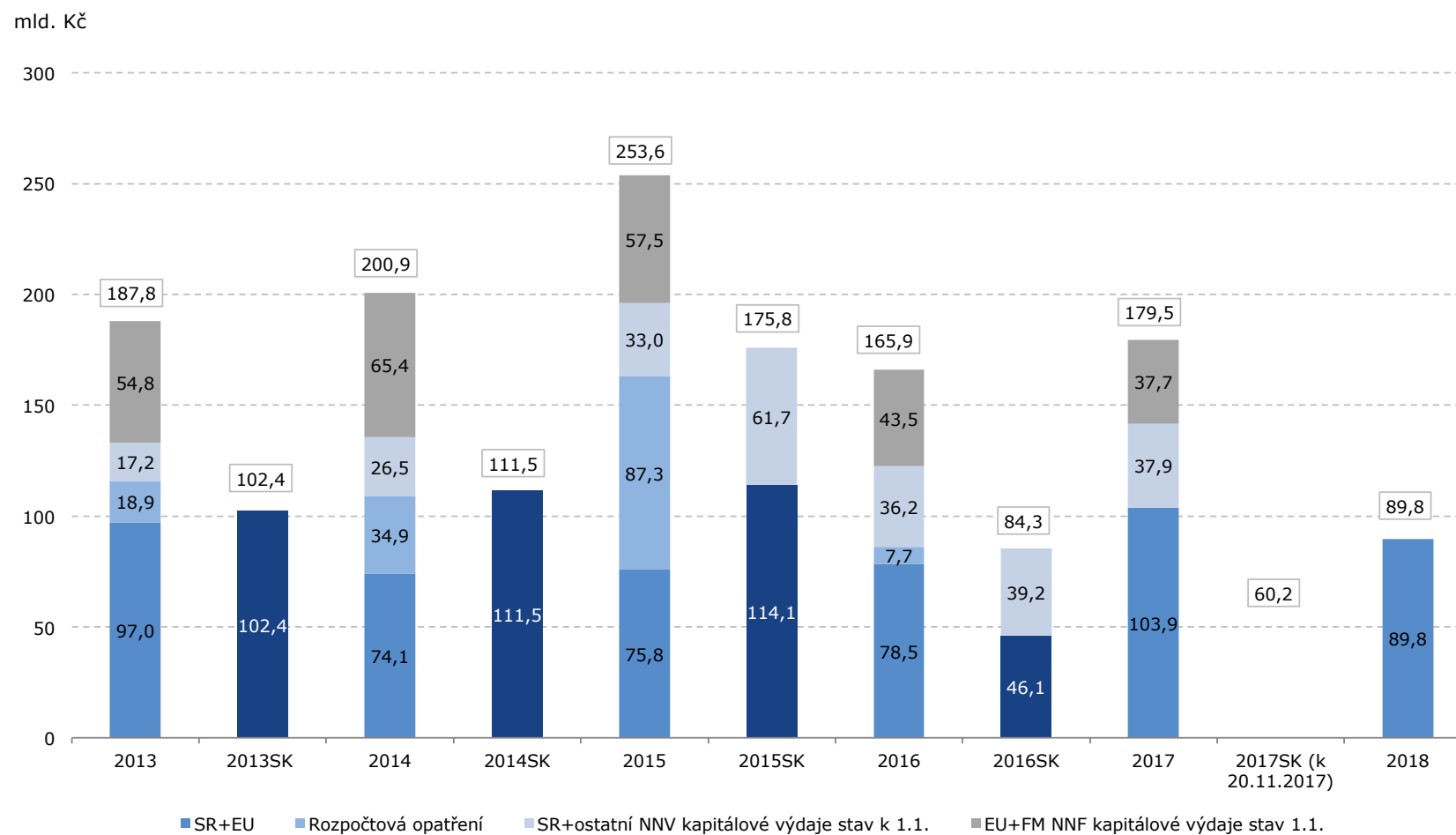

- Ministerstvo obrany (16330,1)
- Ministerstvo vnitra (12612,9)
- Ministerstvo práce a sociálních věcí (6210,2)
- Ministerstvo spravedlnosti (3757)
- Ministerstvo financí (3306,4)
- Ministerstvo zemědělství (3040,8)
- Ministerstvo zahraničních věcí (2489,5)
- Správa státních hmotných rezerv (2067,5)
- Ministerstvo dopravy (1719,7)
- Bezpečnostní informační služba (1581,6)
- Ministerstvo zdravotnictví (1396)
- Ministerstvo pro místní rozvoj (1370,8)
- Ministerstvo průmyslu a obchodu (1351,1)
- Ministerstvo životního prostředí (1148,1)
- ostatní pod 100 mil. Kč (895,2)
- Český úřad zeměměřický a katastrální (592,6)
- Poslanecká sněmovna Parlamentu (468)
- Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (403,8)
- Úřad vlády České republiky (263,1)
- Senát Parlamentu (195,6)
- Český telekomunikační úřad (129,8)
- Český statistický úřad (123,2)
- Nejvyšší kontrolní úřad (117,4)

Státní rozpočet

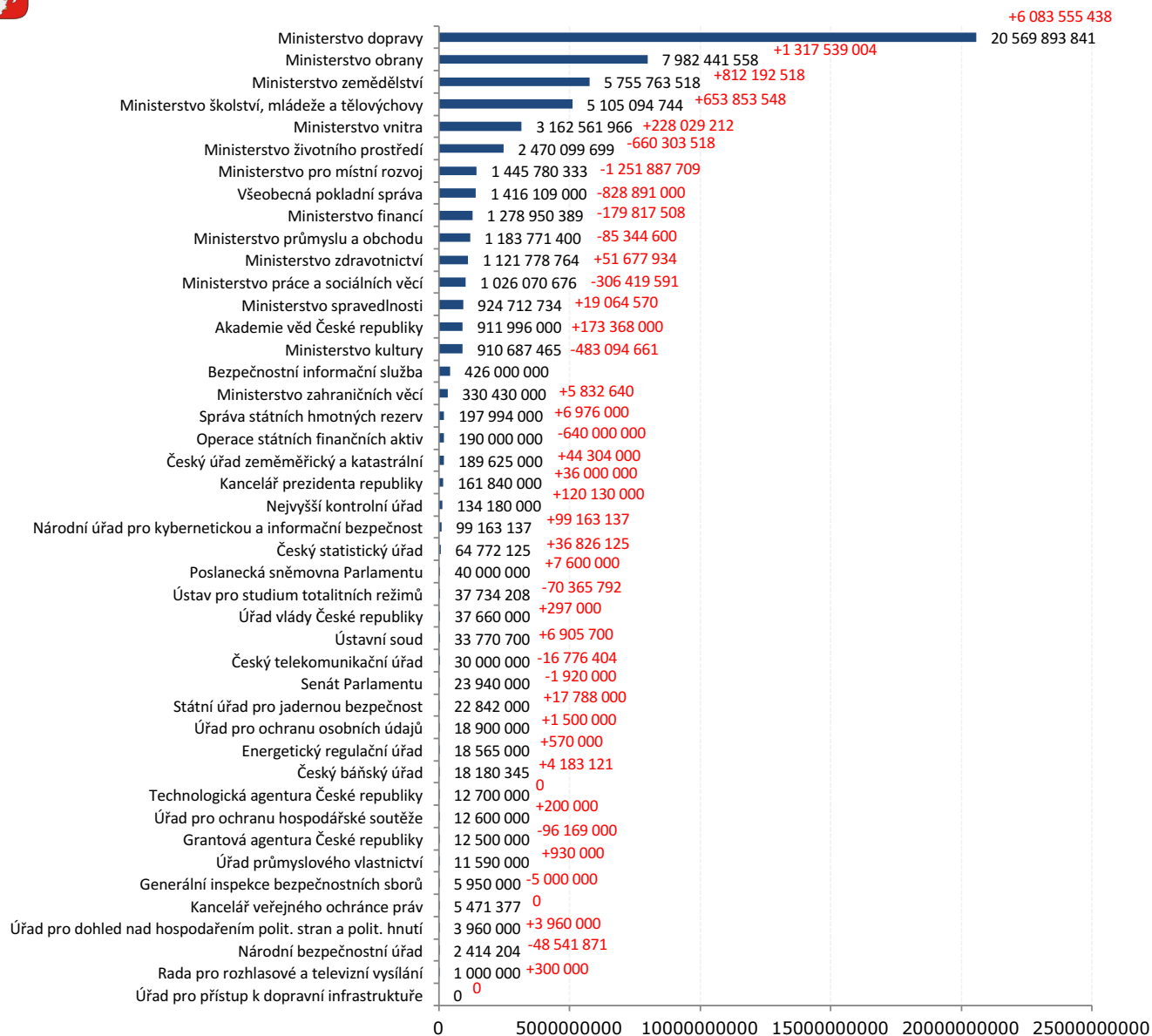
Kapitálové výdaje státního rozpočtu

Státní rozpočet

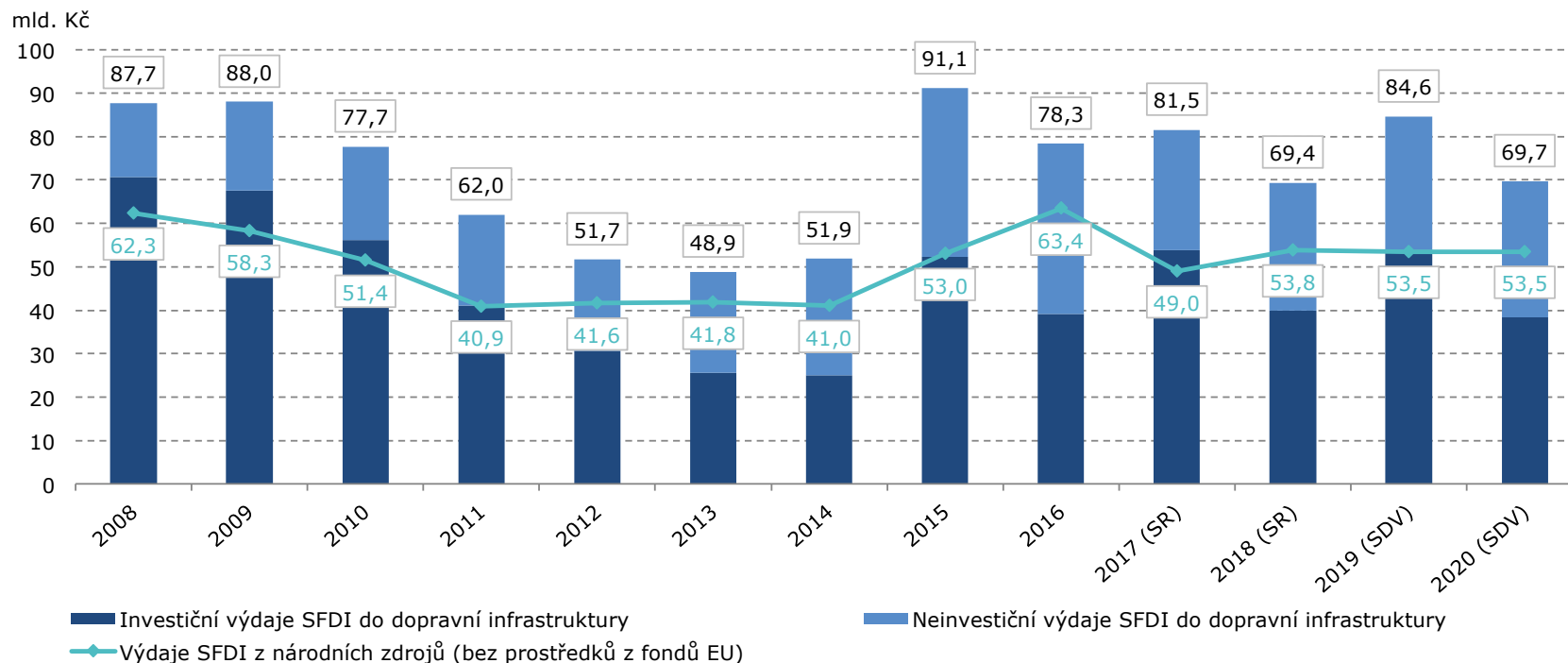
Kapitálové výdaje podle kapitol státního rozpočtu / 2018 vs. 2017 bez EU/FM

Státní rozpočet

Výdaje SFDI do dopravní infrastruktury

mil. Kč	Skutečnost										SR	SDV	
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Investiční výdaje SFDI do dopravní infrastruktury	70 632	67 504	56 214	41 071	30 625	25 544	24 985	52 282	39 093	53 937	39 984	53 892	38 424
Neinvestiční výdaje SFDI do dopravní infrastruktury	17 083	20 486	21 470	20 964	21 047	23 326	26 911	38 809	39 246	27 608	29 397	30 683	31 269
Výdaje SFDI do dopravní infrastruktury celkem*	87 715	87 990	77 684	62 035	51 672	48 870	51 896	91 091	78 339	81 545	69 381	84 575	69 693
Výdaje SFDI z národních zdrojů (bez prostředků z fondů EU)	62 347	58 341	51 443	40 906	41 586	41 755	41 019	53 006	63 431	49 000	53 828	53 497	53 497

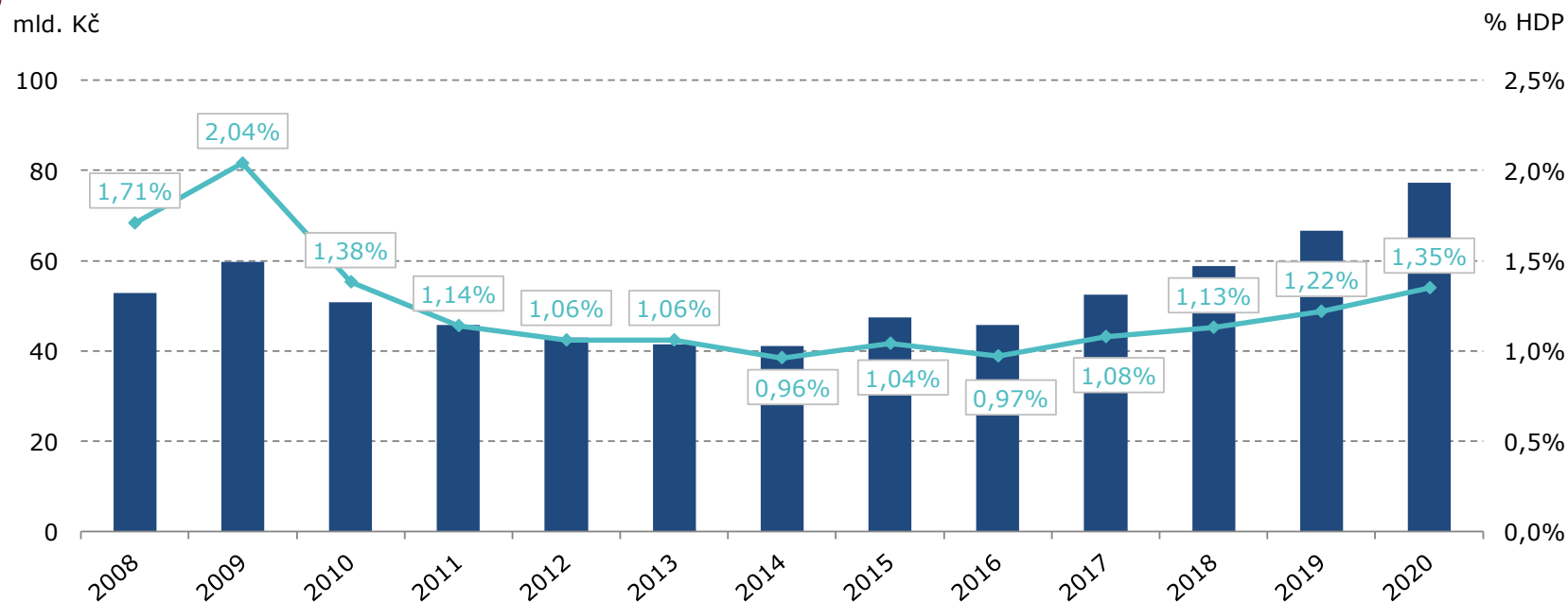
* Bez výdajů na aparát

Zdroj: MF

Státní rozpočet

Výdaje na obranu

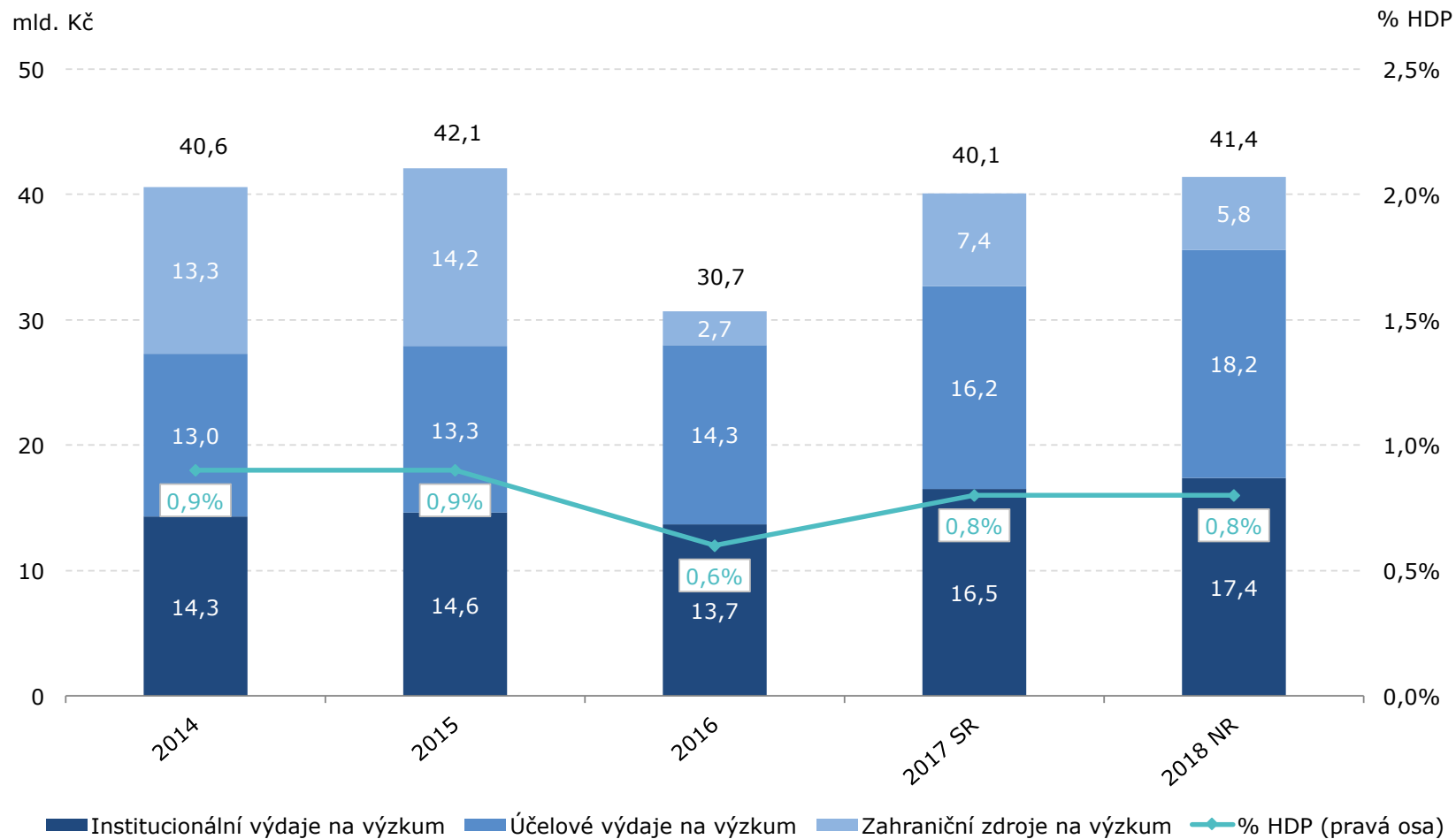
	Skutečnost										SR	Návrh SR	SDV	
Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	
Celkové výdaje na obranu (v mil. Kč)	52 896	59 726	50 845	45 708	42 935	41 464	41 069	47 342	45 671	52 535	58 893	66 628	77 281	
Podíl celkových výdajů obrany na HDP (%)	1,71%	2,04%	1,38%	1,14%	1,06%	1,06%	0,96%	1,04%	0,97%	1,08%	1,13%	1,22%	1,35%	

Zdroj: MF

Státní rozpočet

Výdaje na výzkum, vývoj a inovace

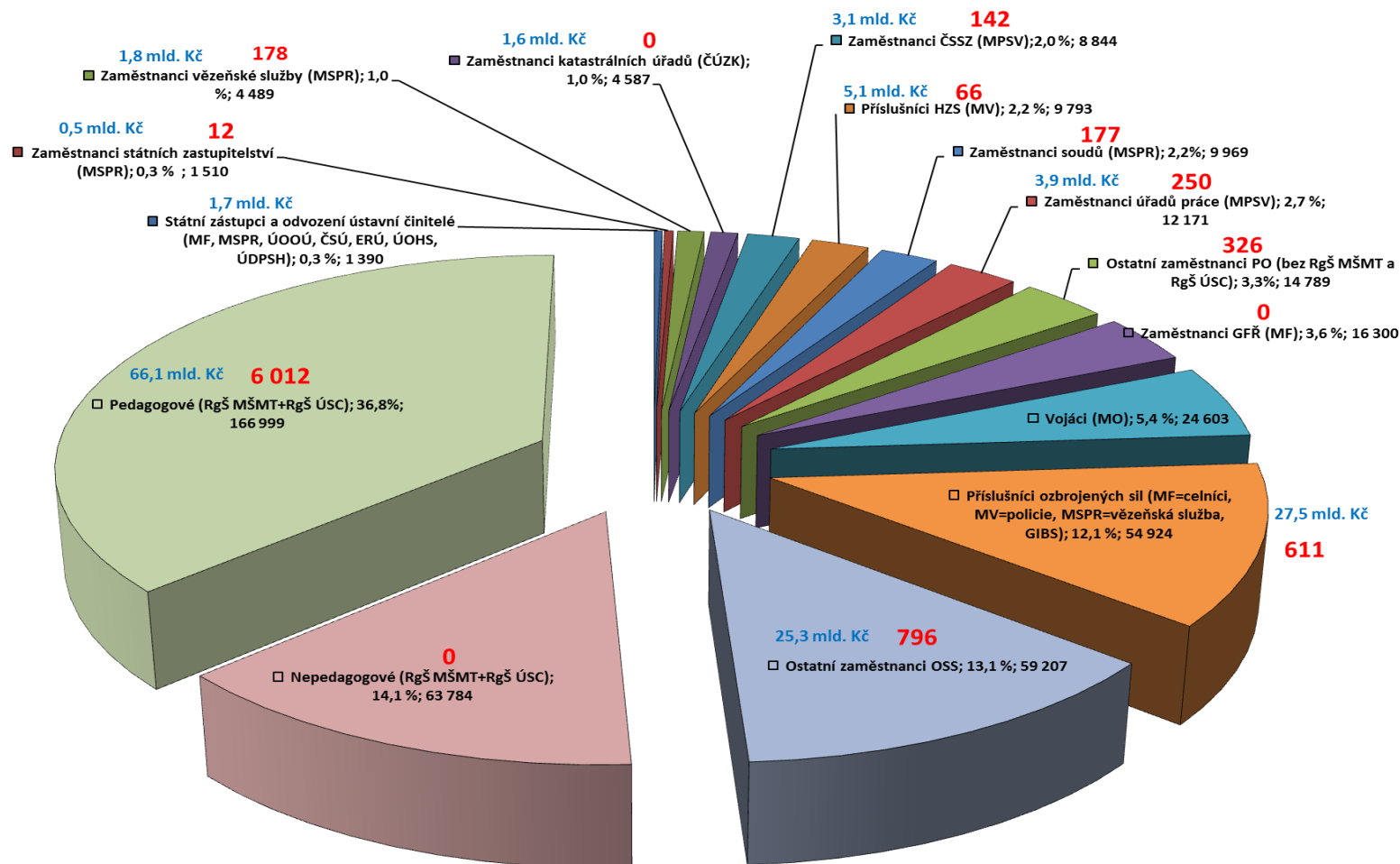
Zdroj: MF

Státní rozpočet

Státní zaměstnanci 2018 versus 2017

Struktura zaměstnanců NR 2018 vč. EU (5. běh - vláda) a jejich změna oproti roku 2017

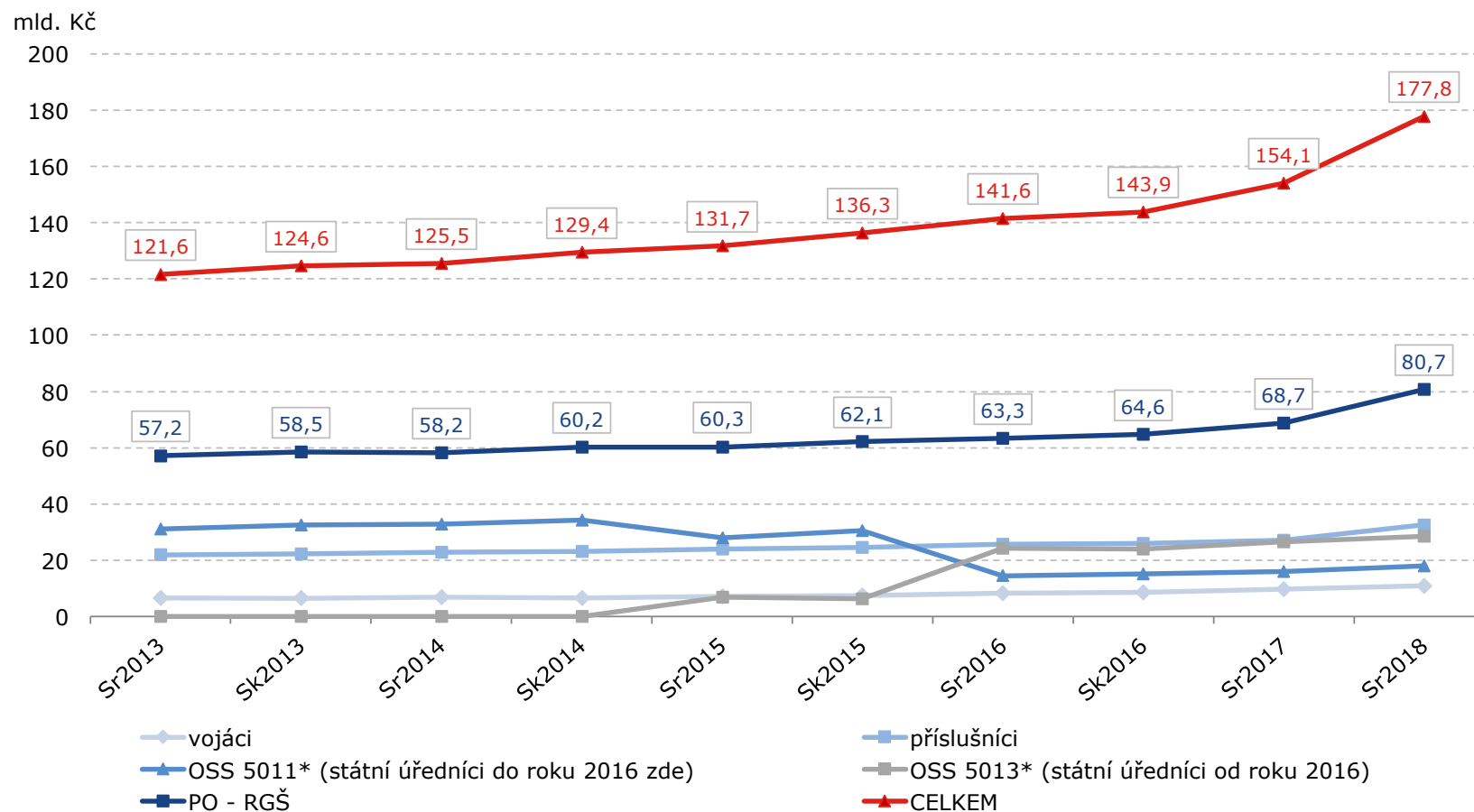
NR 2018 počet FM	453 431
SR 2017 počet FM	444 928
Navýšení počtu FM	+ 8 503
Meziroční navýšení počtu FM	1,9 %

Objem v roce 2018	177,8 mld. Kč
Objem v roce 2017	154,1 mld. Kč
Navýšení objemu	+ 23,7 mld. Kč
Meziroční navýšení objemu	15,4 %

Státní rozpočet

Prostředky na platy u vybraných skupin státních zaměstnanců

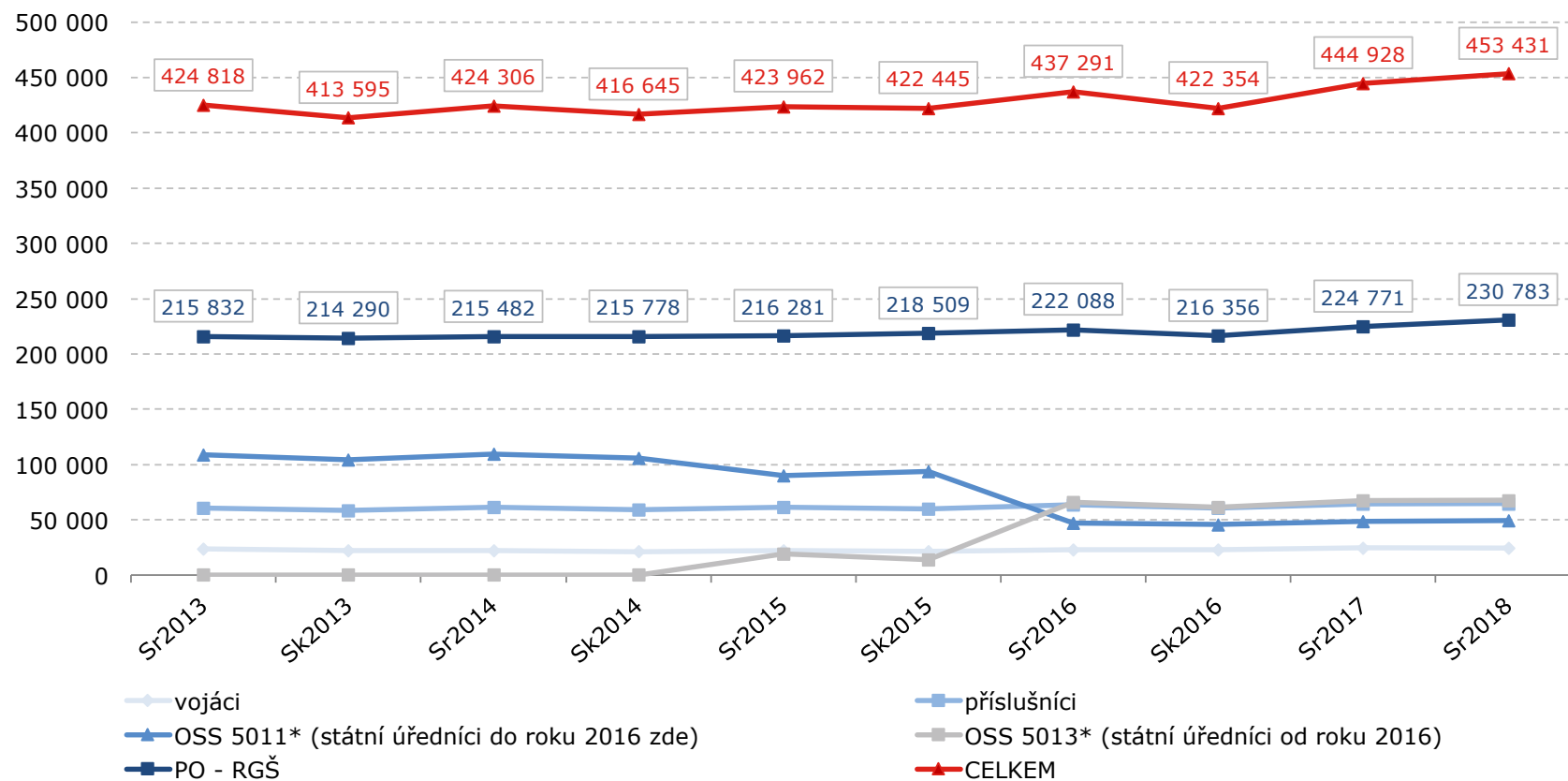
*OSS 5011 – úředníci zákoník práce

*OSS 5013 – úředníci zákon o státní službě

Státní rozpočet

Vývoj počtu vybraných skupin zaměstnanců ve státní sféře

*OSS 5011 – úředníci zákoník práce

*OSS 5013 – úředníci zákon o státní službě

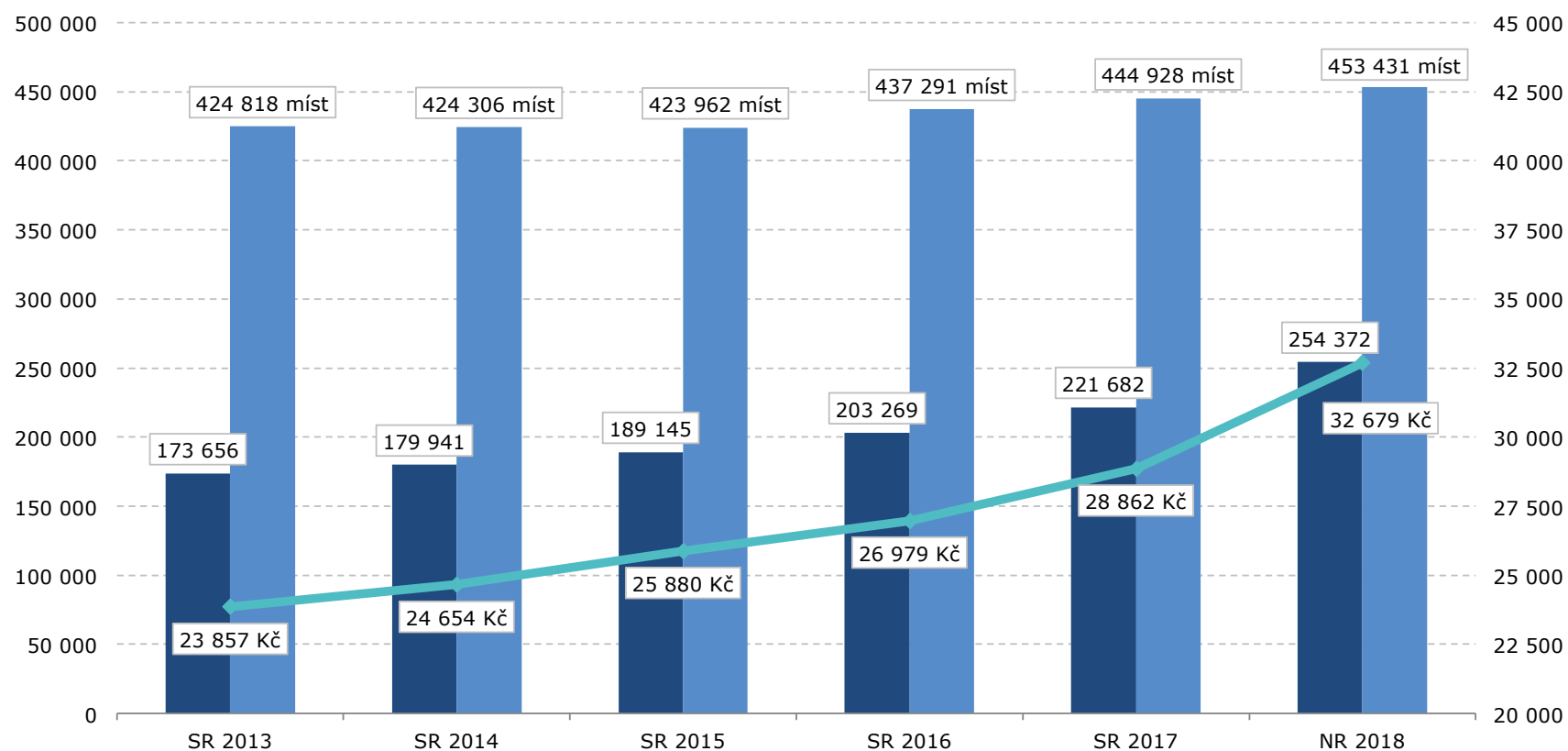

Státní rozpočet

Platy, počet míst a průměrný plat ve státní sféře

Prostředky na platy v mil. Kč /
počet míst

Průměrný plat v Kč

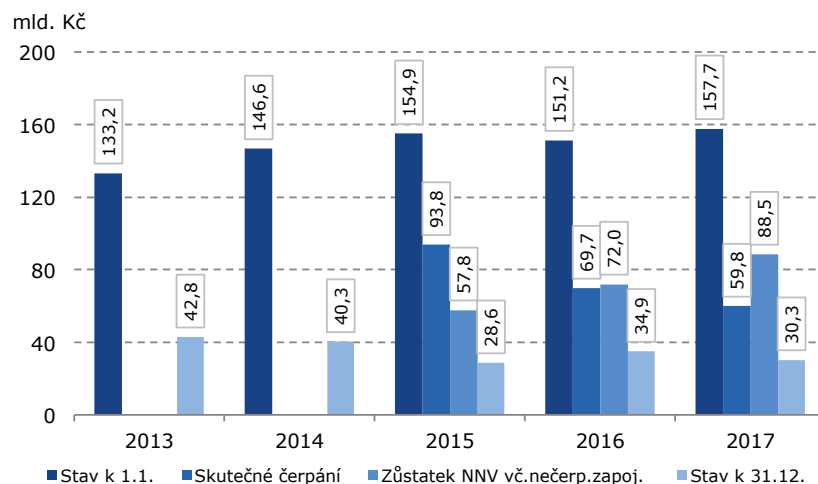
■ prostředky na platy a ostatní platby za provedenou práci celkem v mil. Kč vč. příslušenství ■ počet míst — průměrný plat celkem v Kč (pravá osa)

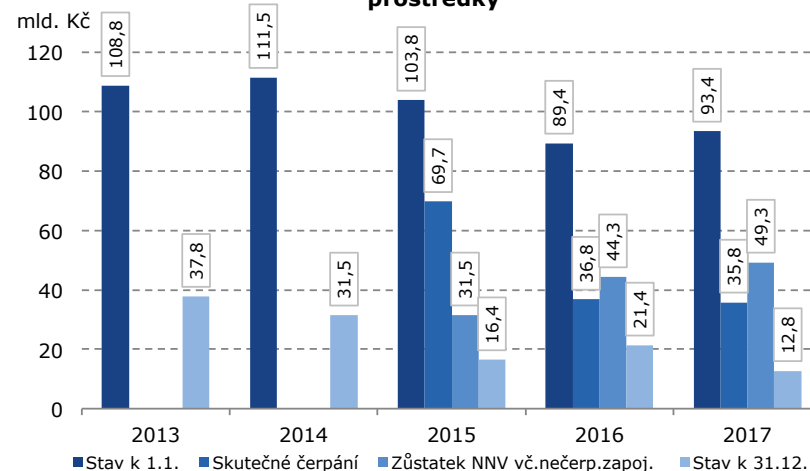
Státní rozpočet

Nároky z nespotřebovaných výdajů

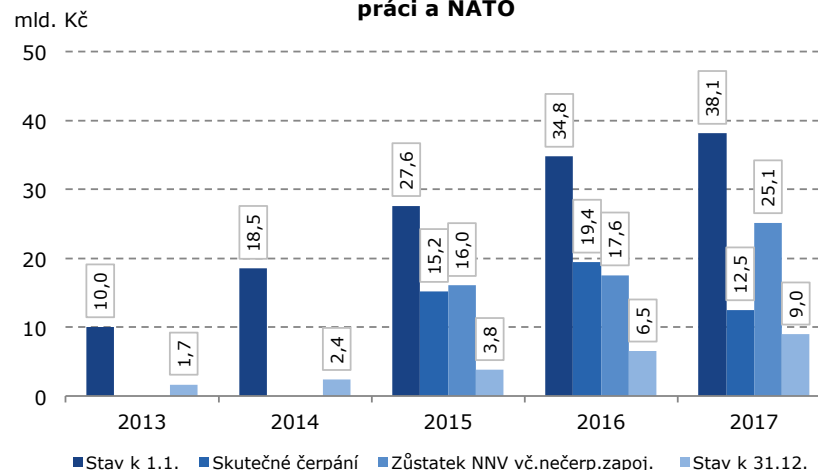
Stav nároků z nespotřebovaných výdajů celkem

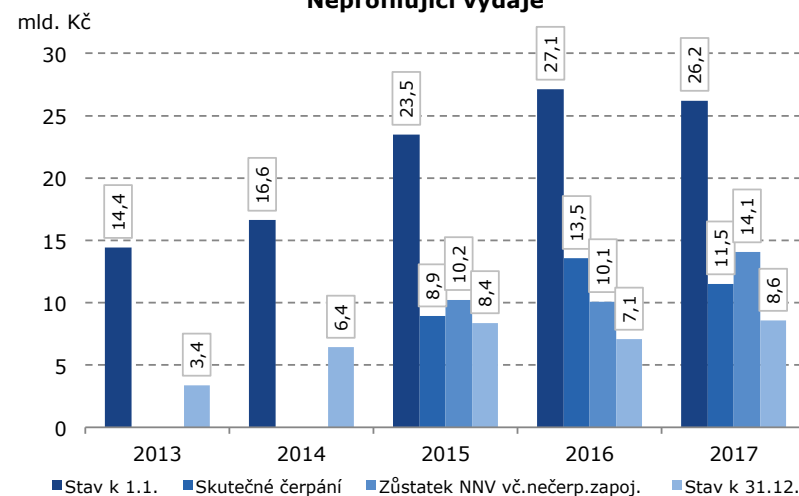
Prostředky z EU a z finančních mechanismů + národní prostředky

Programy, účelové prostředky, věda a výzkum, platy st.zaměstnanců, platy a ost. platby za provedenou práci a NATO

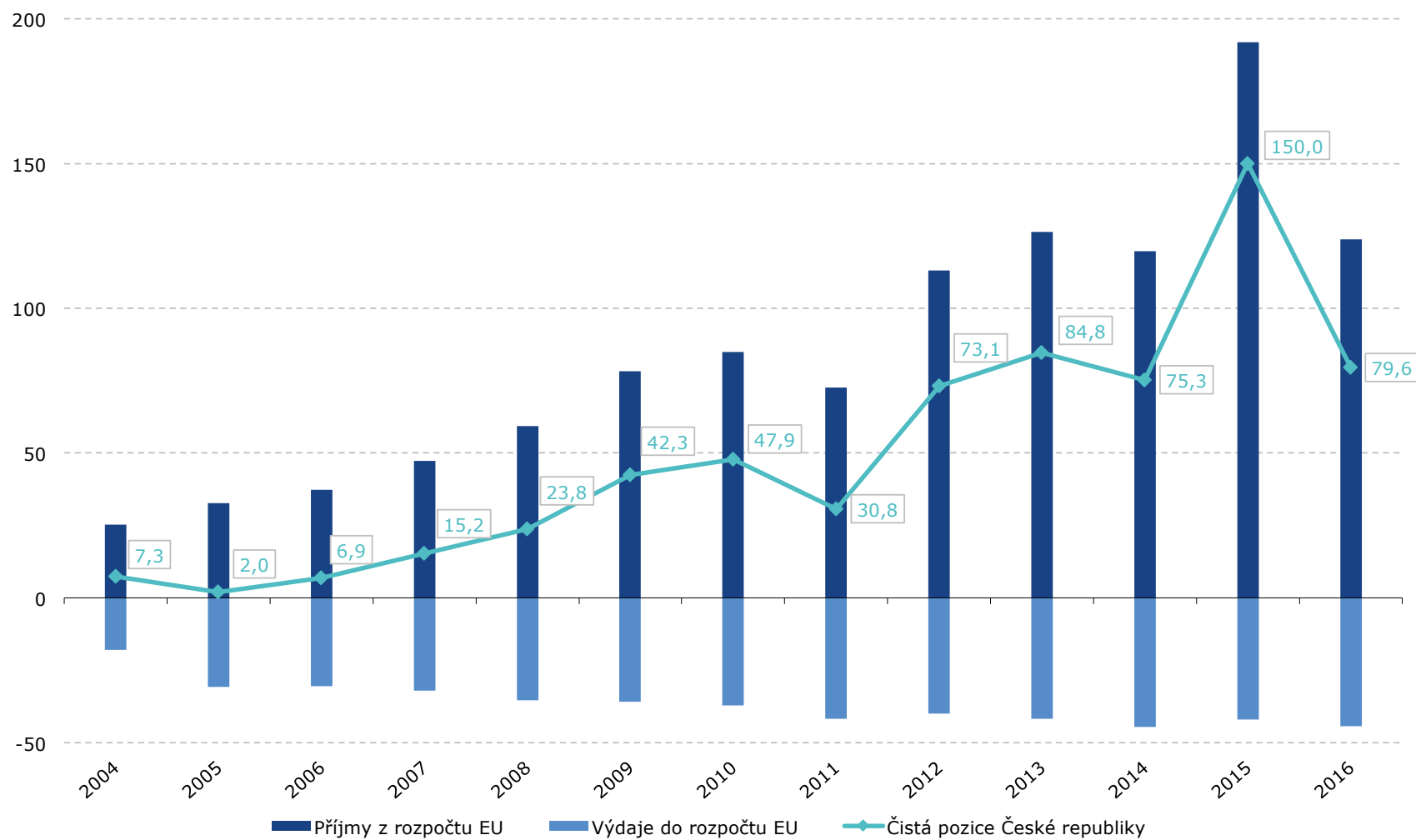
Neprofilující výdaje

Státní rozpočet

Příjmy a výdaje z/do rozpočtu Evropské unie

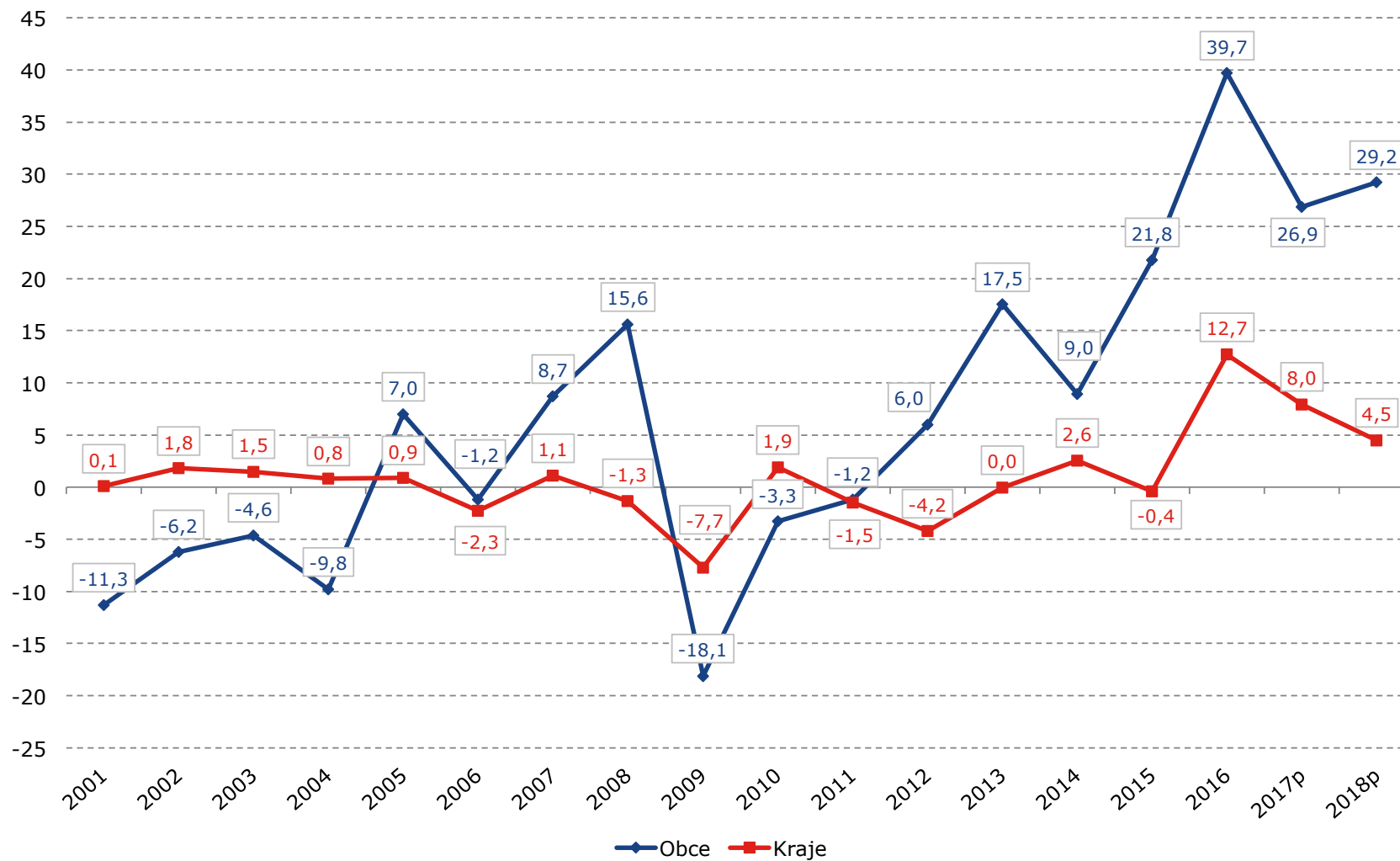
Zdroj: MF

Územní rozpočty

Saldo příjmů a výdajů

mld. Kč

Zdroj: MF

Územní rozpočty

Přebytek subsektoru místních vládních institucí

- subsektor místních vládních institucí byl v posledních letech v nepřetržitém přebytku, přičemž rekordního přebytku ve výši 0,9 % HDP bylo dosaženo v roce 2016
- 2016
 - stagnace celkových příjmů v důsledku poklesu investičních transferů
 - růst daňových příjmů (+ 23,2 mld. Kč; + EUR 888 mil.)
 - historicky nejvyšší přebytek
- 2017
 - očekávaný přebytek 35,4 mld. Kč (EUR 1,4 mld.)
 - konečná výše přebytku bude záviset zejména na výši realizovaných investic
- 2018
 - pokračující trend rozpočtových přebytků
 - novela zákona o rozpočtovém určení daní ve prospěch obcí (+ 9,1 mld. Kč)
 - hospodářský růst

Územní rozpočty

Příjmy a výdaje územně samosprávných celků

Mld. Kč	2015		2016		predikce 2017		index 2016/15		index 2017/16	
	obce	kraje	obce	kraje	obce	kraje	obce	kraje	obce	kraje
Daňové příjmy	175,4	50,9	190,8	58,7	206,7	64,9	108,8%	115,4%	108,4%	110,5%
Nedaňové příjmy	30,6	5,0	30,3	4,2	32,4	3,4	99,1%	83,7%	106,8%	81,2%
Investiční příjmy	5,3	0,3	7,8	0,6	7,8	0,4	147,2%	216,2%	100,0%	61,7%
Přijaté transfery	68,1	104,6	50,1	104,7	49,8	110,7	73,5%	100,1%	99,5%	105,7%
CELKOVÉ příjmy	279,4	160,8	279,0	168,3	296,7	179,5	99,8%	104,7%	106,4%	106,6%
Běžné výdaje	179,7	133,9	187,8	141,1	201,0	152,8	104,5%	105,4%	107,0%	108,3%
Investiční výdaje	77,9	27,3	51,4	14,5	68,9	18,7	66,0%	53,0%	134,0%	129,2%
CELKOVÉ výdaje	257,6	161,2	239,3	155,6	269,8	171,5	92,9%	96,5%	112,8%	110,2%
SALDO	21,8	-0,4	39,7	12,7	26,9	7,9				

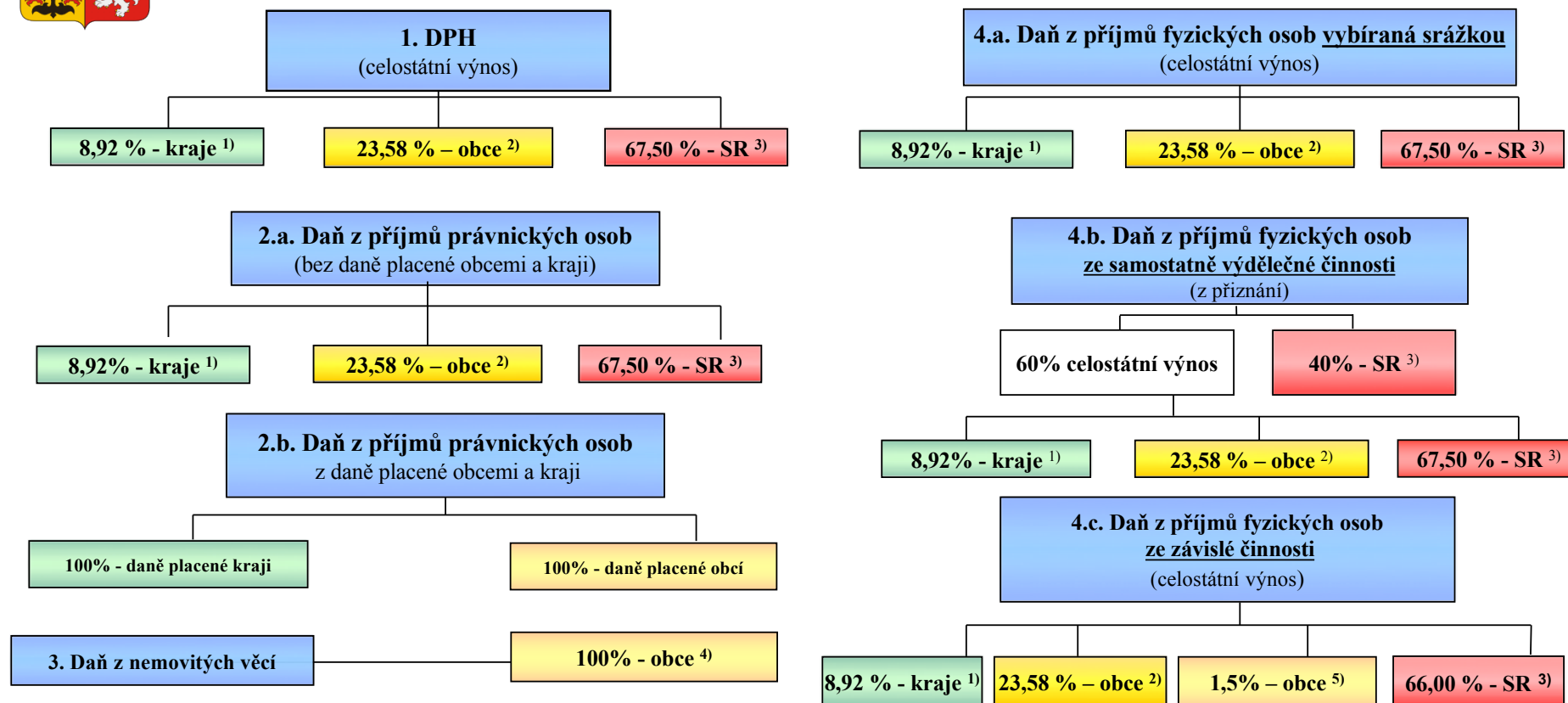
Očekávaný růst daňových příjmů v roce 2017:

obce: + 16 mld. Kč (EUR 612 mil.) kraje: + 6,2 mld. Kč (EUR 237 mil.)

Územní rozpočty

Schéma rozdělení rozpočtového určení daní k 1. 1. 2018

Vysvětlivky:

¹⁾ Každý kraj se na procentní části celostátního hrubého výnosu daně podílí procentem stanoveným v příloze č. 1 zákona č. 243/2000 Sb., o RUD

²⁾ **Kritéria rozdělování daní mezi jednotlivé obce:**

- výměra katastrálního území obce (3 %)
- počet dětí a žáků navštěvujících školu zřizovanou obcí (7 %)
- prostý počet obyvatel v obci (10 %)
- upravený počet obyv. (tzv. postupné přechody (80 %))

³⁾ **Příjmy státního rozpočtu**

⁴⁾ Výnos daně z nemovitých věcí; příjemcem je ta obec, na jejímž území se nemovitost nachází.

⁵⁾ Daňové příjmy jsou rozdělovány na základě **počtu zaměstnanců** s místem výkonu práce v obci (cca 400 Kč/zaměstnance/rok).

Územní rozpočty

Novela zákona č. 260/2017 Sb., RUD od 1. 1. 2018

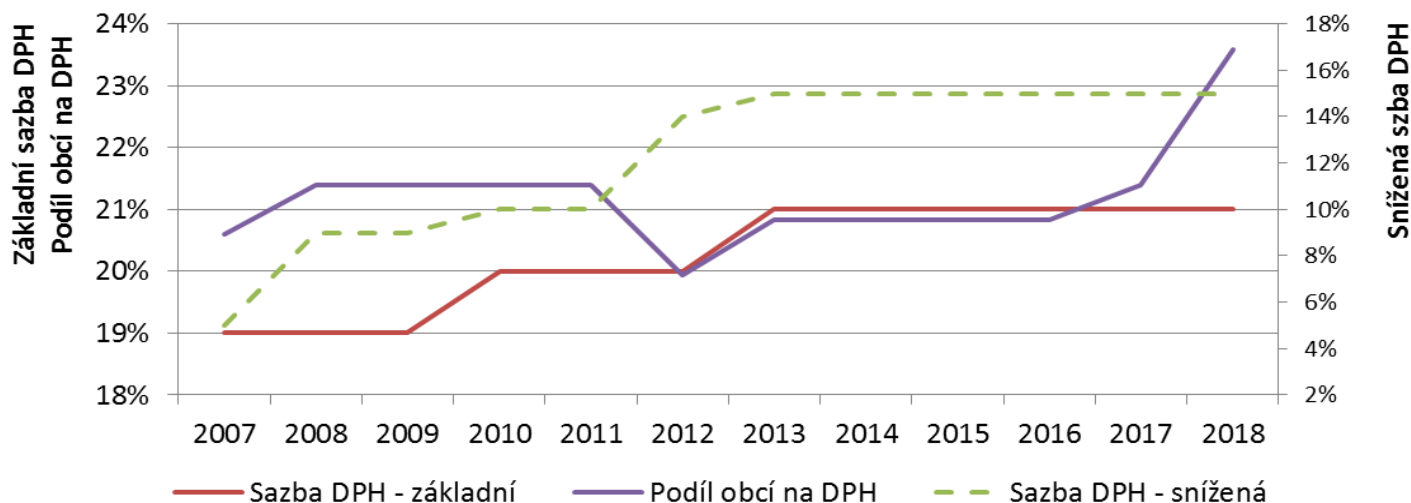
- navýšení podílu obcí na **DPH z 21,4 % na 23,58 %** od roku 2018
- navýšení váhy **kritéria počet dětí MŠ a žáků ZŠ** ve školách zřizovaných obcemi **ze 7 % na 9 %** a adekvátně tomu ke snížení váhy kritéria postupných přechodů ze stávajících 80 % na 78 %

Finanční dopad:

obce: navýšení podílu na DPH:

+ 9 mld. Kč

(dle daňové predikce ze srpna 2017)

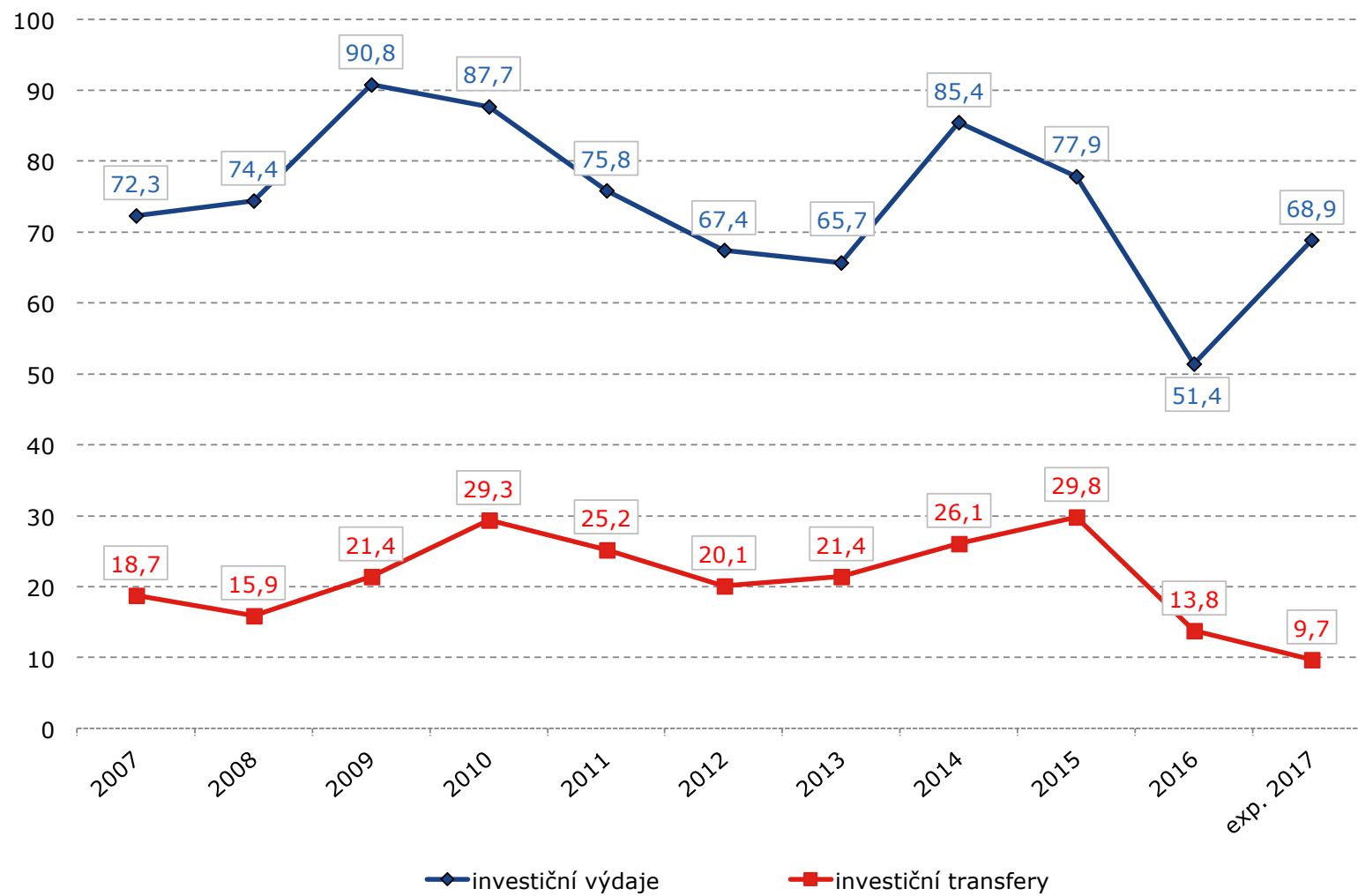
Pozn.:

Od r. 2015 existuje druhá snížená sazba ve výši 10%.

Územní rozpočty

Investiční výdaje a přijaté investiční transfery obcí

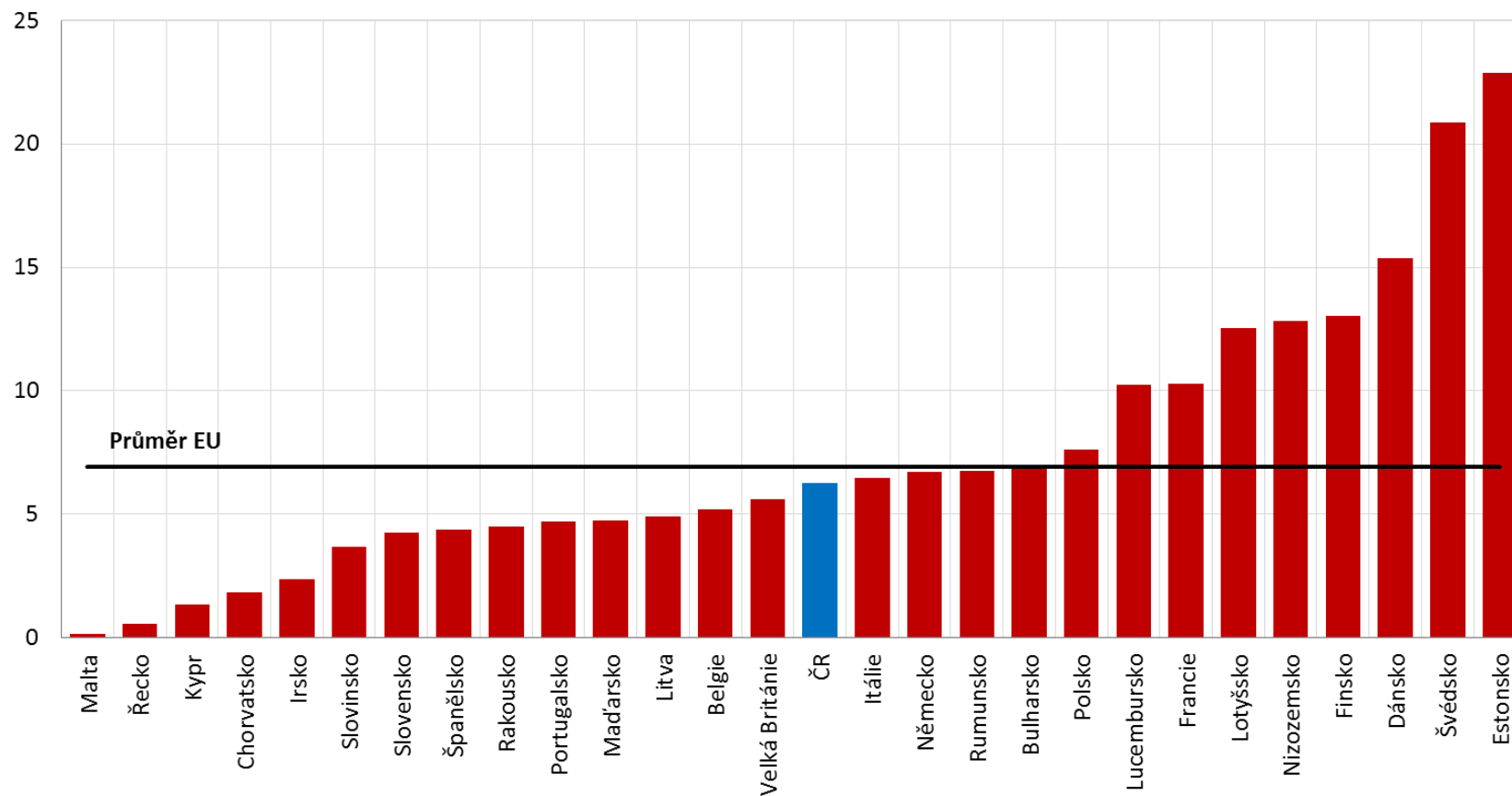

Zdroj: MF

Územní rozpočty

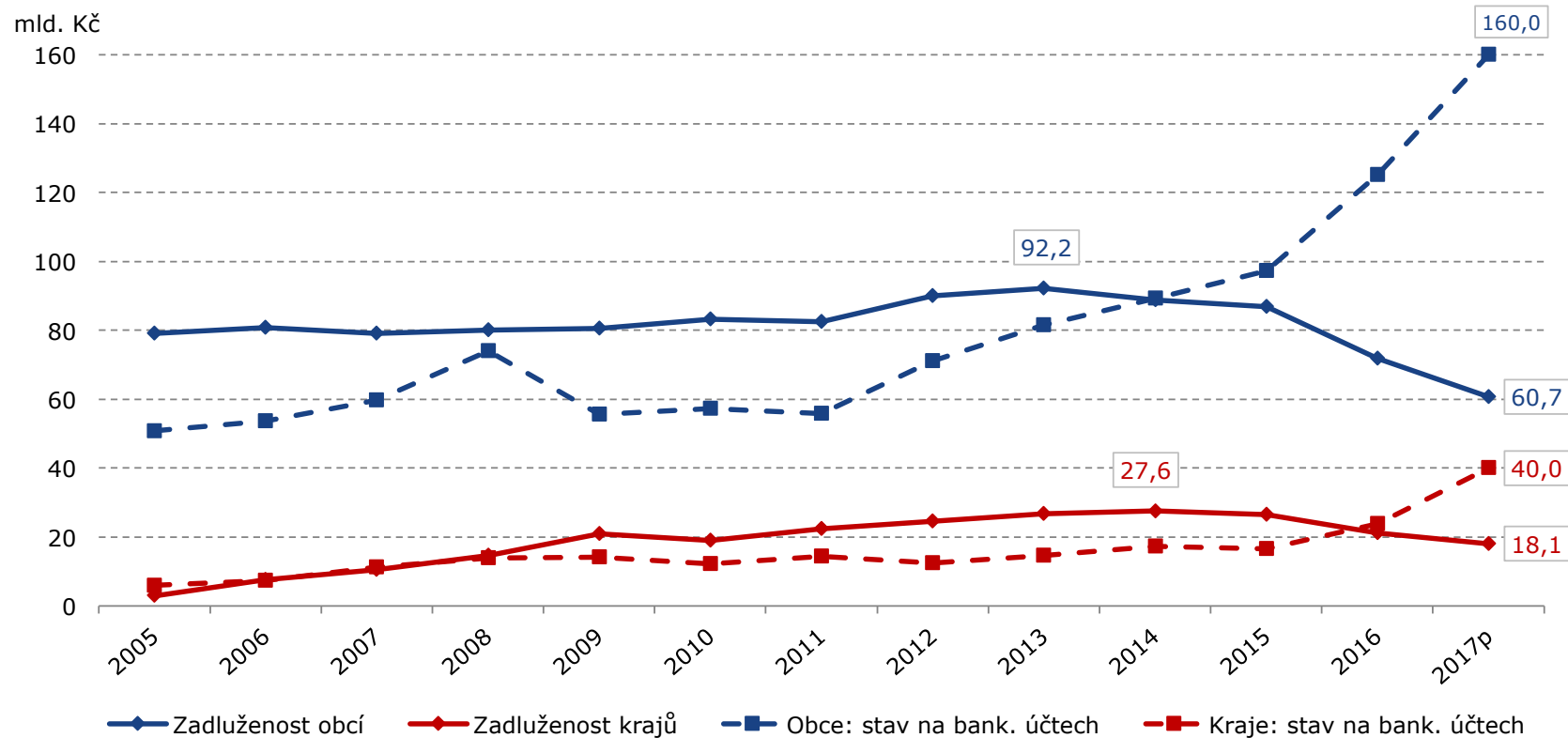
Podíl dluhu místních vlád na celkovém nekonsolidovaném dluhu sektoru vládních institucí

Územní rozpočty

Zadluženost a zůstatky na bankovních účtech obcí a krajů

mld. Kč	2016	Predikce 2017	Změna
kraje	21,3	18,1	-15,0 %
obce	71,9	60,7	-15,6 %

Zdroj: MF

Územní rozpočty

Zadluženost a zůstatky na bankovních účtech ÚSC

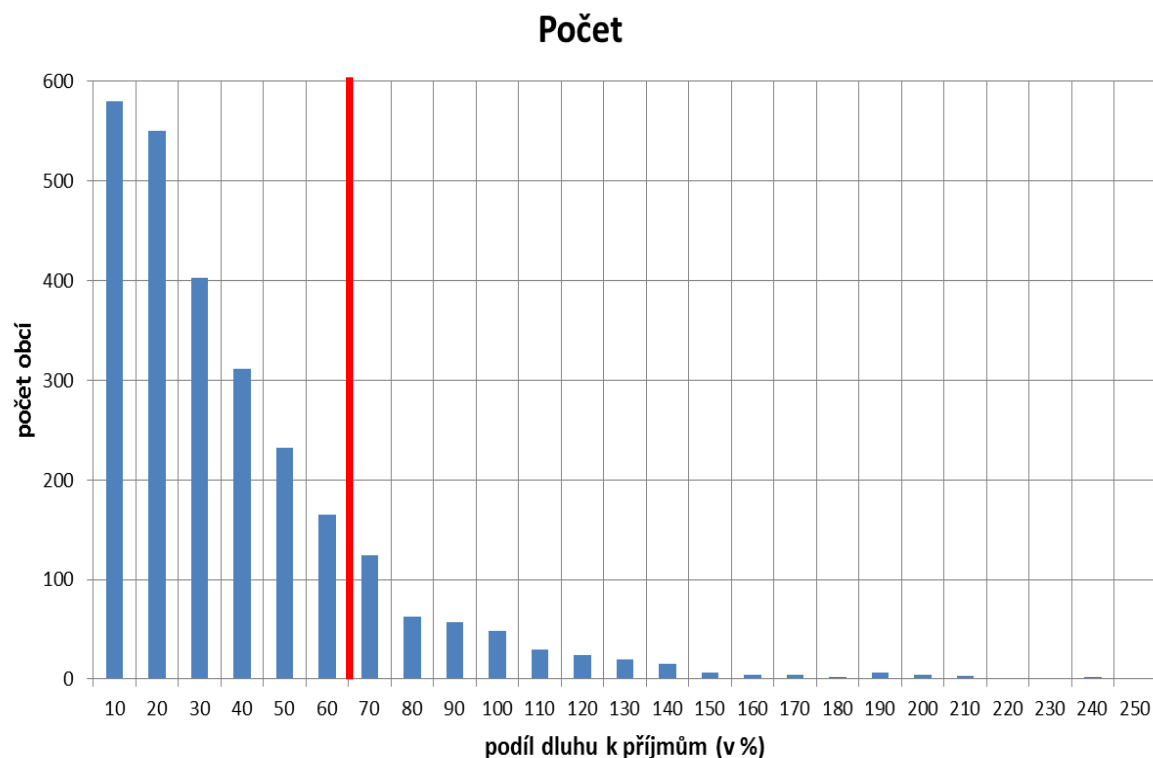
- přebytkové hospodaření se promítlo v prudkém nárůstu stavu finančních prostředků na bankovních účtech obcí a krajů
- stav na bankovních účtech vzrostl oproti roku 2010 dvojnásobně
- na konci roku 2016 zůstatky na účtech ÚSC převýšily jejich celkový dluh o 102,2 mld. Kč (EUR 3,9 mld.); v roce 2017 predikce přesahuje 120 mld. Kč
- zadluženost ÚSC klesá čtvrtým rokem po sobě

Územní rozpočty

Nové fiskální pravidlo pro obce a kraje

- **3596** měst a obcí **bez dluhu**
- **celkem 415** měst a obcí **nad 60 %**
- **12** měst a obcí **zadluženost nad 200 %**
- **průměrná výše zadlužení: 16,4 %**

Středočeský kraj	12,82%
Jihočeský kraj	2,30%
Plzeňský kraj	0,00%
Karlovarský kraj	11,39%
Ústecký kraj	7,48%
Liberecký kraj	9,96%
Královéhradecký kraj	4,46%
Pardubický kraj	15,43%
Kraj Vysočina	7,83%
Jihomoravský kraj	14,46%
Olomoucký kraj	34,57%
Zlínský kraj	23,01%
Moravskoslezský kraj	11,56%
PRŮMĚR	11,9%

Hlavní město Praha: 32,07%

Územní rozpočty

Regulace zadluženosti ÚSC v zahraničí

Ve skandinávských zemích EU – Finsku a Švédsku – jsou fiskální pravidla pro místní rozpočty upravené zákonem o místních rozpočtech (*Local Government Act*)

Finsko

Local Government Act, kap. 8, část 65

Územně samosprávný celek připravuje rozpočet a finanční plán na minimálně tři roky, z nichž první je rok rozpočtový. Pokud je v aktuálním roce očekáván deficit, pak musí finanční plán být navržen jako nejhůře vyrovnaný. Pokud z nějakého důvodu nemůže být za maximálně čtyři roky vzniklý deficit pokryt, jednotka musí navrhnout dodatečné konkrétní kroky, kterými deficit bude pokryt během stanoveného období. V zásadě se tedy vyžadují vyrovnané rozpočty územních samosprávných celků.

Švédsko

Local Government Act, kap. 8, část 5

Územní samosprávný celek připravuje rozpočet a finanční plán na tři roky, z nichž první je rok rozpočtový. Rozpočet každé jednotky má být vyrovnaný (ex-ante i ex-post). Pokud výdaje v určitém roce převýší příjmy, pak takto vzniklý deficit (a čisté jmění) musí být pokryt (čisté jmění obnoveno) v rozpočtu během následujících dvou let (tedy na konci třetího roku v plnění rozpočtu).

Nicméně vyrovnané hospodaření se považuje jako minimální požadavek, cílem je spíše přebytkové hospodaření. Běžným a rozšířeným standardem je u švédských municipalit přebytek 2 % jejich příjmů z daní a státních dotací.

Územní rozpočty

Regulace zadluženosti ÚSC v zahraničí

Slovensko

Municipality mají na Slovensku omezeno hospodaření:

celkový dluh územní samosprávy nesmí překročit 60 % skutečných běžných příjmů předcházejícího rozpočtového roku,

suma splátek návratných finančních zdrojů nepřekročí v příslušném rozpočtovém roce 25 % skutečných běžných příjmů předcházejícího rozpočtového roku; mezi finanční zdroje jsou řazeny i investiční dodavatelské úvěry a z běžných příjmů se vylučují transfery z jiného subjektu veřejné správy, rozpočtu EU, ze zahraničí anebo stanovené podle zvláštního předpisu,

nesmí převzít závazky z úvěrů, půjček nebo jiných dluhů od právnických nebo fyzických osob.

Pokud dluh dosáhne 50 % a více skutečných běžných příjmů předcházejícího roku:

od 50–58 % starosta obce nebo předseda vyššího samosprávného celku je povinný zdůvodnit celkovou sumu dluhu, spolu s návrhem opatření na jeho snížení,

od 58–60 % je obec nebo vyšší samosprávný celek povinen do konce rozpočtového roku vykonat takové změny rozpočtu, které zabezpečí jeho vyrovnanost a schválí na následující rozpočtový rok vyrovnaný nebo přebytkový rozpočet (s jistými výjimkami pro účelem určené prostředky),

nad 60 % a více skutečných běžných příjmů předcházejícího roku jsou samosprávy povinny zaplatit pokutu ve výši 5% rozdílu mezi celkovou výší dluhu a 60 % skutečných běžných příjmů předcházejícího rozpočtového roku.

Územní rozpočty

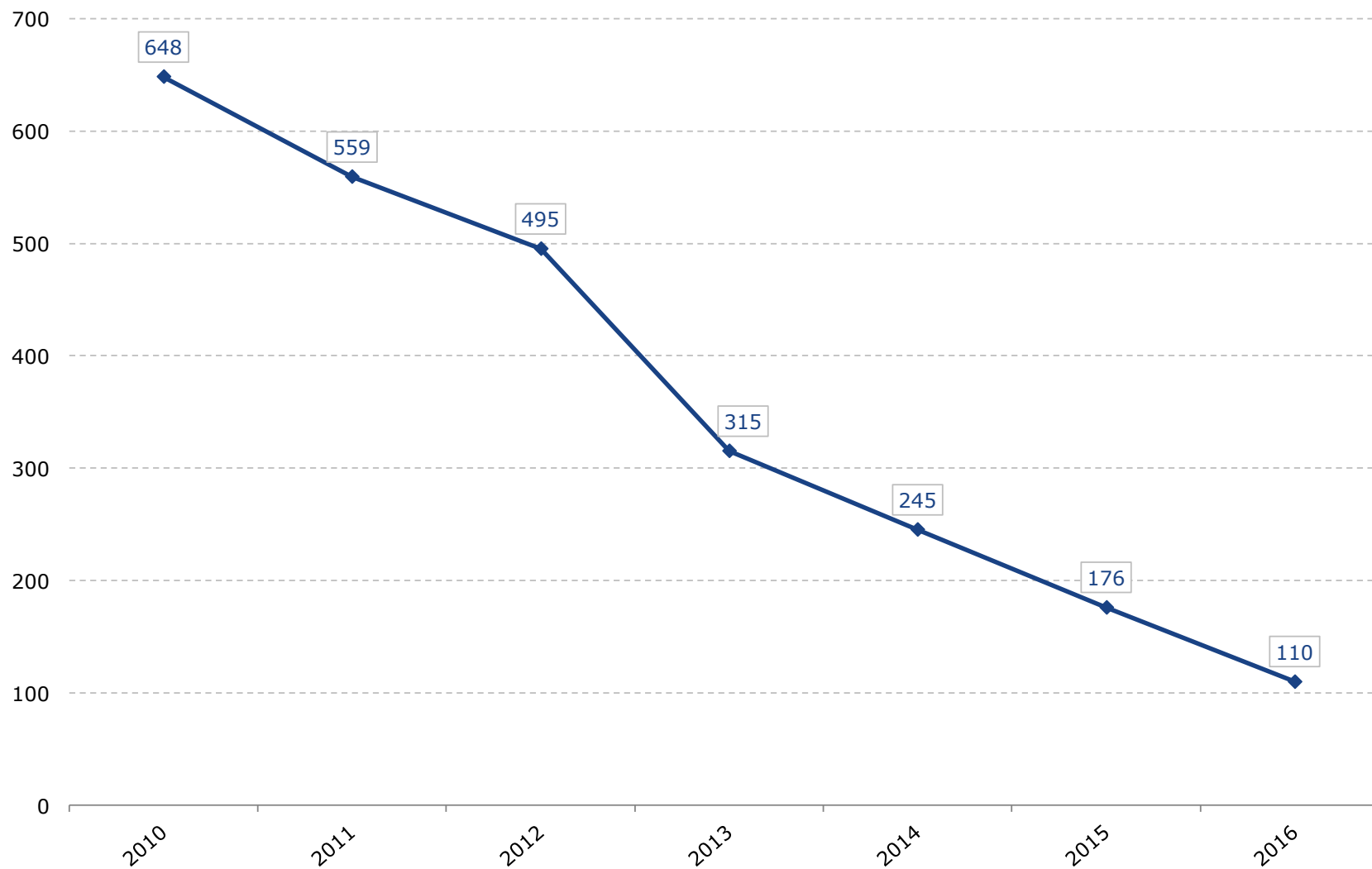
Indikátor celkové likvidity

- od roku 2009 MF monitoruje finanční hospodaření obcí
- **celková likvidita = oběžná aktiva / krátkodobé závazky**
- limit = 1
- nižší hodnota indikuje problémy obcí hradit své krátkodobé (provozní) závazky
- hlavním důvodem nižší likvidity bývají přijaté zálohy (nevypořádané krátkodobé dotace ústřední vlády), nikoliv špatná finanční situace
- podstatné problémy s likviditou má pouze nepatrný počet obcí
- monitorující indikátory jsou dostupné na webu MF:
www.monitorstatnipokladna.cz

Územní rozpočty

Obce s celkovou likviditou nižší než 1 (počet obcí)

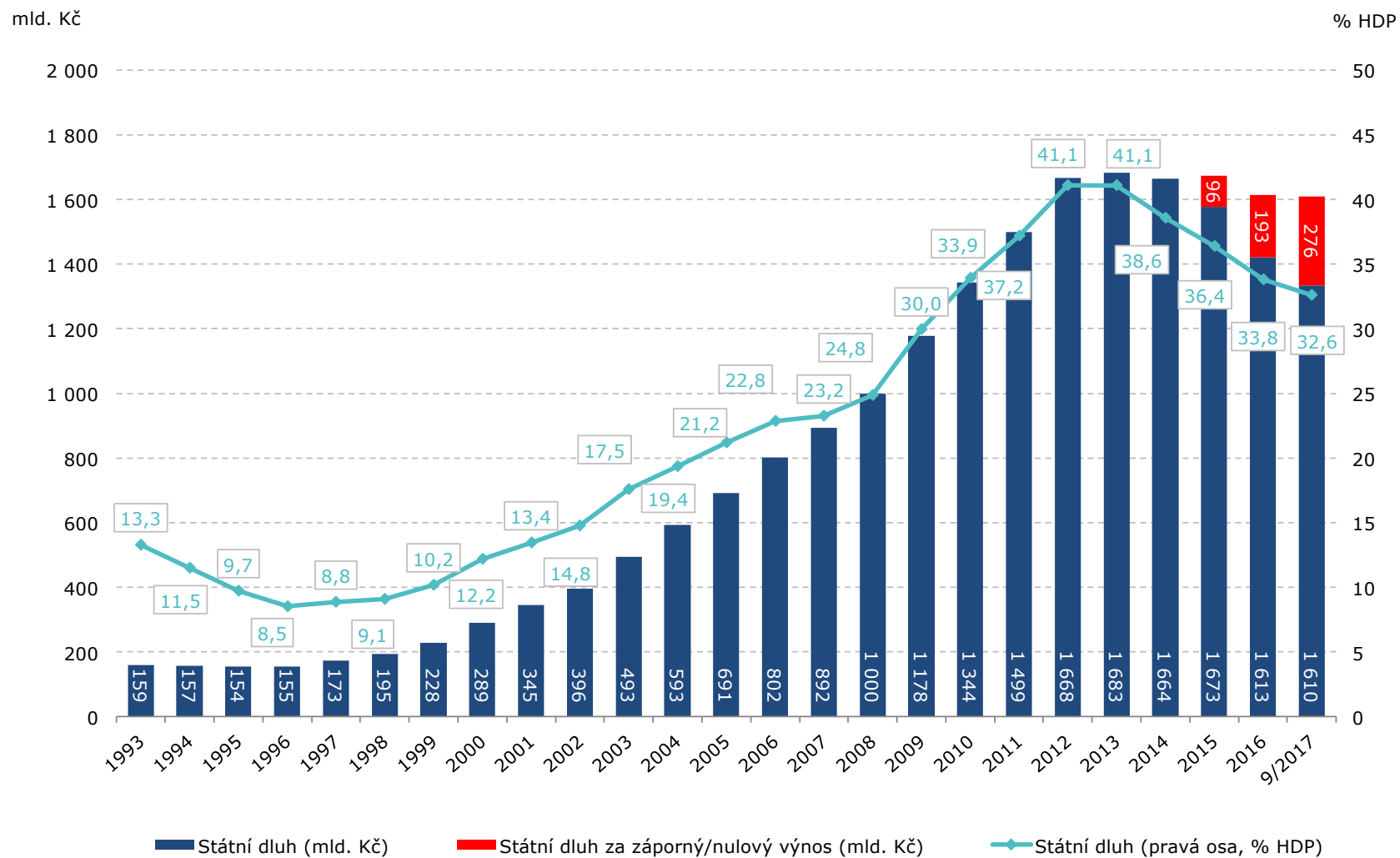

Zdroj: MF

Státní dluh

Vývoj státního dluhu v historii České republiky

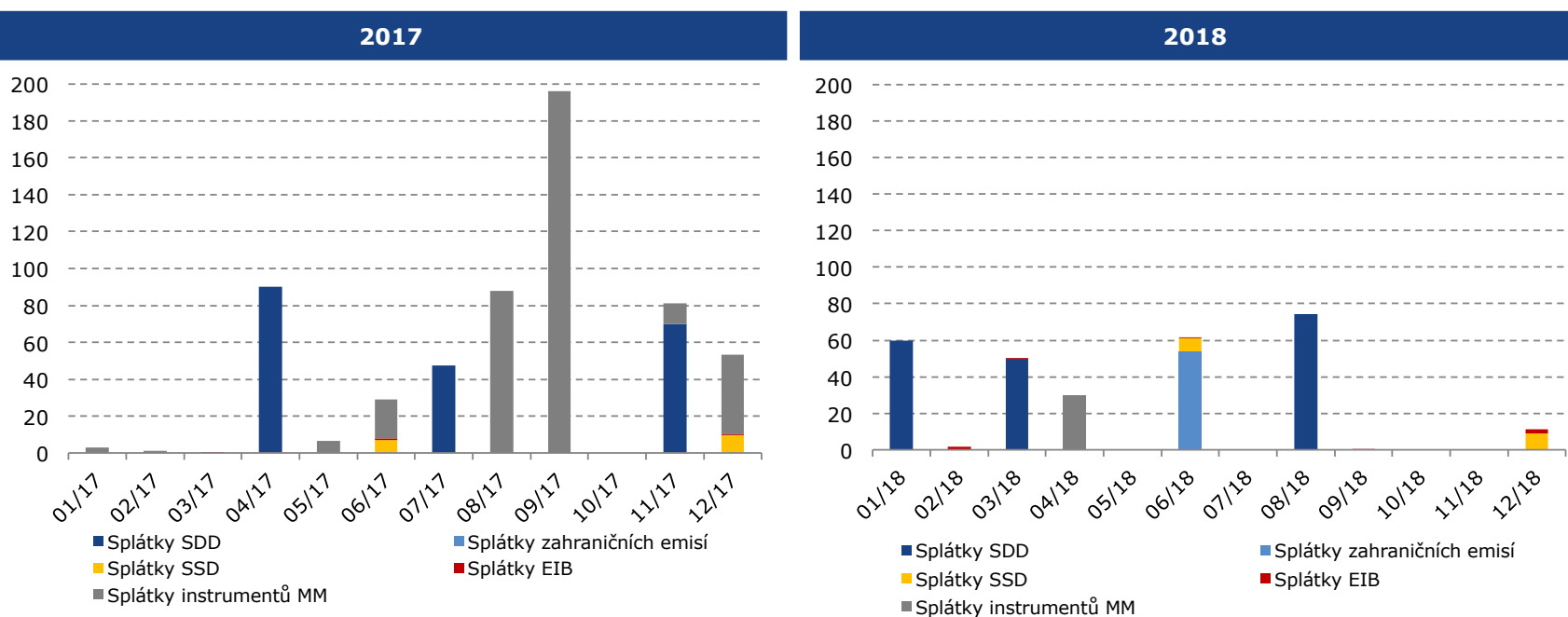

Zdroj: MF, ČSÚ

Státní dluh

Měsíční splatnostní profil dluhového portfolia v letech 2017 a 2018

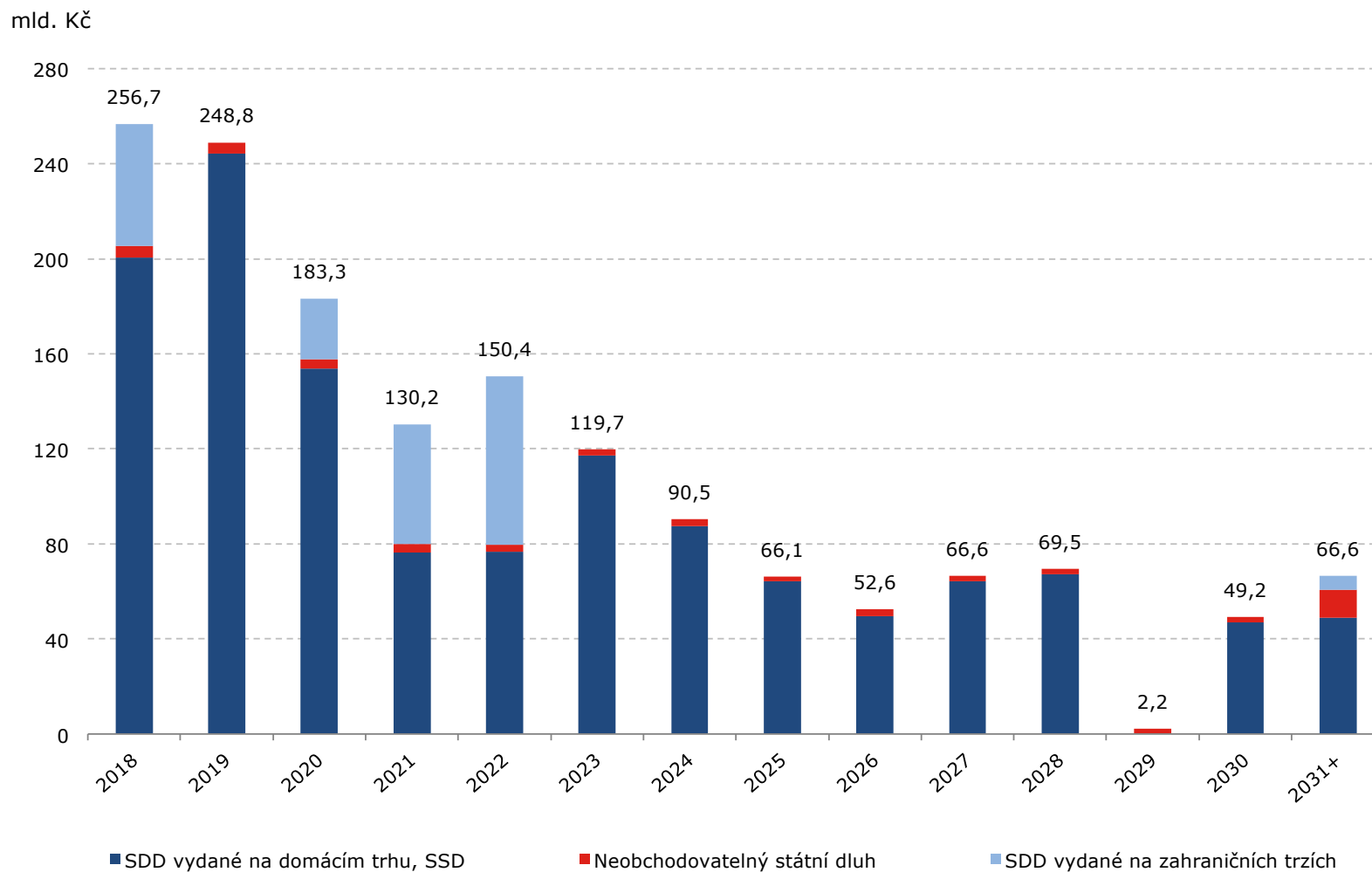
Potřeba financování v roce 2017 a 2018 (mld. Kč)		
	2017	2018
Schodek státního rozpočtu	60,0	50,0
Splátky a zpětné odkupy SDD	209,3	238,4
Splátky a předčasné splátky SSD	16,9	16,4
Splátky SPP (bez revolvingu)	4,2	30,0
Splátky ostatních instrumentů peněžního trhu	0,0	0,0
Splátky přijatých zápůjček a úvěrů	5,1	4,8
Celkem	295,4	339,6

Zdroj: MF

Státní dluh

Splatnostní profil státního dluhu k 31.10.2017

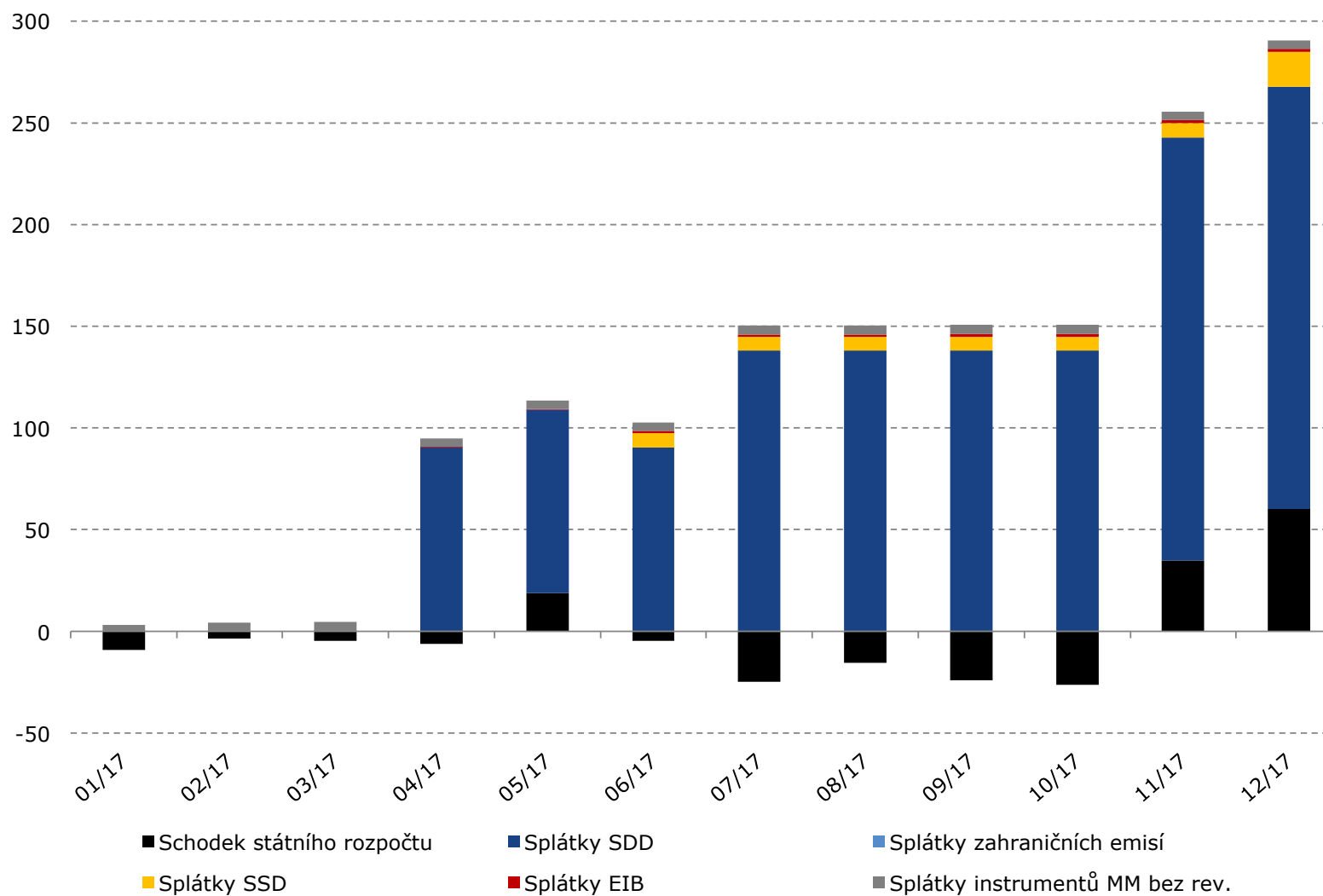

Zdroj: MF

Státní dluh

Výhled kumulované potřeby financování v roce 2017 (mld. Kč)

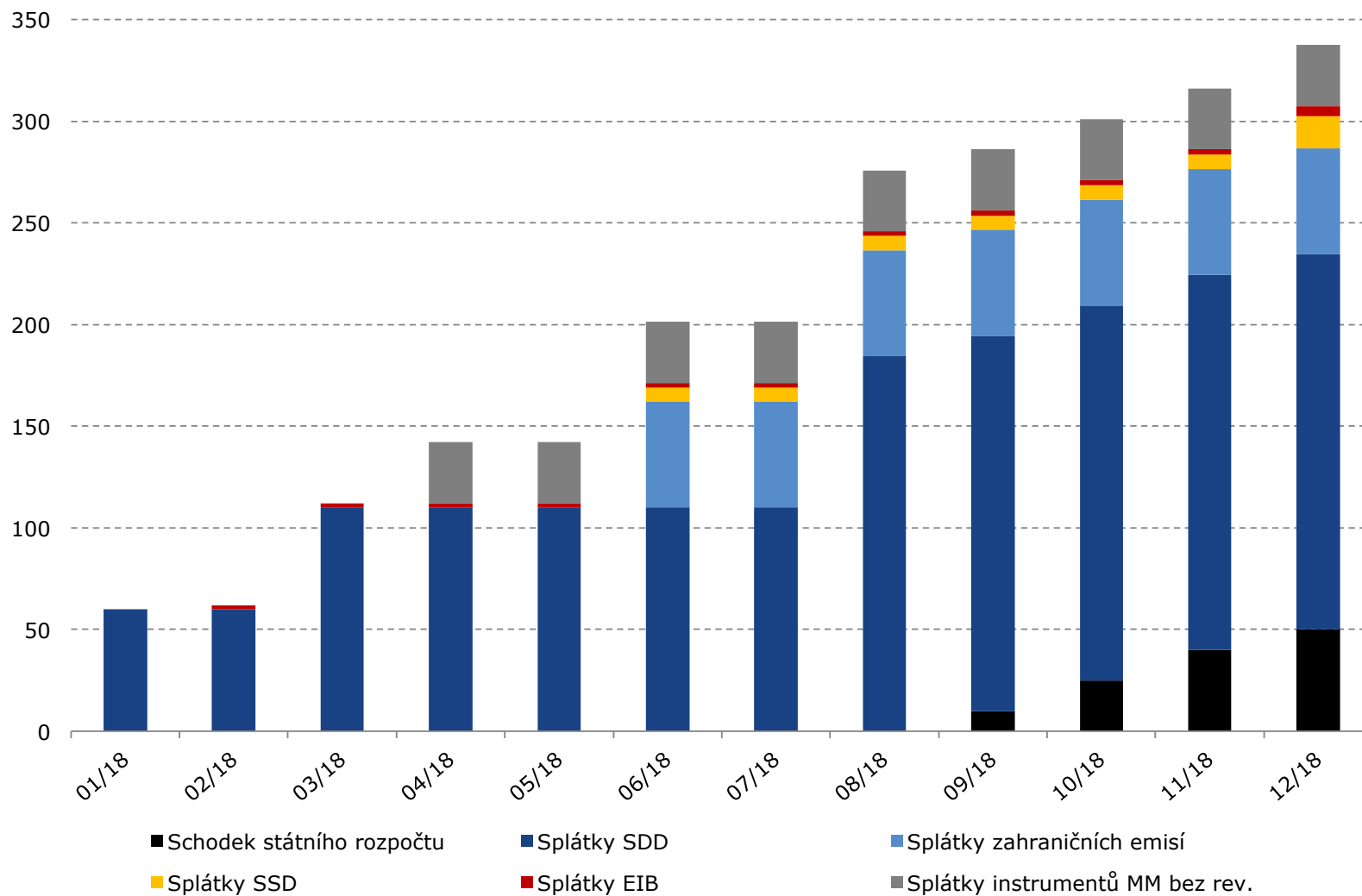

Pozn.: Aktuální schodek státního rozpočtu leden-říjen 2017, rozpočtovaný schodek státního rozpočtu listopad-prosinec 2017, tzn. není prognózou jeho skutečného vývoje
Zdroj: MF

Státní dluh

Výhled kumulované potřeby financování v roce 2018 (mld. Kč)

Pozn.: Navrhovaný schodek státního rozpočtu v roce 2018, tzn. není prognózou jeho skutečného vývoje

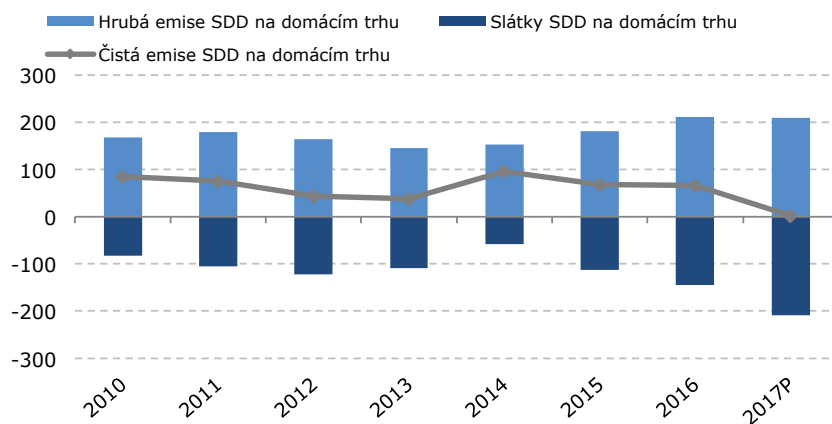
Zdroj: MF

Státní dluh

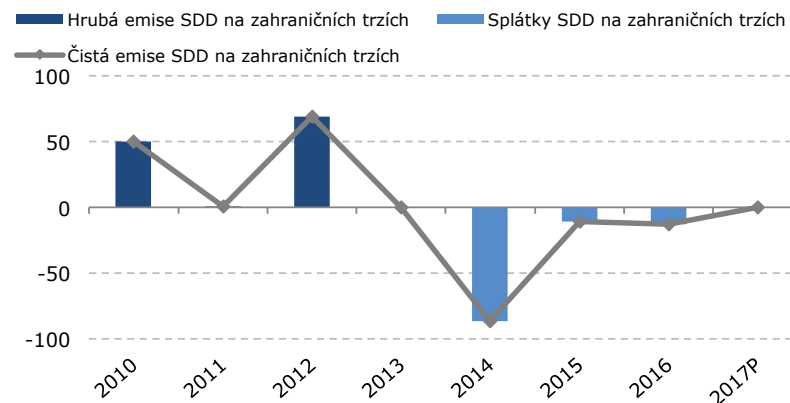
Čistá výpůjční potřeba a dynamika emisí státních dluhopisů

Čistá emise domácích státních dluhopisů nad 1 rok (mld. Kč)

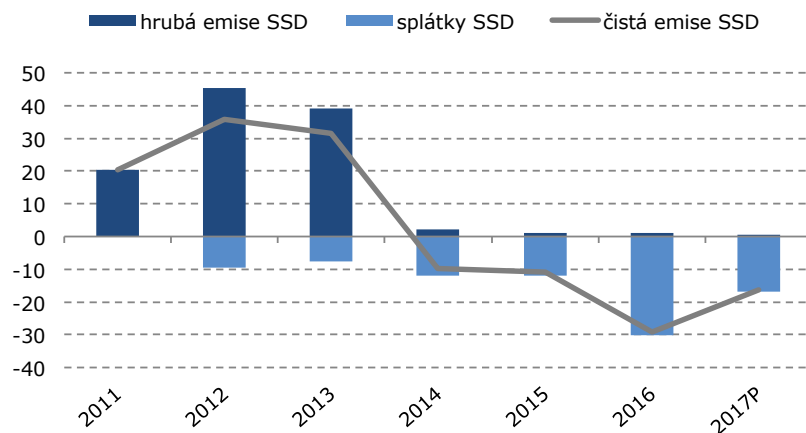
Zdroj: MF

Čistá emise zahraničních dluhopisů (mld. Kč)

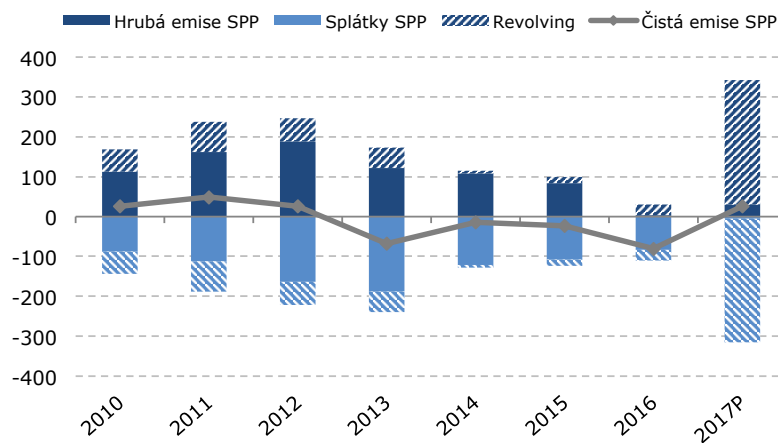
Zdroj: MF

Čistá emise spořicí státních dluhopisů (mld. Kč)

Zdroj: MF

Čistá emise státních pokladničních poukázek (mld. Kč)

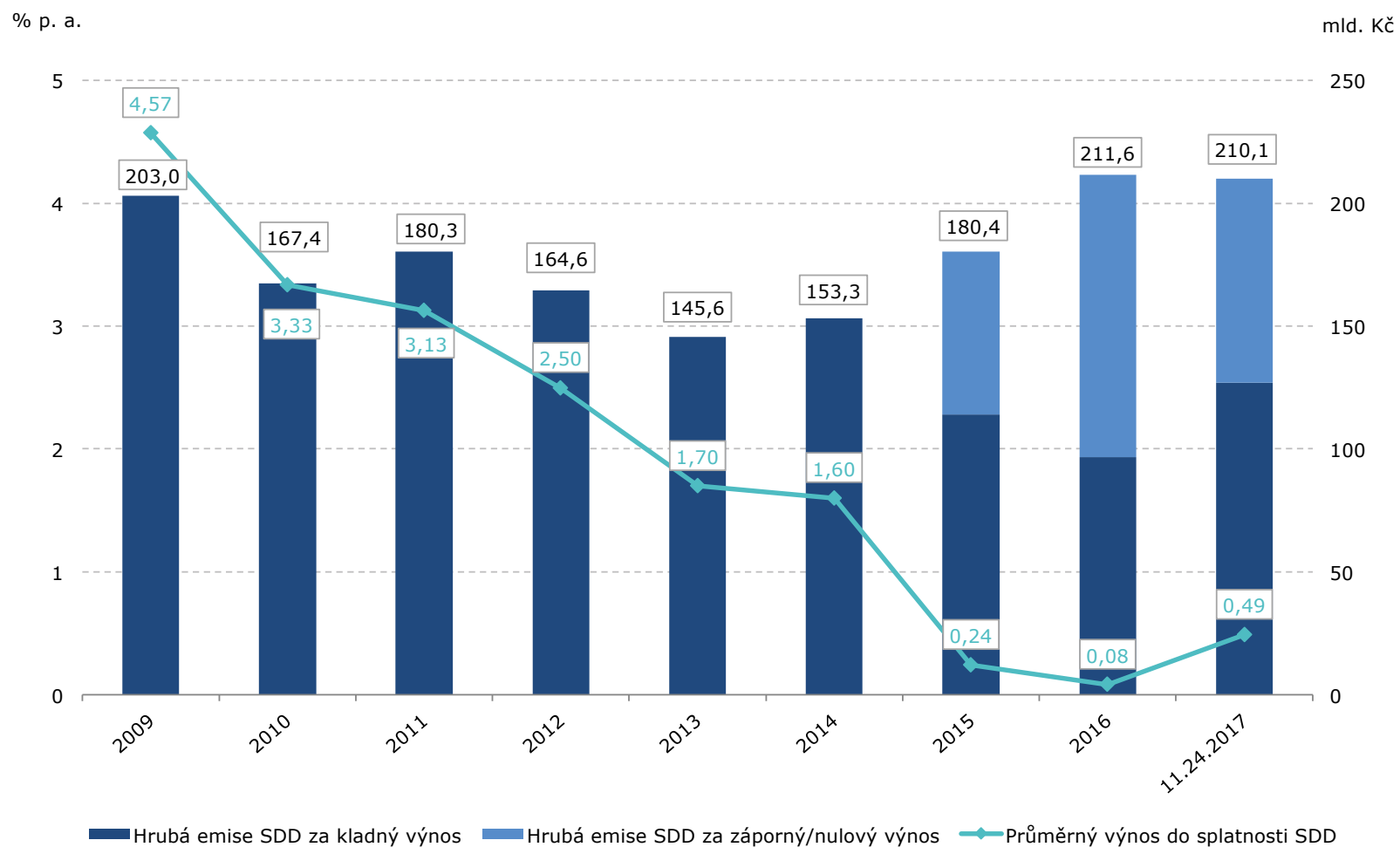

Zdroj: MF

Státní dluh

Hrubá emise státních dluhopisů se splatností nad 1 rok

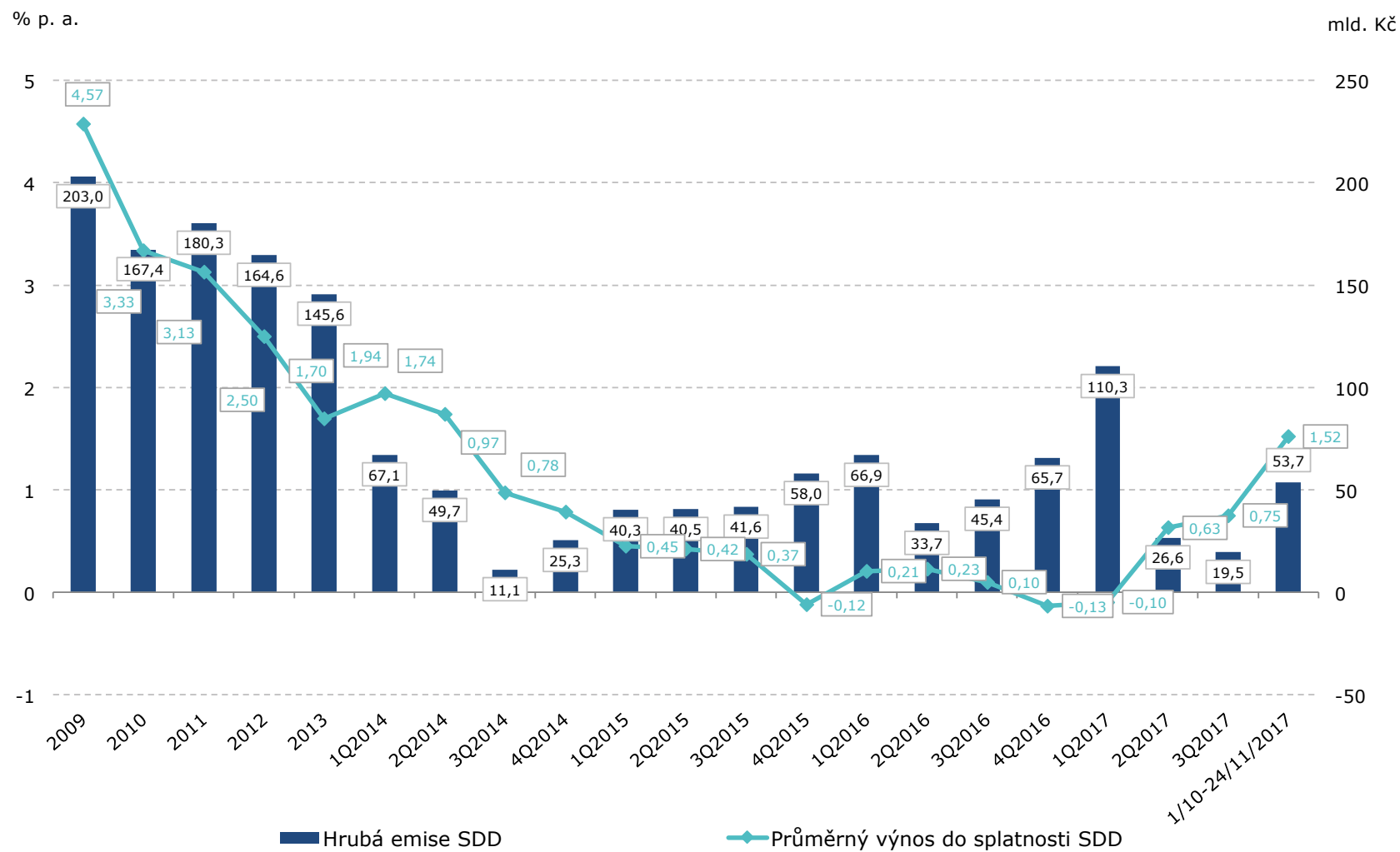

Zdroj: MF

Státní dluh

Čtvrtletní hrubá emise státních dluhopisů se splatností nad 1 rok

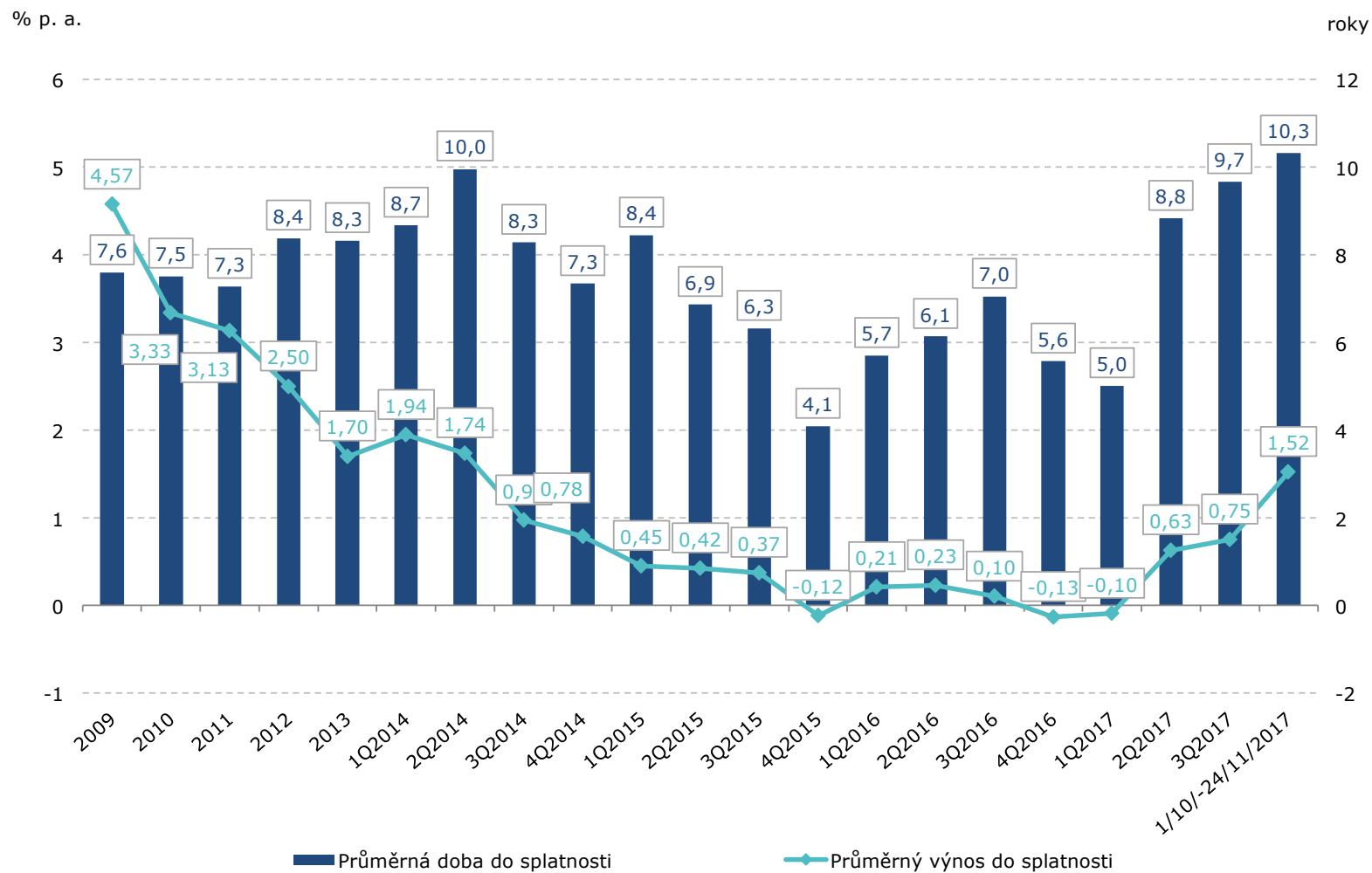

Zdroj: MF

Státní dluh

Průměrný výnos a doba do splatnosti státních dluhopisů nad 1 rok

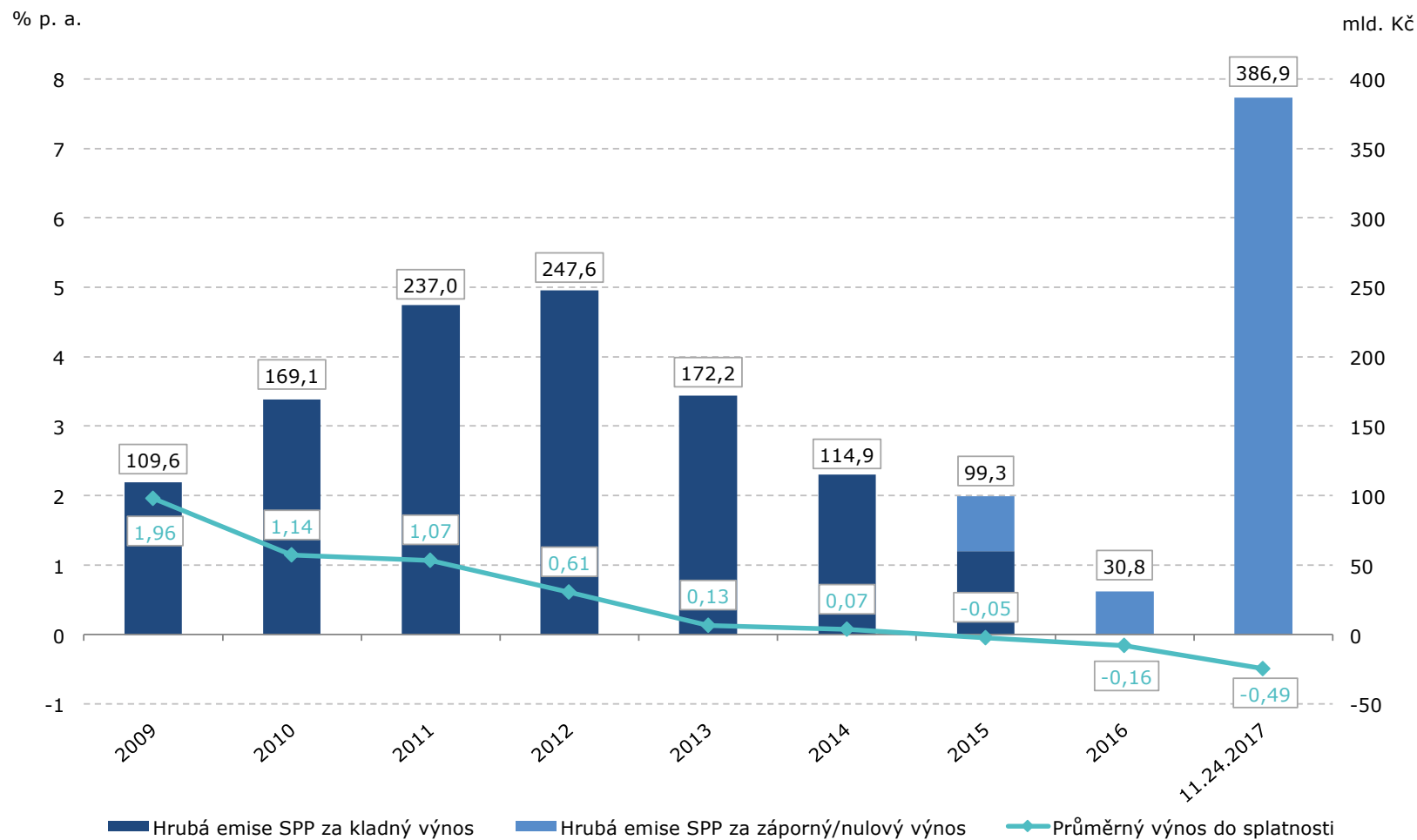

Zdroj: MF

Státní dluh

Hrubá emise státních pokladničních poukázek

Zdroj: MF

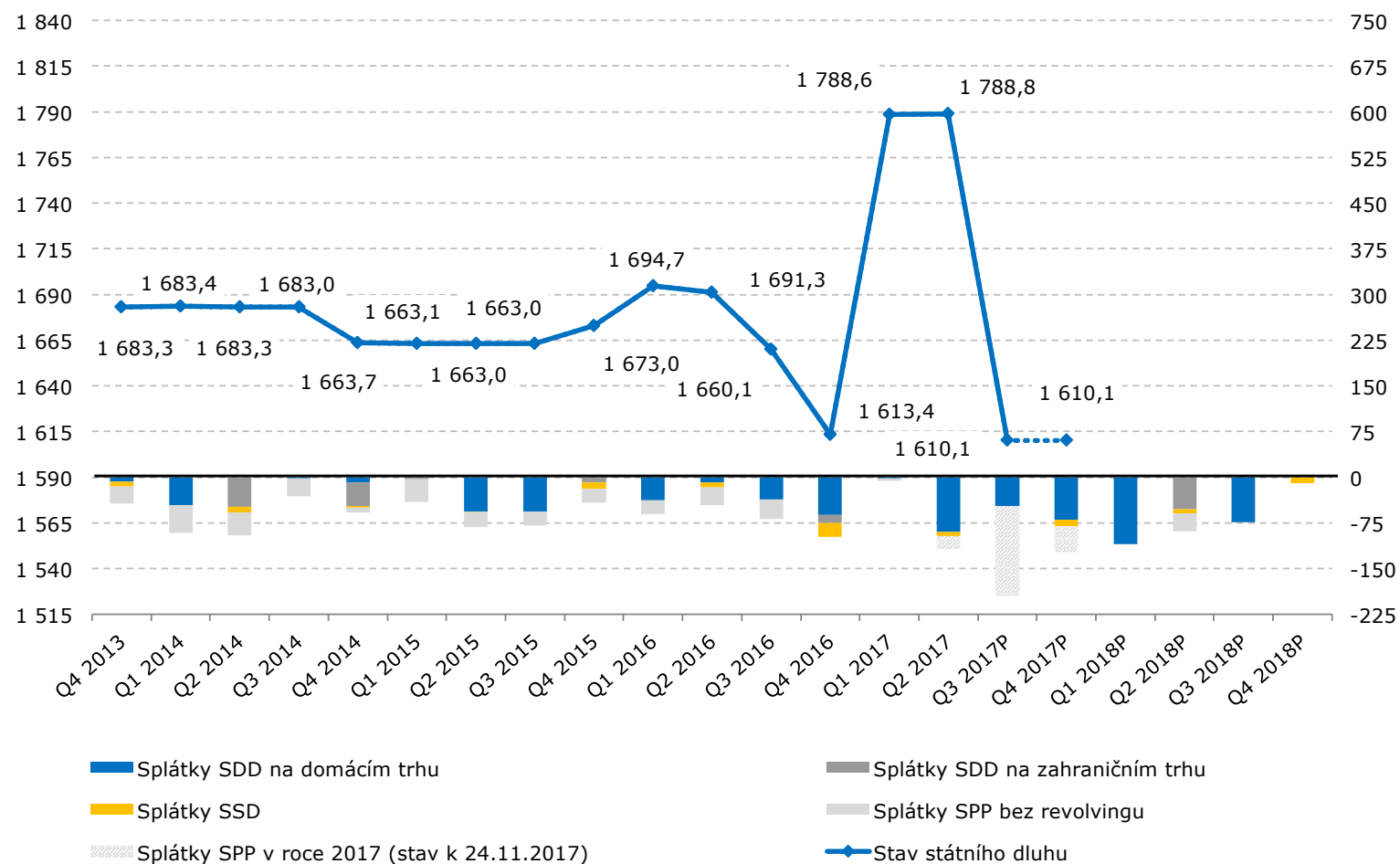

Státní dluh

Čtvrtletní vývoj státního dluhu a jeho splátek

Státní dluh (mld. Kč)

Splátky (mld. Kč)

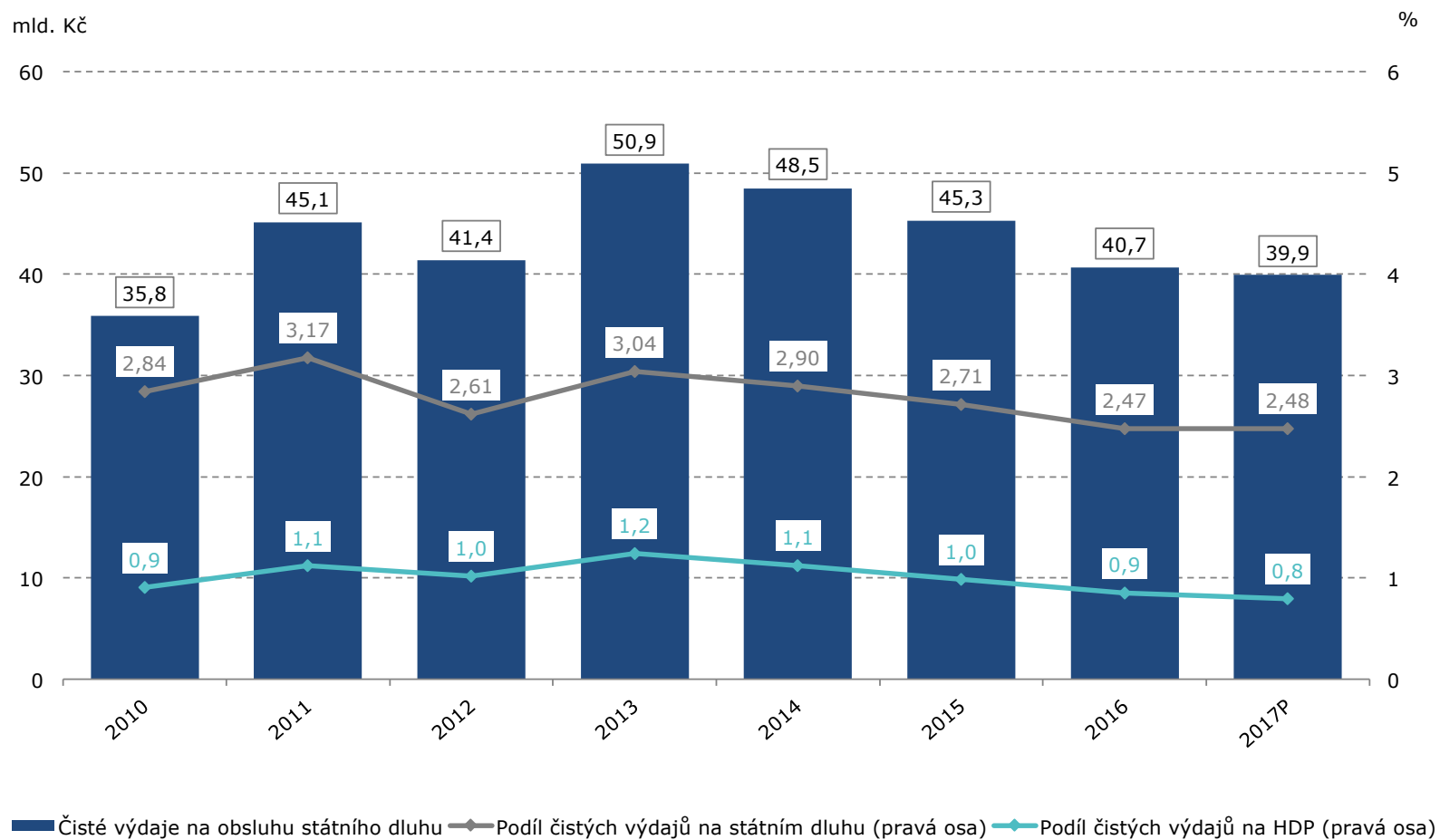

Zdroj: MF

Státní dluh

Vývoj nákladovosti státního dluhu České republiky

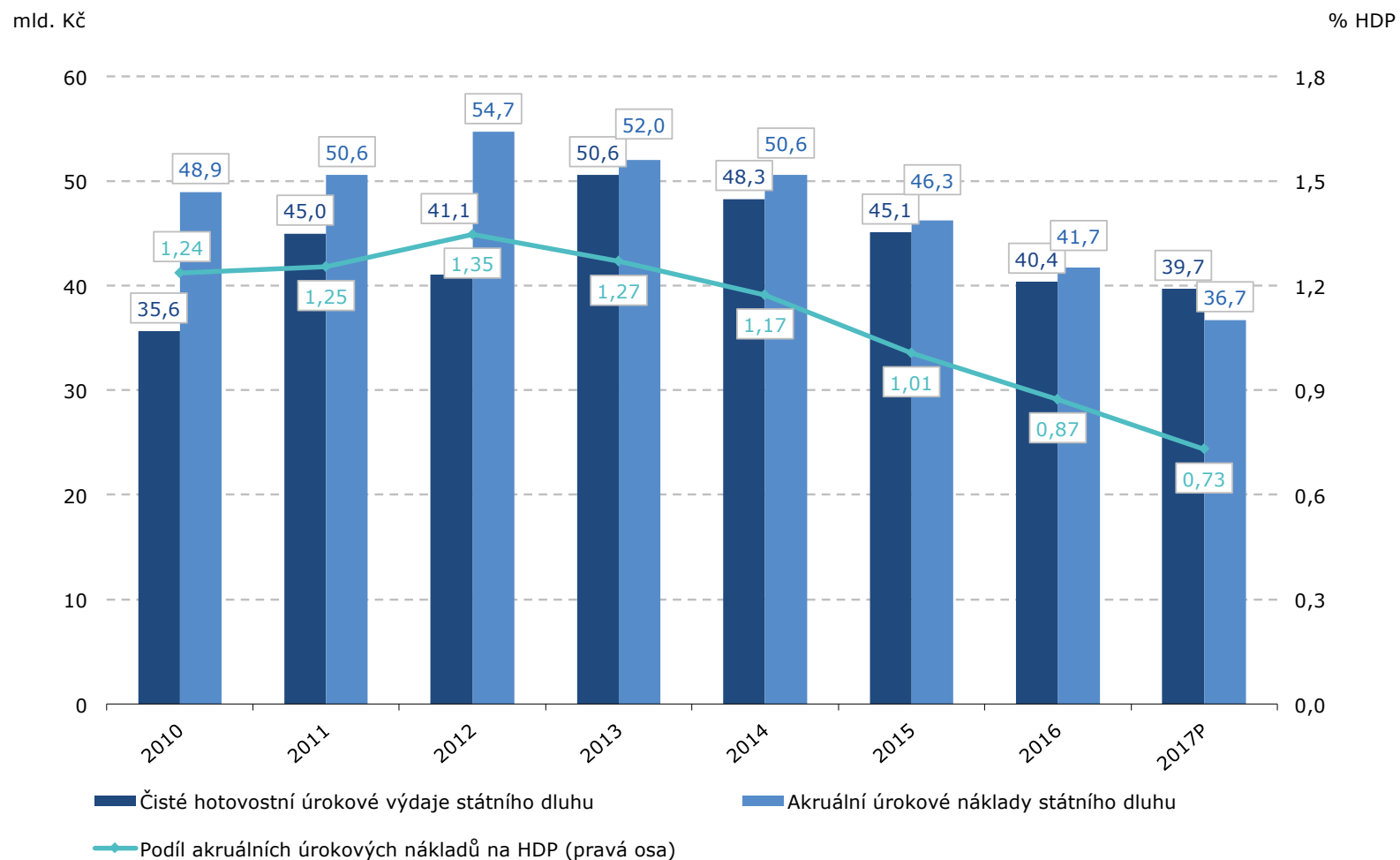

Zdroj: MF

Státní dluh

Čisté hotovostní výdaje a akruální náklady na obsluhu státního dluhu

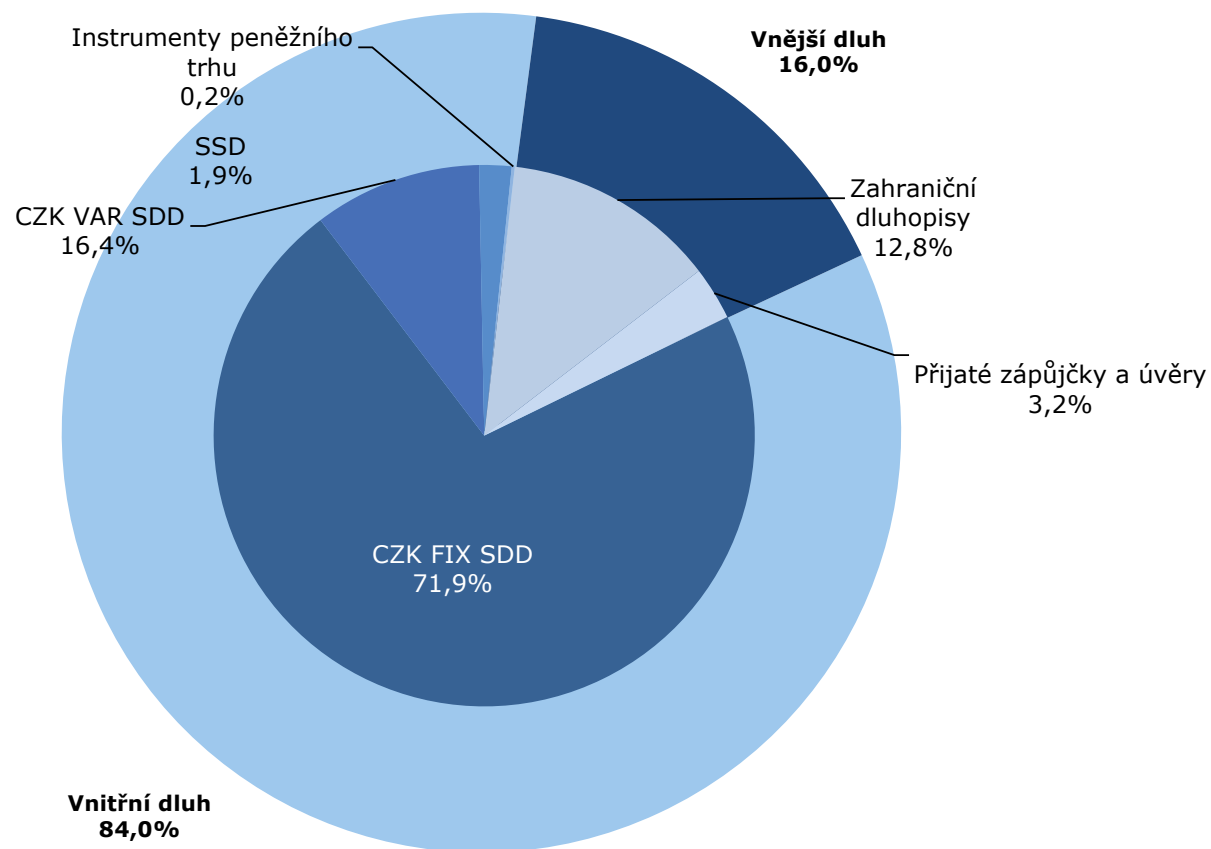

Zdroj: MF

Státní dluh

Struktura státního dluhu dle instrumentů k 30.9.2017

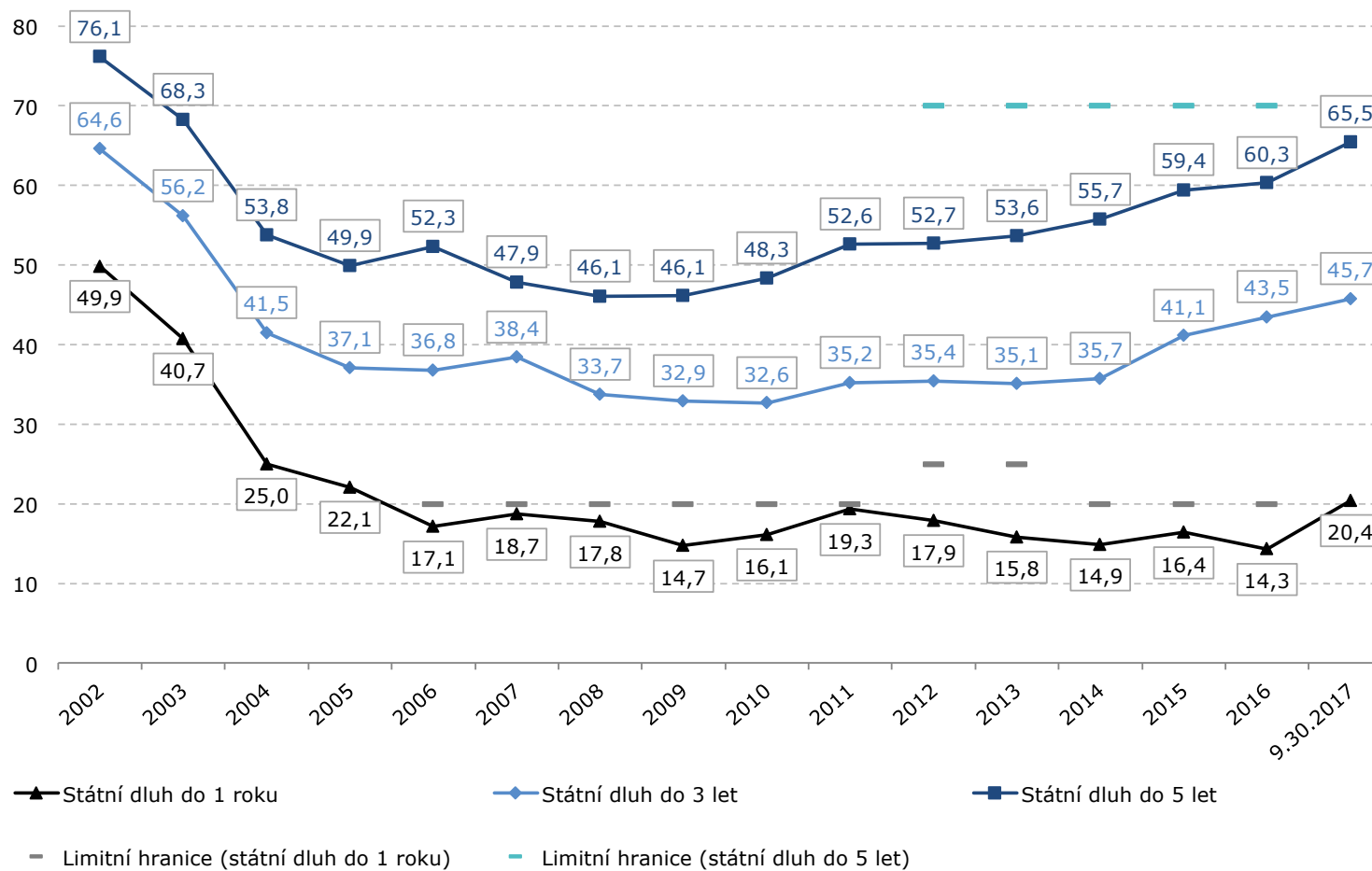
Zdroj: MF

Státní dluh

Státní dluh dle splatnostních košů

% celkového dluhu

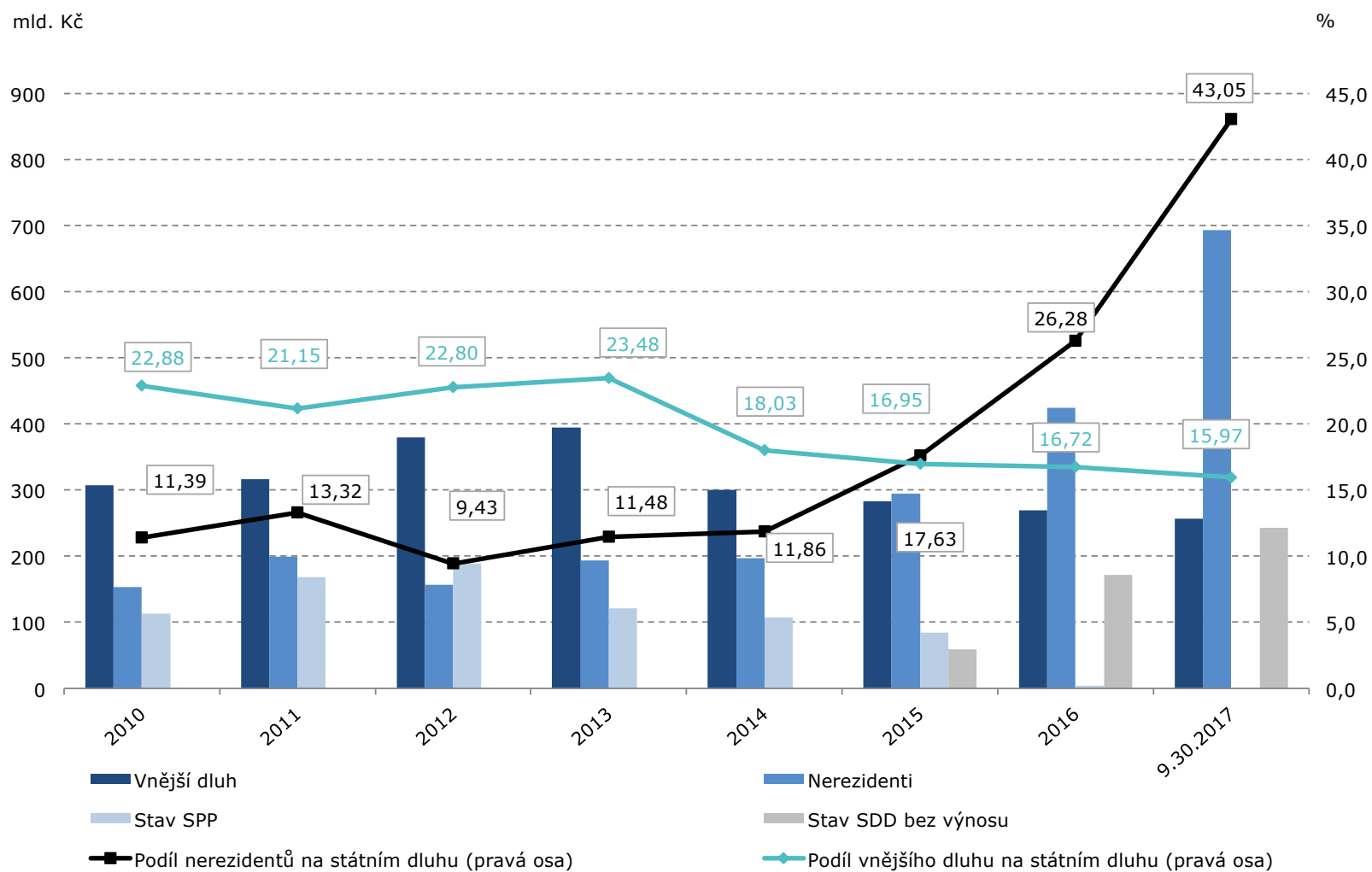

Zdroj: MF

Státní dluh

Vnější státní dluh a nerezidentní držitelé

Zdroj: MF, CDCP

Státní dluh

Vývoj výnosů státních dluhopisů v letech 2013 až 2017

Zdroj: Bloomberg

Státní dluh

Vývoj výnosů v mezinárodním srovnání

Zdroj: Bloomberg

Státní pokladna

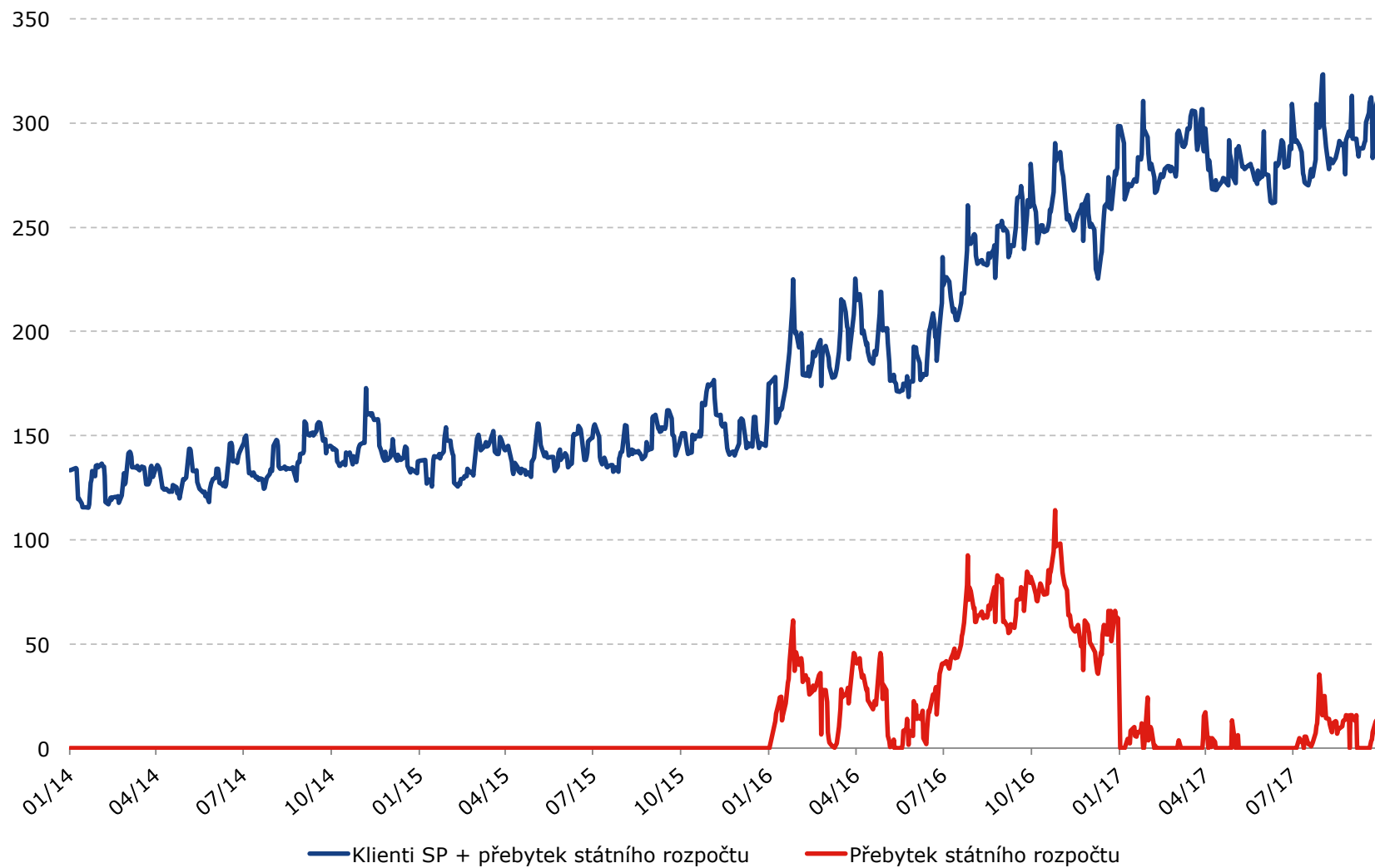
Historie souhrnných účtů státní pokladny

1. leden 2001	■ Vznik souhrnného účtu státní pokladny vedeného v CZK s nabytím účinnosti zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech ■ Složky souhrnného účtu: příjmové a výdajové účty státního rozpočtu, účty státních finančních aktiv, účet řízení likvidity státní pokladny, účty finančních a celních úřadů
3. říjen 2005	■ Zařazení účtů rezervních fondů a fondů kulturních a sociálních potřeb organizačních složek státu
1. únor 2012	■ Zařazení zvláštních účtů bývalého Fondu národního majetku
1. leden 2013	■ Novela zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech ■ Významné rozšíření okruhu účtů a „klientů“, které spadají pod souhrnný účet státní pokladny ■ Možnost vést souhrnné účty státní pokladny i v cizích měnách
2. duben 2013	■ Zřízení souhrnného účtu státní pokladny vedeného v jednotné evropské měně
20. únor 2015	■ Novela zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech ■ Možnost přijímat zápůjčky a úvěry od jiných států nebo jiným státům zápůjčky a úvěry poskytovat ■ Zmocnění Ministerstva financí k vydávání státních dluhopisů bez dalšího zvláštního zákona
10. květen 2016	■ Rozšíření účtů státní pokladny o účty zdravotních pojišťoven a svazů zdravotních pojišťoven ■ Zkrácení přechodného období pro příspěvkové organizace k převodu prostředků z účtů komerčních bank na účty zřízené u ČNB ■ Změna režimu u Správa železniční dopravní cesty z nepovinného na povinného klienta

Státní pokladna

Dostupný zůstatek státní pokladny „Klienti“ 2014 – 2017 (mld. Kč)

Zdroj: MF